

Austatud jahimees!

Hoiad käes ülevaadet aastast 2020. Ehkki see aasta on üks paljude seast, jääb ta siiski meelde erilisena. Erinevaks teeb selle koroonaviirus, mille tõttu tuli kohandada ja ümber sättida nii mõndagi ka jahimeeste elus ja tegemistes.

Aasta alguses saime siiski korraldada traditsioonilise tegevjuhi vastuvõtu veel vahetu sünnimomendina. Suvine kokkutulek tuli küll viiruse tõttu lükata tulevikku, aga jahirahu väljakuulutamise sai jälle teoks, ehkki küll mitte täpselt plaanipäraselt. Ent pole halba ilma heata. Tuline kahju oli sellest, et Ida-Virumaal toimuma pidanud suurejooneline jahirahu väljakuulutamine tuli aasta võrra edasi lükata. Samas andis see võimaluse korraldada üritus Kadriorus Kuristiku tänava aias ja meie riigi presidendi Kersti Kaljulaidi osalusel, kellega koos jahirahu välja kuulutasime (vt lk 35).

Õnneks saime jahiaasta enne viirusepuhangut lõpetada ja meile seatud ülesandeid täita. Samas mõjutas pandeemia tugevalt meie halduslepingut. Nii näiteks jäid saabumata välismaised jahikülalised. Samas andis koroonapuhang võimaluse astuda tubli samm paberivaba jahinduse suunal ja aasta lõpul sai valmis Jahise äpi esimene etapp (vt lk 21). See võimaldab üle minna ka suurulukilubade puhul paberivabale jahipidamisele.

Haigused vaegasid 2020. aastal mitte ainult inimesi, vaid ka ulukeid. Augustis tuli ärevaid teateid SAK-i rindelt, avastati kolle Raplamaal. Detsembris lisandus Lääne-Virumaa kolle. Jahimehed reageerisid kiiresti ja nii ei saanud katk koguda jõudu ja laiali levida.

2020 oli jahikoerte aasta. Kahjuks küll pidi ka teema-aasta osas tegema päris suuri muudatusi. Nimelt jäid ära aasta raames plaanitud jahikoerte päevad ja näitused, samuti kokkutulekule mõeldud hulga erinevaid sündmusi, sh koolitusi. Mis puudutab kokkutulekut, siis loodame kõike seda ikkagi korraldada järgmisel kokkutulekul. Aasta lõpus sai valmis Eestis kasutusel olevate koeratõugude poster.

Aasta tõi teisigi tähelepanuväärseid saavutusi ja projekte. Nimelt alustasime „Ulukid teel” projektiga, mille käigus paigaldasime teedele hulgaliselt ulukeid peletavaid reflektoreid (vt lk 57). Sellega kaitseme meie ulukeid ja vähendame oluliselt nende hukkumist autorataste all. Projekt on oluline mitte ainult metsloomadele, vaid ka inimeste elule ja tervisele ning säästab ka sõidutehnikat.

Oluline oli ka see, et EJS-i poolse töö tulemusena sai valmis hariv raamat jahimeestele – „Ulukihaigused ja jahihügieen”. See tõlgiti soome keelest, autoriks Sauli Laaksonen. Tegemist pole pelgalt tõlkega, vaid teos on kohandatud Eesti oludele, mille eest suur tänu Tartu veterinaaridele eesotsas Epp Moksiga.

Selline see meie jahiaasta 2020 sai.

Soovin teile head lugemist!

Margus Puust
EJS-i president

Eesti Jahimeeste Seltsist

Eesti Jahimeeste Selts (EJS) on mittetulundusühing, mis tegutseb põhikirja, volinike koosoleku ja juhatuse otsuste alusel. EJS on jahindusega tegelevate juriidiliste isikute ühendus. Seisuga 31. detsember 2020 kuulus EJS-i 103 liikmesorganisatsiooni, ühendades 11 289 jahimeest. EJS-is on palgal 6 töötajat (5 inimest büroos ja 1 koristaja-majahoidja). IT-spetsialisti ja ajakirja peatoimetaja töö ostetakse teenusena sisse.

EJS on kõiki kodu- ja välismaa jahimehi teenindav organisatsioon. Osutatavate teenuste nimekiri ning õigused ja kohustused on antud 22.07.2013 EJS-i ja Keskkonnaministeeriumi vahelise halduslepinguga. EJS-il on õigus välja anda ning pikendada jahitunnistusi, välisriigi kodaniku jahitunnistusi, laskekatsetunnistusi, samuti tunnistada neid kehtetuks ja pidada nende üle arvestust. Avalikud teenused on kättesaadavad kõikidele jahimeestele koostöölepinguga seotud organisatsioonide kaudu.

Riigi tasandil tegeletakse jahimeeste huvide esindamise ja kaitsega, ühistegevuse ja jahinduskoolituste korraldamisega, säästliku jahinduse edendamisega, jahikultuuri- ja traditsioonide hoidmise ning arendamisega. Samuti esindatakse Eesti jahimeeste huve Euroopa ja maailma tasandil.

Põhikirja punkti 8.1 järgi on seltsi kõrgeim juhtimisorgan seltsi liikmete poolt delegeeritud volinike koosolek – volikogu. Volinikud delegeeritakse esindusnormiga lähtuvalt põhimõttest: üks volinik seltsi liikme iga seitsmekümne füüsilisest isikust liikme kohta (1–70 liiget = 1 volinik,

71–140 liiget = 2 volinikku jne). Liikmete poolt volinike valimise protseduuri kehtestab iga seltsi liige enda jaoks ise-iseisvalt. Liikme poolt valitud volinike arvu korrigeeritakse iga aasta 1. aprilli seisuga iga seltsi liikme poolt.

Volikogu koosolek

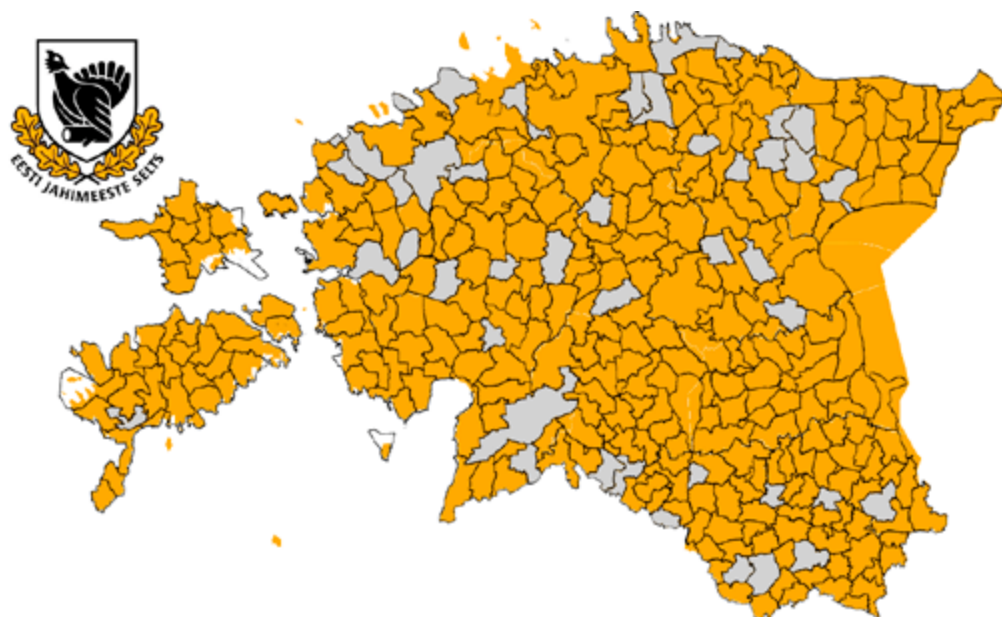
2. juulil 2020 toimus Paide muusika- ja teatrimajas EJS-i volikogu koosolek. Korraline koosolek kinnitas majandusaasta aruande, valis uue juhatuse ning arutati päevakohaseid jahindusküsimusi.

Foto: EJS.

Tunnustati jahimehi

Volikogu koosolekul anti üle EJS-i tunnustusavaldused. Vapimärgi Metsis pälvisid Ilmar Rootsi, Uno Treier, Aarne Taal, Ive Kuningas ja Mati Tang (postuumselt). Tee-

Kaart 1. EJS-i liikmete kaart seisuga 31.12.2020. Kollane ala – EJS-i liikmed.

EJS-i vapimärgi ja teenetemärgi saajad (vasakult taga): Aare Jaama, Vello Metsson, Avo Kivastik, Sulev Toomingas, Ilmo Torn, Aavo Viirmaa, Arvo Niiler, Kaarel Tang (Mati Tangi poeg), Kaur Karon, Peeter Raudla, Gaido Padrik. Esireas paremalt: Kaupo Tihvan, Aivo Mogilnõi, Tarmo Kokk, Ilmar Rootsi, Margus Puust, Paul Tsizikov, Ive Kuningas, Uno Treier, Aare Poltimäe ja Aarne Taal. Foto: EJS.

netemärk Ilves anti 22 jahimehele: Riho Pärnale, Sulev Toomingale, Kaupo Tihvanile, Aivo Mogilnõile, Peeter Raudlale, Vello Metssonile, Kaur Karonile, Aare Poltimäele, Ants Mattisele, Gaido Padrikule, Aavo Viirmaale, Arvo Niilerile, Paul Tsizikovile, Tõnu Viipsile, Avo Kivastikule, Ilmo Tornile, Arvo Kullaperale, Üllar Mölderile, Edu Pikkerile, Aare Jaamale, Rein Nikitinile ja Tarmo Kokkile.

Ülevaade juhatuse tööst ja majandusaasta aruandest

EJS-i president Margus Puust tegi ülevaate juhatuse tööst. Nelja aastaga on arendatud infosüsteemi Jahis, arendatud uusi teenuseid (nt jahikindlustus) ning tehtud jahimeeste, maaomanike jt sihtgruppide koolitusi. Lisaks aidati kaasa SAK-i tõrjumisele, tehti koostööd meedia, riigikaitse ja politseiga, anti välja jahikirjandust jms.

Margus Puust mainis, et seoses 2023. aastal lõppevate jahi kasutuslepingute lõppemisega on uuel juhatusel väljakutsuv aasta. Tema sõnul on aga meie jõud selles, et oleme täna liidetud üheks seltsiks, naaberriikides nii head praktikat ei ole.

EJS-i tegevjuht Tõnis Korts tegi ülevaate majandusaasta aruandest ja tutvustas audiitorit. Mõlemad kinnitati volinike poolt ühehäälselt. Samuti kinnitati üksmeelselt aastaruanne.

Margus Puust tegi ülevaate juhatuse tööst ja tutvustas uue juhatuse programmi. Foto: EJS.

Uue juhatuse programmist rääkis samuti Margus Puust. Selle eesmärk on jätkata samal kursil: värvata uusi liikmeid, tõhustada koostööd piirkondadega, teha koostööd maaomanikega ja riigikogu toetusrühmaga, arendada Jahist ja mobiilirakendust ning jahikindlustust, majandada mõistlikult suurlukeid, arendada jahindusmuuseumi, teha aktiivselt koostööd rahvusvahelisel tasandil, jätkata jahikoolitustega jms.

Sõnum väljapoole

Tõnis Korts tegi ettekande teemal „Meie sõnumid välja- poole“. Maailm on üha enam linnastumas ning loodusest kaugenemas. Mida me saaksime teha selleks, et meie sõ- numeid väljapoole paremini kuvada. Meie kõigi jahimees- te ülesanne on jahinduse mainet edasi anda. Korts tõi välja seitse põhilist sõnumit, mida ühiskonnas kasutada.

Arutelu suurkiskjate küttimise ja vibujahi teemal

Juhatuse liige Priit Vahtramäe rääkis suurkiskjate kütti- misest. Ta rõhutas, et tuleb mõelda võimalikult täpsete vaat- lusandemete kogumisele, siis saab rääkida küttimisest ja andmete analüüsist. Vahtramäe sõnul peavad andmed ole- ma korrektsed, kuna nende järgi määratakse küttimismaht. Samuti rõhutas ta, et suuruluki (karu, hundi) kahjustused on paari aasta jooksul kolm korda tõusnud ning tegi ülevaa- te liiklusõnnetuste statistikast. Vahtramäe juhtis tähelepanu sellele, et EJS-i eesmärk on anda ulukiseire osakonnale si- sendeid ja teha koostööd suurkiskjate tegevuskava koosta- misel ja osaleda selle töös.

Aktuaalsest vibujahi küsimustest rääkis Rita-Anette Ko- hava, kelle sõnul oli olukord küps, et laiendada vibujah- ti metskitsele. Koosolekul jõudsid volinikud elava arutelu tulemusena otsusele, et kui vibujahi laiendamine regulee- ritakse moel ja viisil, mis aitaks tagada, et kõik tingimused oleksid täidetud, siis ollakse valmis teemat uuesti arutama.

Infosüsteemi arendus

Juhatuse liige Jaak Volmer rääkis infosüsteemi olulisus- sest, kutsus Jahisega liituma ja rõhutas, et sellega suundume me teadusliku jahinduse poole.

Karri Urban jätkas sama temaga, selgitades, kuidas on Jahise kasutamine seni läinud. Näiteks on sel aastal vaat- luste sisestamine ja lubade väljastamine võrreldes 2018. ja 2019. aastaga tunduvalt suurenenud. Samuti kutsus ta üles Jahisega liituma ning pakkus välja, et jahiseltsidele on või- malik korraldada selleteemalisi infopäevi.

Väliskoostöö jahinduses

13. jaanuaril toimus Europarlamendi intergrupi „Bio- loogiline mitmekesisus, jahindus ja maaelu“ esimene koosolek, kus kinnitati ametisse president ja asepresi- dendid.

Jahinduse ja maaelu intergrupp aitab kujundada seisukohti bioloogilise mitmekesisuse strateegia, ühise põllumajan- duspoliitika reformi ja Euroopa rohelise kokkuleppe küsi- mustes.

Uus president portugallane Alvaro Amaro ütles, et in- tergrupp on aktiivne sidusrühmade platvorm Europarla-

mendis, kuhu kuulub üle 130 parlamendiliikme enamikest suurematest fraktsioonidest. „Intergrupp võimaldab pi- dada avatud arutelusid võimuesindajate, Euroopa Komis- joni ja ekspertide vahel eesmärgiga kinnitada olulist sot- siaalmajanduslikku rolli maaelus ning jahinduses,“ selgi- tas Amaro

FACE kuulub intergrupi sekretariaati alates selle algus- aegadest 1985. aastal. Euroopa maaomanike organisat- sioon ELO kuulub intergruppi alates 2004. aastast.

•Kevadine FACE kommunikatsiooni töögrupi koosolek

27. mail toimus FACE kommunikatsiooni töögrupi koosolek, kus mitmete jahindusküsimuste kõrval arutati libauudiste vastu võitlemist.

Kommunikatsiooni töögrupp käsitles viimasel ajal Euroo- pas üles kerkinud libauudiste probleemi. Koosolekul vaada- ti üle ka teemad, mis tõstatusid eelmisel koosolekul. FACE-l on jätkuvalt tähelepanu all looduskaitseteemalised projektid, millega seoses paluti liikmetelt sisendit. Jätkusuutliku jahipi- damise osas moodustatakse töögrupp, kes paneb paika foo- kused ning tegeleb põhipunktide väljatöötamisega.

Veebikoosolekul osalesid Andra Hamburg ja Tõnis Korts. Foto: EJS.

Ettekandega esines Sofie Baudin, kes rääkis Prantsus- maal tehtud jahimeeste kampaaniast, kus oli tõstatud küsi- mus, kas jahimehed on ökoloogid. Kampaania osutus edu- kaks ja sellega pälviti ohtralt meedia tähelepanu.

Teise ettekande tegi pressiesindaja Augustin Leclerc, kes rääkis kommunikatsiooni olulisest rollist jahinduse maine kujundamisel. Ta tõdes, et jahivastased on Euroopas häs- ti organiseeritud ja üldjuhul hea turundustaugaga. Samu- ti väitis ta, et viimasel ajal levib Euroopas jahinduse kohta libauudiseid, millega tuleks tegeleda. Leclerc soovitas teha jahimeestel kampaaniaid, mis haaravad vähemalt 7 miljo- nit jahimeest Euroopas ja nende pereliikmeid, tema sõnul on oluline hoida fookus sotsiaalmeedial.

Libauudiste vastu võitlemisest rääkis veel hispaanla- ne Gerardo Arroyo, pakkudes lahendusi, mida FACE saaks

selle heaks ära teha. Samuti räägiti ulukiliha propageerimi- sest ja sellest, kuidas kaasata noori jahindusse.

Kohtumisel osales 36 FACE liiget ja eksperti. EJS-ist osalesid tegevjuht Tõnis Korts ja pressiesindaja-toimetaja Andra Hamburg.

•Sügisene aastakoosolek

Euroopa jahindusorganisatsioon FACE pidas 7. septembril veebipõhist koosolekut, kus osales üle 70 inimese.

Eestit esindasid EJS-i tegevjuht Tõnis Korts, tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe ja pressiesindaja-toimetaja And- ra Hamburg.

FACE president Torbjörn Larsson tervitas kõiki koha- letulnuid ning tutvustas uusi partnereid, kelleks olid Bla- ser, Bioammo, Jagd&Hund ja Hunters&co. Kõik partnerid saatsid omalt poolt tervitusvideo.

Seejärel võeti vastu päevakord ning tehti ülevaade eel- misest koosolekust. President esitas aastaaruande ning tunnustas FACE meeskonnatööd. Ta tõi välja, et FACE põ- hilised väljakutsed on seotud pliimooni keelustamisega, bioloogilise mitmekesisusega, jahinduse regulatsioonidega ja jahinduse sotsiaalse aktsepteeritavusega.

FACE liikmed arutasid ka REACH komitee otsust kee- lustada pliihaavli kasutus märgaladel. Ühiselt leiti, et sel- le rakenduskorraga on rikutud fundamentaalseid õiguseid ja pole arvestatud õiguslikke huve. See otsus on jahimees- tele väga suureks pettumuseks, kuna toob esile õiguslikke probleeme. Sel teemal tehti ka ühisavaldus.

FACE tegevjuht David Scallan tegi ülevaate FACE tööst ja tööplaani täitmisest ning tutvustas uusi töötajaid. Scal- lan tõdes, et seoses koroonaviirusega on veebikoosolekud olnud väga edukad ja rohke osavõtuga. Lisaks rääkis ta liikmemaksust, mida plaaniti tõsta 2% võrra. Scallan tut- vustas ka positsioone vibujahi, hundi majandamise ja pli- imooni osas, mis ühiselt kinnitati.

Lõpetuseks tegi FACE finantsjuht Laurens Hoedemaker ülevaate majandusaasta aruandest ning 2020. aasta prog- noosist.

•Sigade Aafrika katku töögrupi koosolek

14. septembril toimus veebipõhine FACE sigade Aafri- ka katku (SAK) töögrupi koosolek, kus osales üle 20 liik- me. Eestit esindasid EJS-i tegevjuht Tõnis Korts ja pressi- esindaja Andra Hamburg.

Koosolekul andis ülevaate seakatku juhtumist Saksamaa jahimeeste liidu esindaja Ansgar Aundrup. Tema sõnul leiti riigis esimene seakatku nakatunud metssiga 10. septemb- ril 6 km Saksa-Poola riigipiirist. Seega plaaniti piiriala ta- rastada, et levikut vähendada. Jahimeestele antakse ka kom- pensatsiooni rümpade leidmise ja testide saatmise eest.

Tšehhi ja Poola jahiseltside esindajad andsid nõuandeid, milliseid meetmeid kasutada SAK-i vastu võitlemisel. EJS tegi ka ülevaate hiljutisest seakatku juhtumist Eestis.

FACE tegevjuht David Scallan tegi ettepaneku, et koosta- da liikmete seas uuring selle kohta, milliseid meetmeid on SAK-i puhul riigiti kasutatud.

•Sügisene FACE kommunikatsiooni töögrupi koosolek

25. septembril toimus FACE kommunikatsiooni töö- grupi koosolek, kus osales 28 inimest. Eestit esindasid EJS-i tegevjuht Tõnis Korts ja pressiesindaja-toimetaja Andra Hamburg.

Digikampaanijate tegija Augustin Leclerc selgitas, mil- line on olukord praegu jahinduses ning kuidas saaks kampa- paaniatega paremini jahindust esile tõsta.

Lisaks jagasid oma kogemusi sotsiaalmeedia teemal Rootsi ja Inglismaa esindajad. FACE tegevjuht David Scal- lan tutvustas hiljuti tehtud FACE uuringut, milles enamik toetas digikampaaniate tegemist.

•Talvine FACE kommunikatsiooni töögrupp koosolek

6. novembril toimus FACE kommunikatsiooni töö- grupi koosolek. EJS-i poolt osales koosolekul pressiesin- daja Andra Hamburg.

FACE tegevjuht David Scallan selgitas, et FACE sekreta- riaat peaks andma juhatusel sisendi, mida teha kampa- aniate või demonstratsiooni osas. Kuna Brüsselis on viima- sel ajal palju proteste, siis arutati selle võimalikkust ka jahi- meeste hulgas.

Koos 23 jahindusorganisatsiooni esindajaga töötati väl- ja ettepanekud kampaania osas, mida hakkab FACE juha- tus arutlema. Arutati ka võimaliku fondi rajamist, et kampa- aniat ellu viia.

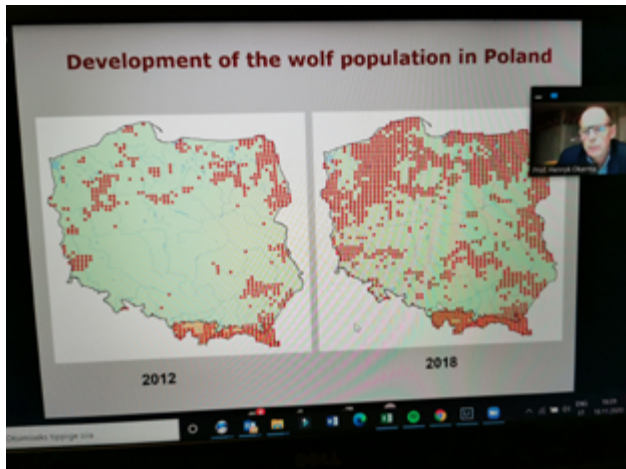
Lisaks tutvustasid maailma jahindusorganisatsiooni CIC-i töötajad Mark Ryan ja Gabriella Konyuk CIC-i uut kommunikatsiooni strateegiat.

•Suurkiskjate konverents

18. novembril toimus Europarlamendi intergru- pi „Bioloogiline mitmekesisus, jahindus ja maaelu“ ja FACE koostöös konverents „Kooseksisteerimine suur- kiskjatega: järgmised sammud kaitsmisel ja majandami- sel“.

Tervituskõnega esines video vahendusel intergrupi esi- mees Alvaro Amaro.

Selleks, et suurulukite ja inimeste vahelisest kooseksis- teerimisest saaks rääkida ka tulevikus, tuleks hakata täna neid probleeme lahendama, tõdes intergrupi asepresident Juan Ignacio Zoido. Ta tõi näiteks Hispaania, kus ei ole Eu- roopa Liidu (EL) õigusraamistik kohane huntide majanda- miseks ja populatsiooni pole võimalik kontrolli all hoida. Zoido selgitas, et probleem on elupaikade direktiivi lisa nel- jaga. Lisaks on teada, et Euroopas toimub huntide hübri- diseerumine koertega, mis on praegu tõusvas trendis. Eu-

Henryk Okarma tegi ülevaate hundipopulatsioonist Poolas.
Foto: EJS.

roopa seisund kahjude osas on kohati väga erinev. Samas on märgata, et Natura 2000 aladel on tekkinud just rohkem huntidega koosseksisteerimisel probleeme.

Intergrupi asepresidendi Elsi Kataineni sõnul on üldiselt Euroopas näha suurkiskjate populatsiooni suurenemist. Probleemide tekkimise korral tuleks aga tema sõnul lahendusi leida regionaalsel tasandil. Soomes on näiteks tekkinud probleeme, kus hundid murravad koeri. Kataineni põhisisõnum oli, et EL peaks paremini uluki majandamise plaani osas kommunikeeruma.

Intergrupi liige Herbert Dorfmann selgitas, et viimase 30 aastaga on hundi populatsioon drastiliselt muutunud. Kui 1990. aastate alguses olid hundid praktiliselt väljasuremisohus, siis nüüd on neid Euroopas ligi 20 000 ja seis on hea. Samas väitis ta, et ligi kolmandik on juba hübriidid ning tõi välja, et näiteks Itaalias on näha lambakarjade vähenemise tendentsi. Seetõttu leidis ta, et looduste ja inimeste vahel oleks vaja rohkem tasakaalu ja sellest tulenevalt teha rohkem paindlikke otsuseid.

Euroopa Komisjoni liige Nicola Notaro ütles, et hundi liigistaatus on paranenud, eriti Ida-Euroopas. Ta tõdes, et hundid on liikunud tagasi aladele, kus neid pole väga ammu olnud ning ohtu väljasuremisele pole kindlasti. Suurkiskjatega tekkivate olukordade korral soovitas ta küsida toetust, mida põllumehed saavad EL-i fondidest.

Norra instituudi teadur John Linnell andis ülevaate sellest, kus ollakse praegu suurulukite majandamisega. Ta rõhutas samuti, et 30 aastaga on toimunud suur muutus suurkiskjatega. Hundid on tema sõnul suhteliselt heas seisus Eestis ja Soomes, samas aga haavatavas seisus Skandinaavias, Alpides ja Saksamaal. Karudel läheb hästi Eestis, Soomes ja Skandinaavias, samas kui seis pole nii hea Kreekas ja selle lähipiirkonnas. Karusid on Euroopas 17 000–18 000. Samas kui ilveseid on Euroopas 8000–9000 ning nende seis pole kiita Balkanis ja Saksamaal.

Linnell tõdes, et populatsioon on riigiti nii erinev, et nende majandamisel peaks lähtuma kohalikust tasandist. Lisaks mängivad siin rolli erinevad kultuurid, maastikud ja huvid.

Maailma Looduse Fondi (WWF) esindaja Moritz Klose tutvustas WWFi tegevusi. Ta tõdes, et põllumeestele on loodud head ennetusmeetmed kiskjatõrjeks, nt tarade ehitamine. Samuti tõdes Klose, et kui uluki populatsiooni majandamisest rääkida, ei tohiks ainult rääkida küttimisest.

Varssavi ülikooli professor Henryk Okarma tegi ülevaate hundipopulatsioonist Poolas. Kui 2001. aastal olid hundid rangelt kaitstud liik, siis kuue aastaga on toimunud plahvatus ning hunte on riigis maksimaalselt 2000. Kuigi hundipopulatsioon on tõusnud, pole liigikaitse staatust siiani muudetud. Okarma näeb selles probleemi ning ei saa aru, mille järgi liigikaitsestaatust muudetakse, kui selle üheks indikaatoriks pole hundiarvukuse tõus.

Euroopa maaomanike organisatsiooni ELO esindaja Delphine Dupeuxi sõnum oli see, et kõikidele suurulukite majandamisele tuleb koostöös leida soodne lahendus.

Mitmed ettekandjad rõhutasid, et uluki majandamisel ja probleemkohtade lahendamisel tuleks olukorda vaadata riigiti erinevalt. Lõppsõnas selgitas Zoido, et piirkonniti on suurkiskjatega väga suuri probleeme. Näiteks Itaalias Alpides on hundid lambakasvatatud välja tõrjunud. Seetõttu on oluline, et probleeme lahendatakse kohalikul tasandil kohe, enne kui tekivad suuremad probleemid. Lahendusi tuleks leida koostöös erinevate huvigruppidega. Tema sõnul on ka jahimehed olnud alati võtmeisikuteks suurulukite majandamisel. Zoido leidis, et konsultatsioon ja koostöö on vajalikud nende raskete probleemide lahendamisel.

Liikmesorganisatsioonide kontaktid

Harjumaa

AEGVIIDU JAHIMEESTE SELTS
Kosenõmme 8, Aegviidu alev, 74501 Anija vald
Riivo Noor
tel 508 8236
riivo.noor@gmail.com

JAHISELTS DIANA
Kuristiku 7, 10127 Tallinn
Jaan Luks
tel 503 5481
jaan.luks@premia.ee

HARJU JAHINDUSKLUBI
Ilmarise 38, 10920 Tallinn
Rein Sõitja
tel 502 7098
harjuselts@gmail.com

KEILA JAHISELTS
Kaluri tee 5, Kloogaranna küla, 76708 Lääne-Harju vald
Lauri Kirs
tel 523 1267
keila.jahiselts@gmail.com

KOSE JAHISELTS
Spordiväljaku tn 1, Kose alevik, 75191 Kose vald
Meelis Mäesaar
tel 564 0465
info@kosejahiselts.ee

LÄÄNE-LAHEMAA JAHISELTS
Tamme-Oja talu, Hara küla, 74810 Kuusalu vald
Tõnu Tamm
tel 5342 2883
Tonu.tamm15@gmail.com

PADISE JAHIMEESTE SELTS
Harju-Risti küla, 76602 Lääne-Harju vald
Olev Kuuse
tel 608 1206, 525 3025
info@padisejs.ee

SINIALLIKA JAHISELTS
Saula küla, 75101 Kose vald
Mait Markus
tel 505 7939
mait.markus1@gmail.com

KLUBI TAJASK
Vilde tee 120, 12618 Tallinn
Mihhail Jegorov
tel 5347 4734
klubitajask@mail.ru

TALLINNA JAHIMEESTE SELTS
Trapi tee 3, Männiku küla, 75511 Saku vald
Konstantin Simonov
tel 509 9138
juhatus.tjs@gmail.com

Hiiumaa

HIIMUMAA JAHIMEESTE SELTS
Väike-Tiigi 8, Kärkla linn, 92411 Hiiumaa vald
Anu Sarapuu
tel 508 8618
hiiu.jahindus@gmail.com

LELUSELJA JAHISELTS
Naadi, Lelu küla, Hiiumaa vald
Mart Eller
tel 5646 2465
leluseljajs@gmail.com

TAHKUNA JAHISELTS
Kõrgessaare mnt. 45, Kärkla linn, 92401 Hiiumaa vald
Harri Kattel
tel 503 5483
tahkunajs@tahkunajs.ee

Ida-Virumaa

DÖNER HUNT
Kaasiksaare, 46507 Vinni vald
Erki Põldoja
tel 513 2901
kauksijp@gmail.com

IDA-VIRU JAHIMEESTE SELTS
Oru 1A, Jõhvi linn, 41535 Jõhvi vald
Marko Vinni
tel 335 6512, 522 5905
ida.viruj@gmail.com

MAHU JP OÜ
Savala küla, 42301 Lüganuse vald
Hannes Kuusmik
tel 504 7631
hannes.kuusmik@mail.ee

MAIDLA JAHIMEESTE SELTS
Oandu küla, 42314 Lüganuse vald
Ivar Tallerman
tel 5594 2996
maidla.js@gmail.com

Järvamaa

ALLIKU JAHISELTS
Vaske, Oeti küla, 73208 Paide linn
tel 554 0511
jaak.massak@mail.ee,
heinovaske@hotmail.ee

JÄRVAMAA JAHINDUSKLUBI
Parkali 28a, 72717 Paide linn
Lauri Ellram
tel 5348 6408, 385 0820
jklubi@jklubi.ee

KOERU JAHIMEESTE SELTS
Koeru, 73001 Järva vald
Rene Järvmägi
tel 5667 4931
rene@natural.ee

Jõgevamaa

JAHISELTS GUSTAV
Koogi küla, 49108 Tartu vald
Kalev Kurs
tel 505 4458
kalev@tabivere.ee

MTÜ JÕGEVA JAHIMEESTE ÜHING
Vaiatu küla, 48522 Jõgeva vald
Mati Kepp
tel 5344 0858
mati.kepp@gmail.com

KULLAVERE JAHÜHISTU
Lassi, Ruskavere küla, 49302 Mustvee vald
Raivo Saar
tel 513 5670
info@kullavere.ee

JAHISELTS OTT
Kose küla, 48208 Põltsamaa vald
Karmo Eesmäe
tel 5342 3318
jahiseltsott@hotmail.ee

PALAMUSE JAHISELTS

Klemens-Augustinus Kasemaa
tel 510 5421
klem@webware.ee

PÕLTSAMAA JAHISELTS

Lossi 2, 48104 Põltsamaa vald
Toivo Tõnson
tel 505 0390
poltsamaa.jahiselts@gmail.com

Lääne-Virumaa

JAHINDUSÜHISTU NUGIS

Rakvere tee 14, Kadrina alevik, 45201
Kadrina vald
Jüri Selter
tel 512 5150
juri.selter@online.ee

JAHINDUSÜHISTU ULUK II

Õhtu pst 30-14, 45107 Tapa linn
Kalev Kikerpill
tel 513 5341
kalevkikerpill@gmail.com

KUNDA JAHINDUSKLUBI

Sõmeru mnt 2, Ubja küla, 44203 Rakvere vald
Ando Holm
tel 5341 7151
ando.holm@gmail.com

LINNUKÜTI JAHIÜHING

Muuga küla, 46520 Vinni vald
Argo Veskilt
tel 514 7974
linnukuti@hotmail.ee

RAKVERE JAHINDUSKLUBI

Tartu mnt 61, 44315 Rakvere
Jaan Villak
tel 516 5612
info@rjk.ee

VIITNA JAHINDUSÜHISTU

Viitna, 45201 Kadrina vald
Janno Nõmm
tel 5076271
janno@rpmt.ee

TAMSALU JAHISELTS

Torni, Põdrangu küla, 46022 Tapa vald
Andrus Pihlakas
tel 5560 7391
andrus@forteks.ee

Läänemaa

KULLAMAA JAHI- JA KALA-MEESTE SELTS

Leila küla, 70704 Lääne-Nigula vald
Erki Smitt
tel 5664 9077
erki.smitt@gmail.com

LINNAMÄE JAHI- JA KALAMEES-TE SELTS

Mäe, Saunja küla, 91017 Lääne-Nigula vald
Ahto Jõgi
tel 502 3980
ahto.jogi@gmail.com

LÄÄNEMAA JAHINDUSKLUBI

Laheva, 90456 Haapsalu linn
Endrik Raun
tel 503 2657
info@ljk.ee

NÕVA JAHI- JA KALAMEESTE SELTS

Veskijõe, Vaisi küla, 91105 Lääne-Nigula vald
Riho Ööbik
tel 513 1641
novaselts@gmail.com

TAEBLA JAHISELTS

Nigula tee 4-1, Taebla alev, 90807 Lääne-Nigula vald
Jarro Mikkelson
tel 509 0554
taeblajahiselts@gmail.com

VORMSI JAHISELTS

Hullo küla, Vormsi vald, 91301 Läänemaa
Rein Veitmaa
tel 5650 3471
jahiselts@vormsi.ee

Pärnumaa

ARE JAHIMEESTE SELTS

Kubja-Jõe, Niidu küla, 87307 Tori vald
Lauri Luur
tel 523 7966
arejahiselts@gmail.com

HALINGA JAHIMEESTE SELTS

Söödi, Mäeküla küla, 87201 Põhja-Pärnumaa vald
Einar Rannula
tel 5661 9001
halingahjs@halingahjs.eu

JAHISELTS MASSIARU

Massiaru, 86004 Häädemeeste vald
Eimar Kaldoja
tel 523 1051
selts@massiarujahiselts.ee

LIHULA JAHISELTS

Raudtee tn 6, Lihula linn, 90302 Lääneranna vald
Toomas Laos
tel 513 1632
toomas@kirbla.ee

MASSU JAHISELTS

Pihlaka tee, Kömsi küla, 90102 Lääneranna vald
Veiko Laev
tel 503 7401
veikolaev@gmail.com

MTÜ JÄÄRUMETSA JAHISELTS

Männiku, Tõlli küla, 88119 Pärnu linn
Airek Kolju
tel 513 6593
airekkolju@gmail.com

ORA JAHISELTS

Marana küla, 86211 Saarde vald
Ivar Meinson
tel 5623 8341
taimgrupp@hotmail.com

PÄRNUMAA JAHIMEESTE LIIT

Suur-Kuke 5, 80018 Pärnu linn
Eero Nõmm
tel 443 0199, 529 6428
info@pjl.ee

RAHNOJA JAHISELTS

Orava 16-1, Jõesuu küla, 86802 Tori vald
Priit Pärna
tel 5690 2186
rahnoja@gmail.com

RÕUSA-SUUREJÕE JAHIMEESTE SELTS

Lohu 28, Vändra, 87701 Põhja-Pärnumaa vald
Janek Aasavelt
tel 507 9337
rousasuurejoe@hotmail.com

TIHEMETSA JAHISELTS

Kärsu küla, 86208 Saarde vald
Väino Lill
tel 503 6706
vaino.lill@gmail.com

TUUDI JAHISELTS

Jahimaja, Alaküla, 90219 Lääneranna vald

Raivo Volman
tel 524 9136
raivovolman@gmail.com

UUS-VARBLA JAHISELTS

Varbla, 88201 Lääneranna vald
Heino Sabiin
tel 506 0892
annejuris@gmail.com

VATLA JAHISELTS

Nurmsi küla, 90124 Lääneranna vald
Enn Tee
tel 516 0118
enntee@hotmail.ee

Põlvamaa

PÕLVA JAHISELTS

Aarna küla, 63203 Põlva vald
Anne Vasarik
tel 529 6750
polvajahiselts@gmail.com

VASTSE-KUUSTE JAHISELTS

Kiisa, Koorvere küla, 63605 Vastse-Kuuste vald
Mati Luik
tel 5348 1912
mati.luik@gmail.com

Raplamaa

MTÜ EIDAPERE JAHISELTS

Männi tn 2A, Eidapere alevik, 79003 Kehtna vald
Jüri Ringe
tel 5647 6390
ringejyri@gmail.com

HAIMRE JAHIMEESTE SELTS

Viilumäe talu, Orgita küla, 78313 Märjamaa vald
Valeeri Šipulin
tel 5662 4439
sipulinvaleeri@gmail.com

HUBERTUSE JAHISELTS

Kuristiku 7, 10127 Tallinn
Martin Luks
tel 5347 4171
martin.luks@luksholding.ee

JUURU JAHIMEESTE SELTS

Sillaotsa, Vankse küla, 79404 Rapla vald
Villem Reinaas
tel 565 4119
villem@waldu.ee

KAIU JAHINDUSKLUBI

Kasvandu tee 5d, Kaiu alev, 79301 Rapla vald
Tõnu Sirel
tel 5627 9336
tonu.sirel@gmail.com

KEHTNA JAHINDUSKLUBI

Raja, Käkiküla, 79002 Kehtna vald
Tarmo Jõulu
tel 510 5171
tarmo@rapidon.ee

KOHILA JAHIMEESTE SELTS

Küti talu, Kadaka küla, 79811 Kohila
Meelis Suurmäe
tel 512 1838
kohilajms@gmail.com

LAANE JAHISELTS

Laane, Laukna küla, 78101 Märjamaa vald
Endel Lindre
tel 506 3408
laanejms@gmail.com

LEVA JAHISELTS

Tammemäe, Mahtra küla, 79407 Rapla vald
Ain Roosimägi
tel 504 1033
ain.roosimagi@mail.ee

MTÜ LINNUSE JAHISELTS

Orava, Purga küla, 78249 Märjamaa vald
Riho Alavee
528 4932
rix@timberston.ee

MÄRJAMAA JAHI- JA KALA-MEESTE SELTS

Jahimehe, Paeküla, 78206 Märjamaa vald
Aivar Jõgiste
504 1874
info@jahimehed.ee

RAIKKÜLA JAHISELTS

Metsküla küla, 78407 Rapla vald
Margo Aedla
tel 5656 7973
margoaedla@hotmail.ee

RAPLA VALLA JAHISELTS

Väljataguse 30, 79514 Rapla vald
Aare Ader
tel 516 6764
raplavallajahiselts@gmail.com

METSASÕBRAD MTÜ

Urevere jahipiirkond, 78120 Märjamaa vald

Jaan Jaaska
tel 509 2677
metsasobrad@gmail.com

VAHASTU JAHISELTS

Vahastu küla, 79303 Rapla vald
Gert Soosalu
tel 5671 6646
vahastujs@gmail.com

VALGU JAHIMEESTE SELTS

Kase talu, Vana-Nurtu küla, 78258 Märjamaa vald
Koit Ütt
tel 5648 5684, 5199 0426
valgujahimehed@gmail.com

VALTU JAHIMEESTE SELTS

Saunaküla, 79526 Kehtna vald
Viktor Reino
tel 5656 9013
viktor.reino@gmail.com

VANA-VIGALA JAHI- JA KALA-MEESTE SELTS

Kopli talu, Ojapere küla, 78024 Märjamaa vald
Heigo Hints
tel 5648 3806
heigohints@gmail.com

VARDI JAHISELTS

Vaimõisa, 78205 Märjamaa vald
Taavi Ehrpais
tel 5649 8506
Taavi.ehrpais@erametsaliit.ee

Saaremaa

KIHELKONNA JAHIMEESTE SELTS

Oja 11-10, Kihelkonna alevik, 93401 Saaremaa vald
Tormis Lepik
tel 522 5069
tormis.lepik@gmail.com

MUSTJALA ÜHINENUD JAHISELTS

Mustjala küla, 93601 Saaremaa vald
Jaanus Pere
tel 515 2169
mustjala@gmail.com

SAARTE JAHIMEESTE SELTS

Kalamaja, Laheküla, 93873 Saaremaa vald
Ive Kuningas
tel 523 3947
selts@sjs.ee

SAARE EPT

Rohu 1a-3, 93812 Kuressaare
Kaupo Kirs
tel 5191 6199
saareeptjahiselts@gmail.com

MTÜ ÜRU JAHIMEESTE SELTS

Koovi talu, Kotlandi küla, 93328 Saaremaa vald
Aivar Jõgi
tel 503 8355
aivar@viigimaa.ee

Tartumaa**JAHISELTS BUBO**

Metsakivi küla, Koosa, 60402 Peipsiääre vald
Tõnis Tärna
tel 5698 5460
tonis.tyrna@ra.ee

MTÜ PÕDRALA KÜTT

Pikasilla, Purtski küla, 68715 Elva vald
Urmas Tekkel
tel 517 2564
urmas.tekkel@mail.ee

TARTU JAHINDUSKLUBI

Võru 80, 50108 Tartu
Tõnu Peterson
tel 550 5903
tonu.peterson@ejs.ee

Valgamaa**FIE AARE JAAMA**

Soontaga, 68617 Tõrva vald
Aare Jaama
tel 523 7303
jaamaaare@gmail.com

JAANIKESE JAHINDUS OÜ

Uus 7A-4, 68203 Valga linn
Tõnis Balodis
tel 504 7332
jaanikeseou@gmail.com

MTÜ RULLI KÜTID

Õhne 1, 68606 Tõrva linn
Vahur Saar
tel 5814 8111
vahursaar@hotmail.com

MTÜ PÕDRALA KÜTT

Pikasilla küla, 68715 Põdrala vald
Urmas Tekkel
tel 517 2564
urmas.tekkel@mail.ee

OÜ TÜNDRE TAAGEPERA JAHI-PIIRKOND

Taagepera, 68502 Tõrva vald
Indrek Valner
tel 5343 3591
indrekvalner@gmail.com

VALGAMAA JAHIMEESTE ÜHIS-TU

Kuperjanovi 76, 68207 Valga linn
Rein Rosenberg
tel 5835 8395
valgajaht@gmail.com

Viljandimaa**MTÜ ABJA JAHISELTS**

Priit Kask
tel 5393 1391
priit.kask@filter.eu

HALLISTE JS

Põllu 5, 69501 Mulgi vald
Tõnu Tukk
tel 5345 3091
tonutukk@gmail.com

MTÜ HOLSTRE JAHISELTS

Härma, Luiga küla, 69606 Viljandi vald
Ranno Tasane
Tel 513 3707
ranno.tasane@gmail.com

LEHOLA JAHISELTS

Sarapiku, Taevere küla, 71510 Põhja-Sa-kala vald
Viljar Turner
tel 527 2188
viljar.turner@gmail.com

MTÜ LEIE JAHIMEESTE SELTS

Luige tn 1, Külitse alevik, 61702 Kambja vald
Marko Mirme
tel 506 5702
leiejahimeesteselts@gmail.com

MÕISAKÜLA JAHISELTS “MET-SIS”

Viljandi 2B, Mõisaküla, 69030 Mulgi vald
Toomas Oissar
tel 5620 8515
jsmetsis.moisakyla@mail.ee

RIMMU KÜTID

Ülemõisa küla, 69512 Mulgi vald
Arne Lohu
tel 504 9247
arnelohu@gmail.com

MTÜ SUURE-JAANI JAHISELTS

Võlli küla, 71504 Põhja-Sakala vald
Evald Sepp
tel 5698 1614
sjjs-juhatus@googlegroups.com

MTÜ TÄNASSILMA JAHISELTS

Kärma talu, Jõeküla, 70180 Viljandi vald
Andero Tank
tel 526 4768
Andero.tank@gmail.com

MTÜ TÄÄKSI JAHIMEESTE SELTS

Ülde küla, 70411 Põhja-Sakala vald
Risto Jürmann
tel 5326 4270
taaksjjs@mail.ee

SUISLEPA JAHISELTS

Mõisa tn 5, Suislepa küla, 69703 Viljandi vald
Rein Sikut
tel 505 0394, 515 0515
suislepa.jahiselts@gmail.com

VILJANDIMAA JAHIMEESTE LIIT

Piiri tn 3a, 71020 Viljandi
Erika Tetsmann
tel 520 9224
vjl@vj.lee

VIIRATSI JAHISELTS

Kissa talu, Ruudiküla, 70106 Viljandi vald
Hannes Unt
tel 5649 1642
viiratsi.jahiselts@hotmail.com

Võrumaa**VÕRUMAA JAHIMEESTE SELTS**

Pikk 17B, 65606 Võru
Mati Kivistik
tel 782 1929, 523 1187
info@vorujahimeesteselts.ee

EESTI NAISKÜTTIDE SELTS

Nurmpere, Liguri küla, 66112 Rõuge vald
Triin Roostfeldt
tel 5333 3391
naiskytid@gmail.com

Juhatus

Eesti Jahimeeste Seltsi juhatus on seltsi alaliselt tegutsev juhtimis- ja esindusorgan. Juhatus koosneb juhatusesimehest (presidendist) ja teistest juhatuseliikmetest, kelle valivad volikogu liikmed neljaks aastaks.

EJSi juhatuses kuulub 20 liiget: Margus Puust (president), Raivo Aeg, Riho Breivel, Aigar Kallas, Mati Kivistik, Ivo Kuningas, Toomas Kõuhkna, Arvi Luuk, Kalle Palling, Priit Piilmann, Jaanus Põldmaa, Endrik Raun, Rein Rosenberg, Karel Rüütli, Tiit Tammsaar, Raul Vahter, Priit Vahtramäe, Andres Vainola, Marko Vinni ja Jaak Volmer.

Seltsi juhatuses töövorm on koosolek. Korrapärased koosolekud toimuvad reeglina kord kuus (v.a juuli, august, detsember). Alates juunist 2020 toimuvad koosolekud iga kuu kolmandal kolmapäeval algusega kell 13. Koosolekute kestus on reeglina mitte rohkem kui kolm tundi.

Juhatus pidas aasta jooksul kokku üheksa korralist koosolekut, mille protokollid on avalikustatud EJS-i kodulehel. Pärast koosoleku toimumist päeva-paari jooksul avaldatakse kodulehel artikkel koosolekul räägitust ja otsustatust. Kvoorumipuudumise tõttu ei ole ära jäänud ühtegi juhatuses koosolekut. Koosolekud toimusid Tallinnas, oktoobris väljasõiduistungina Ida-Virumaal Toilas ja veebikeskkonnas.

Juhatuses otsuse vastuvõtmiseks on nõutav koosolekul osalenud juhatuseliikmete poolthääletenus. Juhatus võib vastu võtta otsuseid, kui selle koosolekul osaleb üle poole liikmetest. Samuti võidakse otsus vastu võtta koosolekut kokku kutsumata, kui selle poolt hääletavad kirjalikult kõik juhatuseliikmed.

Juhatuses otsusega mittenõustumisel on selle liikmel õigus nõuda oma eriarvamuse kandmist koosoleku protokollis. Juhatuses koosolekud on lahtised, kui juhatus ei otsusta teisiti. Koosolekust võtavad osa juhatuseliikmed, seltsi kantselei ametnikud ja juhatuseliikmete poolt kutsutud isikud. Soovi korral võivad koosolekust osa võtta ka teised seltsi liikmed. Sellest informeeritakse ette tegevjuhti.

Istungite vahel toimub tegevus töögruppides. Juhatuses on arenduse, IT, põdra, RMK-ga koostöö, maaomanikega koostöö jt töögrupid ning ümarlaud maaomanike esindusorganisatsioonidega.

Ümarlauas istuvad juhatuseliikmed, vasakult: Marko Vinni, Jaanus Põldmaa, Priit Vahtramäe, Jaak Volmer, Raul Vahter, Ivo Kuningas, Tiit Tammsaar, Riho Breivel. Paremal taga: Karel Rüütli, Endrik Raun, Mati Kivistik, Andres Vainola ja Margus Puust. Foto: EJS.

Liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamine

Möödunud aastal toimus traditsiooniline liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamine, kus arutati aktuaalseid jahinduse küsimusi ja teemasid. Sügisel toimunud koosolek jäi koroonaviirusest tingitud olukorra tõttu ära.

Kevadine koosolek 20. veebruaril

Avamisel esitleti Sauli Laaksoneni raamatut „Ulukihagused ja jahihügieen“. Tegemist on soome ja inglise keelest tõlgitud praktilise raamatuga. Raamatu toimetaja Jaanus Vaiksoo sõnul on selle raamatuga täidetud üks oluline tühi- mik. Nüüd on jahimeestel hea abivahend haiguste tundmisel ja hügieeni hoidmisel. EJS tänas raamatu tõlkijaid Merle Kuusi, Age Kärssini, Epp Moksi ja Katrin Peiki.

Tõnu Peterson, Tiina Tõnissoo ja Rein Veitmaa uudistavad uut raamatut. Foto: EJS.

SAK, põdra- ja metskitse kütmine, vibujaht ja pliimoon

EJS-i president Margus Puust tegi ettekande jahinduse praegusest olukorrast. Ta rääkis aastate 2016–2020 arengukavast ja selle täitmisest ning tutvustas ka perioodi 2020–2024. aasta programmi ja eesmärgi.

Puust toonitas, et Eesti on SAK-i puhul teinud head tööd, mistõttu on seafarmid olnud üle kahe aasta katkuvabad. Viimatistest leidudest on enamik katkutunnustega isendid olnud antikehadega. Samas lisas ta, et täna tuleks siiski hoida taset 1 isend 1000 hektari kohta.

Veel selgitas president, et endiselt tuleb põdra kütamisega tagasi hoida. Ligi 90 jahiseltsi ei täitnud sel korral kütamisemahtu. Samuti lisas ta, et plaanis on kohtuda maa-

Margus Puust rääkis jahinduse praegusest olukorrast. Foto: EJS.

omanikega ja kokku leppida järgmise aasta küttemahud. Metskitse kütamisega saadi aga hästi hakkama, täideti ümarlauas kokkulepitud ja teadlaste soovitatud miinimummaht. RMK andmed näitasid, et kahjud on stabiliseerunud.

President puudutas ka vibujahti. Vibujahimehed plaanivad vibujahi lubamist metskitsele. Seni pole juhatuses kindlat seisukohta selles võetud. Vibujahi kasuks räägivad järgmised argumendid:

- rikastab jahipidamistraditsioone ja vorme, mis tõstab kindlasti ka metskitse atraktiivsust jahiulukina;
- võimaldab pidada jahti piirkondades, kus on suur avariide protsent, kuid ohutuse tõttu on tulirelvadega jahipidamine keerukas;
- kuna vibujaht on vaikne jahipidamisviis, siis ei häiri see tiheasustusalade elanikke ja koduloomi.

Samuti rääkis Margus Puust pliimooni keelustamisest. Juhatus on korduvalt arutanud pliimooni teemat. Euroopa Liit plaanib pliivabale moonale üleminekuperioodiks umbes kolm aastat. Eesti jt liikmesriigid on palunud pikendust. Samuti on plaanis kutsuda kokku pliiteemaline maaomanike esindusorganisatsioonide ümarlaud.

Kokkuvõte põdra ja metskitse kütimisest

EJS-i juhatuses liige Priit Vahtramäe tegi ülevaate 2019/2020 jahihooaja põdra küttemisandmetest, 328 jahiseltsist andis andmed 327. Ta tänas jahiseltsi hea koostöö ja andmete esitamise eest. 27% ehk 90 jahiseltsi ei saanud küttemismahtu täis, osaliselt põhjuseks vasikate nappus. Lõpliku kokkuvõtte alusel kütiti eelmisel hooajal 6304 põtra (pulle 36,5%, lehma 34% ja vasikaid 29,5%).

Vahtramäe tutvustas ka kuue maakonna näitel metskitse küttemist. Andmeid saadi seitsmest maakonnast (Hiiumaa, Saare-, Ida-Viru-, Tartu-, Valga-, Põlva- ja Viljandimaa) ja nende andmete alusel prognoositi ka lõplik küttemisstatistika.

Esiolgsed andmed näitasid, et keskmine küttimismahu täitmine oli 94,3% ja keskmise protsendi alusel kütisime kokku üle 30 000 isendi, mis on kõigi aegade suurim küt-timismaht. Ka eelmisel jahiaastal (2018/2019) kütiti rekord (24 146 metskitse), mis tulenes teadlaste etteantud soovi-tusest ja jahindusnõukogudes tehtud maaomanike ja jahi-meeste kokkuleppest.

Paraku hukkus 2019. aastal liikluses 10% rohkem mets-kiitsi kui 2018 ehk 4885 isendit. Kui kokku liita kütitud ja liikluses hukkunud metskitsed, siis vähenes arvukus ligi-kaudu 35 000 isendi võrra, st 99% sellest, mida soovitas KAUR. Seega olid jahimehed väga tublid, sest pingutus, mis selleks tehti, oli ka kõigi aegade suurim.

Kindlustusühistu

Kindlustusühistu Üks juhatuse liige Tarmo Lääne tegi ülevaate, mis on uus kindlustusühistu ja miks on see jahi-meestele vajalik. Ühistu eesmärk on liikmetele õiglase hin-naga vajalike kindlustusteenuste pakkumine.

Ülevaade Jahise arendusest

EJS-i IT arenduste projektijuht Karri Urban tuletas meelde, et on kõige parem aeg liituda Jahise süsteemiga, ku-na keskkonda pidevalt parendatakse ja lisatakse uusi funkt-sioone.

Jahise arendamisel on fookus sellel, et seadusest tulene-vaid kohustusi oleks jahipiirkonnal võimalikult mugav täi-ta. Täna saab keskkonnas pidada arvestust jahilubade üle

Karri Urban tegi ülevaate Jahise arendusest. Foto: EJS.

ning koguda ulukiseire andmeid. Lisandus juurde ka või-malus väljastada väikeulukiload korraga kõigile liikmetele, mis aitab kokku hoida aega. Väikeuluki luba saab menetle-da ka elektroonselt ning sellisel juhul puudub vajadus luba süsteemist välja printida.

Lisaks jahilubade haldamisele saab keskkonnas koguda ka ulukiseirendmeid. Neid saavad keskkonda lisada kõik süsteemi kasutajad ning iga jahipiirkonna usaldusisikud või haldurid kontrollivad sisestatud andmete usaldusväärsust.

Haldusleping

Keskkonnaministeeriumi ja Eesti Jahimeeste Seltsi vahel sõlmitud haldusleping nr 4-1.1/13/151 annab seltsile täit-miseks jahindusalaseid haldusülesandeid. EJS lähtub seejuures eesmärgist parandada jahimeestele osutatava teenuse kvaliteeti, soodustada jahindusalast koostööd ning arendada riigis välja efektiivselt toimiv jahinduslik koostöövõr-gustik. EJS-i lepingupartnerite arv oli 2020. aasta lõpu seisuga 48. Eesti ja välisriigi kodanikega seotud jahitunnistuse väljastamisega seotud toiminguid tehakse Eestis 17 teenuspunktis. Suuruluki laskekatse vastuvõtmise ja väljastamise valmidus on 42 teenuspunktis; vibujahi laskekatse vastuvõtmise ja väljastamise valmidus kahes teenuspunktis.

Jahiseadusega on EJS-ile kui jahitunnistuse väljastajale antud õigus peatada jahitunnistuse kehtivus kuni kolmeks aas-taks, kui jahitunnistuse saanud isiku suhtes on jõustunud jahipidamisõiguse äravõtmise otsus, samuti peatada jahitunnis-tuse kehtivus kuni kolmeks aastaks, kui tunnistuse saanud isikut on karistatud jahiseaduse rikkumise eest. 2020. aastal me-netleti EJS-i poolt 11 rikkumist ja tehti 11 jahitunnistuse peatamise otsust. Kehtivusaja ületanud jahitunnistuse taastamisi oli EJS-il ja lepingupartneritel 2020. aastal kokku 8.

	2020. aasta kokkuvõte	2019. aasta
Väljastatud suuruluki laskekatse tunnistused (EESTI)	6081	3852
Väljastatud suuruluki laskekatse tunnistused (VÄLIS)	614	1559
Suuruluki laskekatse vastuvõtmine	8899	6005
Laskekatseeksami vastuvõtmine	304	246
Jahiteooriaeksami vastuvõtmine	344	287
Väljastatud paberjahitunnistused (EESTI)	95	0
Väljastatud paberjahitunnistused (VÄLIS)	990	3190
Väljastatud plastjahitunnistused	200	248
Pikendatud paberjahitunnistused	13	33
Pikendatud plastjahitunnistused	11	34
Vahetatud paberjahitunnistused	13	10
Vahetatud plastjahitunnistused	40	93

Tabel 1. Halduslepingu toimingute maht 2019. ja 2020. aastal.

Välisriigi kodanike jahitunnistuste väljastamine

2020. aastal väljastati välisriigi kodanikele kokku 990 jahi-tunnistust (Graafik 1).

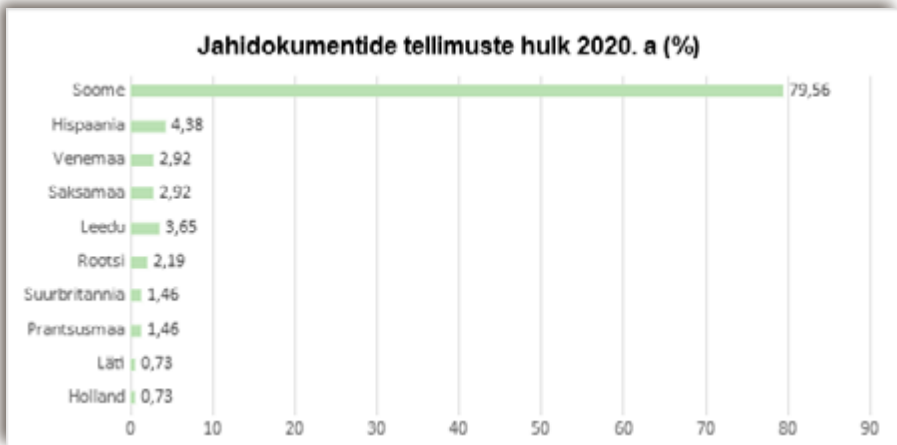
Võrreldes 2019. ja 2018. aastaga on välisriigist Eestis-sa saabunud jahimeeste hulk 2020. aastal oluliselt vähene-nud. Languse peamiseks põhjuseks võib pidada kaht asja-olu: 2020. aasta algusest üle maailma levima hakanud ko-

roonaviirus, millega seondus hulgaliselt reisipiiranguid, ja juba varasemast perioodist sigade Aafrika katk.

EJS-i kaudu väliskodanikele vormistatud jahidokumen-tide hulgast ligi 80% moodustasid soomlastele tellitud doku-mendid, 4,5% Hispaania jahimeestele ning ülejäänud 15,5% tellimustest jagunes Leedu, Vene, Saksamaa, Rootsi, Suurbri-tannia, Prantsusmaa, Läti ja Hollandi kodanike vahel (Graa-fik 2). Võrreldes paari eelneva aastaga saabus 2020. aastal Eestisse jahimehi pigem lähiriikidest ja Euroopast.

Graafik 1. Välisriigi kodanikele väljastatud jahitunnistused 2018.-2020. aastal.

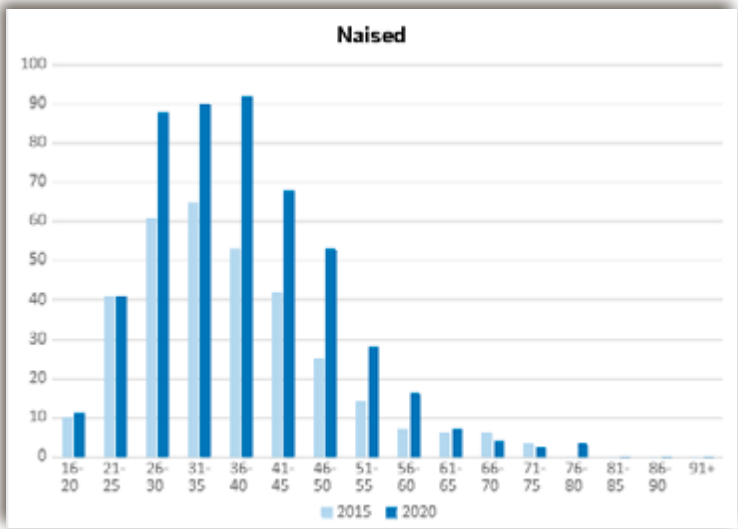

Graafik 2. Välisriigi kodanike jahidokumentide hulk 2020. aastal.

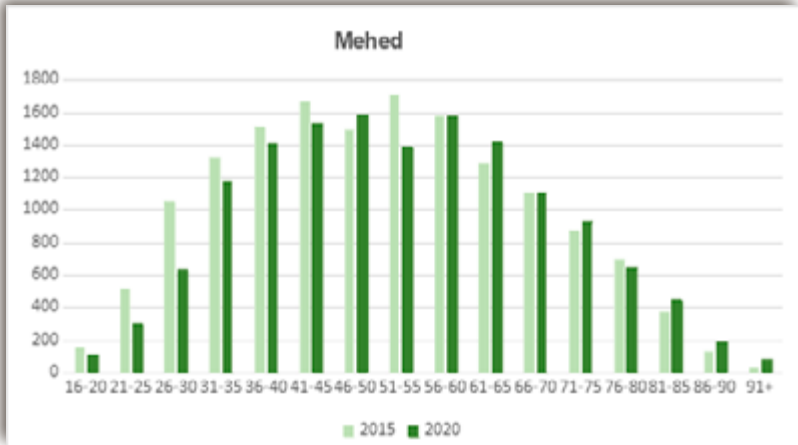
Jahimeeste vanuseline jaotus

Kehtivat Eesti jahitunnistust omavate jahimeeste arv oli 2020. aasta lõpu seisuga 15 034. Jätkuvalt näitab kasvutren- di naiste osakaal jahimeeste hulgas. Alatest 2015. aastast on naisküttide arv suurenenud 170 isiku võrra, jõudes 2020. aasta lõpuks 503 naiseni. Naiskü- ti keskmine vanus 2020. aastal oli 38 aastat (graafik 3). Kas- vav jahitrend naiste hulgas ei ole omane ainult Eestile, vaid

on kogu maailma suundumus. Seda on põhjendatud nais- te suurema ja suureneva vastutusega keskkonna ja järeltu- levate põlvede ees. Võrreldes 2015. aastaga on nooremates vanusegruppides jahimeeste arv langenud. Alates vanusegrupist 56–60 aas- tat on jahimeeste arv võrreldes 2015. aastaga pisut tõusnud. Keskmine jahimehe vanus Eestis oli 2020. aastal 53 aastat (graafik 4).

Graafik 3. Jahinaiste vanuselise koosseis seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2020.

Graafik 4. Jahimeeste vanuselise koosseis seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2020.

Sigade Aafrika katku alane leping

Selle lepingu sisuks on kütitud ning sigade Aafrika katku (SAK) suhtes positiivseks osutunud ja hukkununa leitud metssigade kõrvaldamise teenus ning üle ühe aasta vanuste metssea emiste küttimise ja kütitud emise organmaterjali lähimasse veterinaarkeskusesse toimetamise teenus. Hüvi- tatakse ka metssigadelt vereproovide kogumist ning teavi- tamist hukkununa leitud või kliiniliste tunnustega kütitud metssigadest. EJS vahendab selle teenuse osutamist jahiseltside ning

	2020. aasta	2019. aasta	2018. aasta
Suguküpse emise organid veterinaarkeskusesse	1818	1116	1399
Kõrvaldatud metssea rümbad või korjused	82	97	303
Võetud vereproovid (al 01.04.2018)	6522	3948	1466

Tabel 2. SAKi tegevused aastatel 2018–2020.

Marutaudi riskiloomadelt proovide kogumise leping

Selle lepingu sisuks on marutaudi riskiloomadelt peaproo- vide kogumine laboratoorsete uuringute läbiviimiseks, et seirata marutaudialast olukorda Eestis. Viiruse uurimisma- terjaliks on looma aju. Proove kogutakse rebastelt, kährikut- elt ja šaakalilt Põllumajandus- ja Toiduameti poolt sätes- tatud mahus. Uuritakse nii hukkununa leitud (nt auto alla jäänud) kui ka kütitud haiguskahtlasi või ebaloomulikult käituvaid ulukeid. Sõltuvalt olukorrast ning käitumismuu-

tuse ulatusest võib riskiloomaks olla ka inim- või loomapel- guseta uluk. Nimetatud tegevus aitab ennetada ja kontrolli all hoida marutaudi viiruse levikut Eesti territooriumil. 2020. aastal koguti 444 rebase ja 555 kähriku proovi ning sätestatud riskiloomade proovide kogumismah (999 tk) täi- deti. Täpsema ülevaate maakondade lõikes annab tabel nr 3. Enamik proove (61,67%) koguti hukkununa leitud (sh auto alla jäänud) ulukitelt. Kolmandiku (31,83%) moodus- tasid kütitud pelguseta riskiloomade proovid ning kõige väiksema osakaalu (6,5%) kütitud haigete ning käitumis- häiretega ulukite proovid.

Maakond	Kogutavate peade arv	Laekunud peade arv 31.12.2020			Laekunud peade % kogu- mahust	Kütitud pelguseta riskiloom	Kütitud haige/ käitumis- häirega loom	Leitud (surnuna)	KOKKU
	Kokku	Kokku	Rebased	Kährikud	Kokku				
HARJUMAA	99	103	39	64	104	80		23	103
HIIUMAA	24	25	11	14	104	18	1	6	25
IDA-VIRUMAA	67	67	17	50	100	41	1	25	67
JÕGEVAMAA	59	59	26	33	100	24	5	30	59
JÄRVAMAA	62	62	20	42	100	8		54	62
LÄÄNEMAA	42	42	19	23	100	8		34	42
LÄÄNE- VIRUMAA	85	85	33	52	100	27	3	55	85
PÖLVAMAA	42	42	20	22	100	10		32	42
PÄRNUMAA	124	126	44	82	102	3	38	85	126
RAPLAMAA	64	68	36	32	106	7	6	55	68
SAAREMAA	68	69	53	16	101	28	1	40	69
TARTUMAA	77	65	40	25	84	27	3	35	65
VALGAMAA	44	44	19	25	100	9		35	44
VILJANDIMAA	79	79	32	47	100	19	3	57	79
VÖRUMAA	63	63	35	28	100	9	4	50	63
Kokku	999	999	444	555	100	318	65	616	999

Tabel 3. Marutaudi riskiloomadelt proovide laekumine.

Vaktsineerimise järelkontrollileping

Vaktsineerimise järelkontrolli ehk nn puhvertsooni lepingu eesmärk on Eesti idapiiri ääretelt aladelt (nn marutaudi puhvertsoonist) koguda pea- ja vereproove vaktsineeritud tervetelt ulukitelt Põllumajandus- ja Toiduameti määratud mahus, et hinnata vaktsineerimise efektiivsust pärast vaktsiinipalade külvamist 2020. aasta mais ja septembris. 2020. aastal sõlmitud lepingu nr 204 raames toimus proovide kogumine 2020. aasta juulist 2021. aasta 15. märtsini.

Tervetelt kütitud rebastelt ja kährikutelt kogutavad proovid viiakse piirkondlikku veterinaarkeskusesse, misjärel neile teostatakse laboratoorne uuring. Pea- ja vereproovide kogumine toimub vastavalt Põllumajandus- ja Toiduameti poolt välja töötatud jaotuskavale.

Lepinguga määratud proovide kogumise maht Eesti idapiiri aladel oli 2020. aastal 250 tk. 31. detsembri seisuga oli laekunud 74% plaanitavast kogumismahust. 2020. aastal on proovide kogumine olnud aktiivsem kui kahel eelneval aastal. Täpsema ülevaate 31. detsembri 2020. aasta seisuga laekunud pea- ja vereproovide kogumisest maakondade lõikes annavad tabelid 4 ja 5.

Maakond	Kogutavate peade arv	Laekunud peade arv 31.12.2020			Laekunud peade % kogumahust
	Kokku	Kokku	Rebased	Kährikud	Kokku
IDA-VIRUMAA	65	66	5	61	102
PÕLVAMAA	64	57	30	27	89
TARTUMAA	20	5	2	3	25
VÕRUMAA	101	57	27	30	56
Kokku	250	185	64	121	74

Tabel 4. Vaktsineerimise järelkontrolli peaproovide laekumine 31.12.2020 seisuga.

Maakond	Kogutavate verede arv	Laekunud verede arv 31.12.2020			Laekunud verede % kogumahust
	Kokku	Kokku	Rebased	Kährikud	Kokku
IDA-VIRUMAA	65	66	5	61	102
PÕLVAMAA	64	57	30	27	89
TARTUMAA	20	5	2	3	25
VÕRUMAA	101	57	27	30	56
Kokku	250	185	64	121	74

Tabel 5. Vaktsineerimise järelkontrolli vereproovide laekumine 31.12.2020 seisuga.

EJS-i infosüsteemid

2020. aastal jätkus infosüsteemide Jahis ja Metsis arendus. Arenduspartnerina jätkas IT-ettevõtte DolmIT OÜ. Infosüsteemide arenduse paremaks planeerimiseks jätkas tööd 2018. aastal loodud IT-komisjon, kuhu kuuluvad osa EJS-i juhatuse liikmeid ja jahiseltside esindajad. 2020. aastal toimus kaks IT-komisjoni koosolekut.

Infosüsteem Jahis

Jahise arendamisel on prioriteediks seadusest tulenevate kohustuste mugav täitmine e-keskkonnas ning paberivaiba jahipidamise võimaldamine e-dokumentide kasutamise näol. Operatiivne statistika aitab paremini ulukite populatsiooni majandada. Täna saab keskkonnas pidada arvestust jahilubade üle ning koguda ulukiseire andmeid.

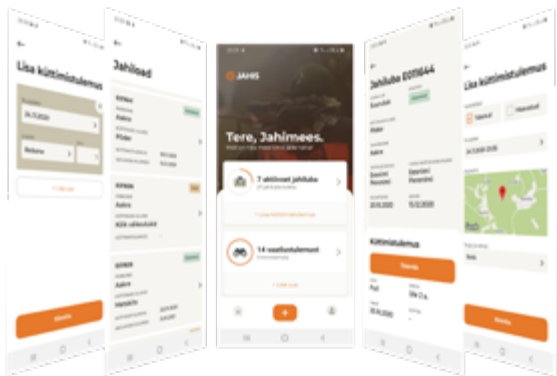
Jahihooajal 1.03.2020–28.02.2021 väljastati Jahise infosüsteemist 27 085 jahiluba, nendest väikeulukilube 8011 ja suurulukilube 19 074. Võrreldes 2019/2020 jahihooajaga on väikeulukite väljastamine kasvanud 195% ja suurulukite väljastamine 161%. Eelmisel jahihooajal tekkis Jahise kasutajatel võimalus väikeulukilube kasutada lisaks paberile ka elektroonselt.

Ulukiseireandmete sisestamise süsteemi võtsid kasutusele mitmed uued jahipiirkonnad. Eelmisel jahihooajal sisestati 12 558 vaatlust. Kõige enam sisestati suurkiskjate vaatlusi. Võrreldes 2019/2020 jahihooajaga kasvas sisestuste arv 161%.

Infosüsteemi tutvustamiseks toimusid mitmed infopäevad Eesti Jahimeeste Seltsis, maakondades ning tulenevalt olukorrast ka elektroonsete kanalite vahendusel.

Jahise mobiilirakendus

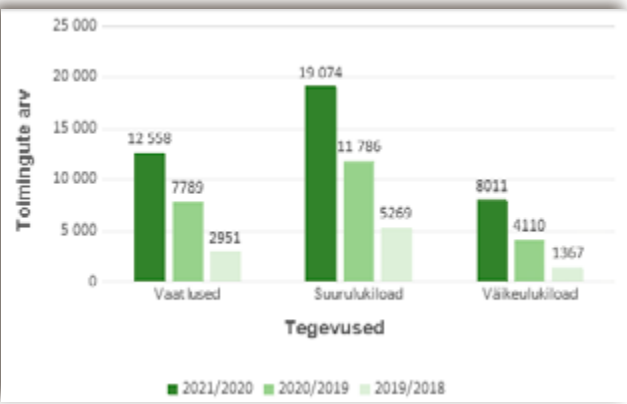
Jahise mugavamaks kasutamiseks valmis 2020. aasta detsembris Jahise äpp, mis on saadaval Apple ja Androidi nutiseadmete kasutajatele. Rakenduses saab hallata Jahises välja antud jahilube, lisada vaatlustulemusi, kontrollida oma jahi- ja laskekatsetunnistuste kehtivust ning hallata isiklikke kontaktandmeid. Lisaks kasutusmugavuse suurendamisel oli mobiilirakenduse loomise eesmärk luua tehniline võimekus hallata tulevikus ka suurulukilube elektroonselt.

Infosüsteem Metsis

Infosüsteemi Metsis eesmärk on täita kvaliteetselt halduslepingust tulenevaid ülesandeid. Metsis annab kasutajale võimaluse kontrollida jahitunnistuse ja suurulukilasekatsetunnistuse kehtivust, muuta oma kontaktandmeid, hallata erinevaid teavitusi, registreeruda jahitunnistuse taotleja kursustele ja eksamitele, lahendada proovieksamiteid ja teostada teisi jahimehele olulisi toiminguid.

2020. aasta augustis mindi halduslepingu ülesannete täitmisel täielikult üle Metsise süsteemi ehk keskkond on esmaseks andmebaasiks jahitunnistuste ja laskekatsega seotud toimingute läbiviimiseks.

Graafik 5. Infosüsteemi Jahis kasutamise statistika jahihooaegadel 2021/2020, 2020/2019 ja 2019/2018.

Jahise mobiilirakenduse kuvatõmmised.

2020. aasta tegevuste kalender

13.01	Europarlamendi intergrupi „Bioloogiline mitmekesisus, jahindus ja maaelu“ koosolek
15.01	Kolmekuningapäeva EJS-i tegevjuhi vastuvõtt
23.01	Jahindusmuuseumi ruumide avamine EJS-is
4.02	EJS-i ja Häirekeskuse vaheline koosolek ”Ulukid teel” projekti raames
7.02	Jahinduse- ja metsandusteemalise näituse avamine Viljandis Kondase keskuses
10.02	EJS-i ja RMK vaheline koosolek ulukikahjude teemal
19.02	Jahimeeste töörühma koosolek riigikogus
2.-6.03	Jahinduse valikkursus Võru Gümnaasiumis
3.03	EJS-i ja Eesti Seisukoorte Liidu esinduse koosolek
26.05	EJS-i, Eesti seisukoorte koolitusklubi ja Eesti takside tõuklubi esinduse koosolek
27.05	FACE kommunikatsiooni töögrupi kevadine koosolek
8.06	Suurekiskjate töörühma koosolek
9.06	EJS-i ja Eesti Jahikoorte Tõuühingu vaheline nõupidamine
28.06	Tallinna Jahimeeste Seltsi korraldatud jahikoorte verejälje eksamipäev
30.06	Jahikoorte teemaline ümarlaud EJS-is
2.07	EJS-i volikogu
9.07	EJS-i ja siseministeeriumi esindaja vaheline koosolek lasketiirude ohutuse eelnõu osas
25.07	Virumaa jahimeeste kokkutulek
31.07	Järvamaa lasketiiru avamine
10.08	EJS-i ja Kennelliidu vaheline nõupidamine
11.08	EJS-i ja Maanteeameti koosolek ”Ulukid teel” projekti raames
15.08	EJS-i esindus kogu pere metsapäeval
15.08	EJS-i esindus grillfestil Raplamaal
25.08	EJS-i ulukite valgustõkke reflektorite paigaldamise teemaline koosolek Tartus
26.08	Jahinduse infosüsteemide veebikoolitus Keskkonnainspeksioonile
30.08	Abi Zeiderile pühendatud jahisarvepäev
7.09	FACE sügisene aastakoosolek
9.09	Sigade Aafrika katku erakorraline koosolek Karitse jahispordi- ja puhkekeskuses
14.09	FACE sigade Aafrika katku töögrupi koosolek
25.09	FACE sügisene kommunikatsiooni töögrupi koosolek
28.09	”Ulukid teel” projekti koosolek Tallinnas
2.-4.10	Järvamaa jahindusklubi Koigi jahtkonna ja Kaitseliidu Järva maleva noorkotkaste ja kodutütarde sügislaager
13.-15.10	EJS-i naistöötajate motivatsioonipäevad
14.10	EJS-i kohtumine partneritega integratsiooniteemalisel nõupidamisel
14.10	EJS-i ja Häirekeskuse vaheline nõupidamine infosüsteemide osas
22.10	Riigikogu jahinduse töögrupi nõupidamine
24.10	Üle-eestiline naisküttide sügisjaht
2.11	Looduspäev Palamuse Nukitsamehe lasteaias
6.11	FACE talvine kommunikatsiooni töögrupi koosolek
17.11	Virumaa jahimeeste ja Tehnolabori vaheline „jahilasketiiru vaguni“ arendamise teemaline nõupidamine
18.11	FACE ja Europarlamendi intergrupi konverents „Kooseksisteerimine suurkiskjatega: järgmised sammud kaitsmisel ja majandamisel”.
26.11	”Ulukid teel” projekti koosolek Tartus
18.12	Jahirahu väljakuulutamine Tallinnas

Aasta tegevused

Jahikoera-aasta 2020 oli hoolimata maailmas levivast pandeemiast tegus. Kuigi sellele aastale oli plaanitud mitmeid jahikoerateemalisi sündmusi, tuli need koroonaviirusest tingitud piirangute tõttu ära jätta. Siiski toimus mitmeid olulisi arutelusid, et arendada jahikoerte treenimist jmt.

Aasta algul avasime EJS-i majas ruumi jahinduse muuseumi tarbeks, toimus jahiteemaline näitus Viljandis, suvel pidasid Virumaa jahimehed kokkutulekut, Abi Zeiderile pühendati EJS-i aias jahisarvepäev jm. Aasta jooksul toimus mitmeid jahialaseid koolitusi, õppepäevi ja koosolekuid. Võimaluste piires käidi jahindust tutvustamas koolidele ja lasteaedadele.

•Loodushariduslik näitus Väike-Maarjas

Alates 2019. aasta lõpust kuni 2020. veebruarini oli Väike-Maarja muuseumis avatud jahindusühistu „Gun&Shot” 20. tegutsemisaastat kokkuvõttev näitus, kus tutvustati loodusharidust nii suuretele kui väikesetele.

Jahinäitus Väike-Maarjas. Foto: Heete Ausmeel.

•Uruguay professor väisas EJS-i

13. jaanuaril külastas EJS-i Uruguay ülikooli professor dr Juan Martin Dabezies ja intervjueris teadusliku uurimistöö raames tegevjuhti.

EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul huvitas antropoloogist teadlast sigade Aafrika katkuga seonduv. „Professorit huvitasid eelkõige SAK-i leviku aspektid. Samuti uuris ta Eesti jahimeeste tegevusi seoses katku vastase võitlusega,“ ütles Korts. „Mul oli võimalus selgitada, kuidas jahimeeste vastutustundlik tegevus jahipidamisel ning koostöö PTA-ga ja seakasvatajatega on viinud tulemuseni, et juba üle kahe aasta pole katk farmidesse jõudnud.“

Professori juhitava projekti nimi on „Jaht, looduskaitse ja bioohutus: metssigade populatsiooni bioloogiline invasioon Uruguays“. Projekti eesmärk on mõista jahipidamise ja looduse säilitamise vahelisi suhteid, pöörates eri

Tõnis Korts koos professori Juan Martin Dabeziesiga. Foto: EJS.

list tähelepanu Uruguay idapiirile, seades eesmärgiks nende tegevuste parema praktika (jahindus ja looduskaitse), edendades tihedamat dialoogi ja uurides osaliste vahelist sünergia. Teadusuuringute strateegia aluseks on arusaam jahipidamisest selle antropoloogilisest vaatenurgast ning arvestades pingeid jahipidamise, kaitsealuste alade juhtimise ja teiste asjaosaliste vahel.

Eestist vestles professor dr Juan Martin Dabezies veel maaülikooli professori Arvo Viltropiga ning plaanis külastada ka Soomet ja Lätit.

•Ruum jahinduse muuseumi tarbeks

23. jaanuaril avasid EJS-i juhatuse liikmed ja külalised pidulikult Tallinnas EJS-i majas kolmandal korralusel väljaehtatud ruumi jahindusliku muuseum-hoidla tarbeks.

EJS-i presidendi Margus Puusti sõnul oli tegemist juba ligi kümme aastat vana ideega, mis nüüd tänu soodsatele asjaoludele realiseerus. Riigikogu liige Helir-Valdor Seeder ja Margus lõikasid läbi sümbolse lindi.

EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul on nüüd muuseumiruum valmis ja saab minna järgmise etapi juurde: luua kontseptsioon ja hakata tuba sisustama. „Kutsume kokku kogemustega inimesed, kellelt loodame professionaal-

Margus Puust ja Helir-Valdor Seeder muuseumiruumi avamas. Foto: EJS.

set abi. Tegemist saab olema eelkõige Eesti jahindusmuuseumiga, kus põhirõhk on rahvusliku jahinduse eksponeerimisel, mis kindlasti saab noorjahimeeste koolituse ja jahimeeste täiendõppe praktiliseks osaks.“

EJS ootab jahimeeste abi ja annetusi muuseumi sisustamisel. Teretulnud on vanad fotod, jahinduslik kirjandus, dokumendid, atribuutika ja muu jahindusega seonduv, mis võiks meie jahinduse ajalugu kajastada.

•EJS ühines kindlustusühistuga

Jaauari lõpus alustas Eestis pärast 80 aastast vahe- aega taaskord tegevust kindlustusühistu, millega ühines ka EJS.

„Oleme siin aastate jooksul päris paljude kindlustusseltsidega kohtunud, aga konstruktiivset pakkumist jahindusele (jahikoerte kindlustus, kindlustus kolmandate isikute vastu, kindlustus välisriikides) ei ole me saanud. Nägime, et uus kindlustusühistu on üks tubli Eesti asi, mis võiks tekkida. Väga loodan, et kindlustusühistu saab tuule tiibadesse, et selle vastu tekib kindlustajatel usaldus ja näen siin ka jahimeeste võimalust meile sobivate kindlustusliikide väljaarendamiseks,” selgitas EJS-i president Margus Puust.

Kindlustusühistu Üks eripäraks on asjaolu, et kõik ühis-

Fotol vasakult: Tarmo Lääne, Priidu Pärna, Margus Puust, Roomet Sõrmus ja Kait Liinev. Foto: EJS.

tu liikmed on võrdselt ühe häälega ka ühistu omanikud ning peaeesmärgiks on liikmetele õiglase hinnaga vajalike kindlustusteenuste osutamine.

Viimati tegutses Eestis kindlustusühistu 80 aastat tagasi ning toona oli kindlustusühistute osakaal Eesti kindlustusturul 40%, sama suur või kõrgem turuosa on kindlustusühistel ka kõikides Eestist kõrgema elatustasemega Euroopa riikides tänapäeval.

Aasta 2019 oli Eesti kindlustusühistule ajalooliselt tähtis, kuna siiani ei võimaldanud seadusandlus taasiseseisvunud Eestis kindlustusühistut üldse luua. Seadusemuudatuse, mis võimaldab üle pika aja taas inimestel kindlustusühistusse koonduda ning liikmete ehk omanike huvidest lähtuvaid kindlustusteenuseid tarbida, kiitis riigikogu heaks mullu jaanuaris.

•Kondase keskuses toimus jahiteemaline näitus

7. veebruaril avati Viljandis Kondase keskuses jahinduse- ja metsandusteemaline näitus metsavahi Vellu Täna- va joonistustest „Metsavahi töö”. Samas esmaesitleti ka Paul Kondase seni eksponeerimata maale teemal „Küti unistus”.

„Metsavahi roll on olnud Eesti ajaloos väga tähtis,” ütles näituse avamisel EJS-i tegevjuht Tõnis Korts. „Metsavaht oli kohalikus kogukonnas auväärne tegelane. Reeglina olid metsavahid ka jahimehed, see kuulus ameti juurde. Meil, eestlastel, on kombeks öelda, et aeg-ajalt on vaja talupojamõistust, aga tihti oleks loodusressursside kasutamisel vaja ka metsavahi mõistust. Metsavaht oli inimene, kes oskas metsa vaadata kui terviklikku elukeskkonda,” selgitas Korts.

„Vellu Täna umbes sada joonistust on sündinud sisemisest sunnist, iseendale, ilmselge eesmärgiga meenutada vanu aegu ja jäädvustada ühe metsavahi igapäevaseid tegemisi. Neis ei puudu nostalgiline, isegi romantiline mõõde, kuna metsavahi amet kui selline, oli tööde loomise ajaks Eestis juba kaotatud. Tema detailirohked must-valged jahipidamist, metsa- ja talutööd, loomi ja loodust kujutavad väikesed graafilised joonistused on dateeritud ning jäävad ajavahemikku 2000–2018,” sõnas Kondase keskuse kuraator Mari Vallikivi.

Foto: EJS.

Foto: EJS.

•EJS ja RMK arutlesid ulukikahjude üle

10. veebruaril kohtusid RMK büroos EJS-i juhatuse esindajad RMK juhi ja jahinduspetsialistiga. Teemaks oli eelmise aasta ulukikahjud riigimetsas.

„EJS on olnud hea partner ja jahimehed tublid,” ütles RMK juhatuse esimees Aigar Kallas. „Ulukikahjud näitavad languse tendentsi – põdra poolt tekitatud kahjustuste trend on tugevas languses ja ka punahirve poolt tekitatud kahjud on vähenenud. Metskitse kahjude tõus on tänu küttimismahutadele peatunud ja suurusjärg on sama eelnenud aastaga,” lisas Kallas.

„Eesti Jahimeeste Seltsi arvates on põdra arvukus tasemel, millest allapoole enam ei tohiks minna,” ütles EJS-i president Margus Puust. „Metskitse kütmine ei ole popu-

Koosolekul osalesid (vasakult) Priit Vahtramäe, Jaanus Põldmaa, Kalev Männiste, Aigar Kallas ja Margus Puust. Foto: EJS.

latsioonile halvasti mõjunud ja kahjud on tänu suuremale küttimismahule jäänud samale tasemele, just nii nagu eeldasime. Ka algaval hooajal tuleb metskitse küttimisele tähelepanu pöörata. Selline koostöö RMK ja EJS-i vahel on edasiiviiv ja aitab lahendusi leida nii metsakasvatajatele kui ka jahimeeste.”

Eesti Jahimeeste Seltsi liikmesorganisatsioonid kasutavad riigimetsa maad RMK-ga sõlmitud lepingute alusel. Lepingute selgrooks on põhimõte, et nii riigimetsa kasvatamise kui ka ulukipopulatsioonide majandamise vahel valitseks tasakaal. Tasakaalu hoidmiseks on äärmiselt vajalik jahimeeste ja riigimetsakasvatajate vaheline pidev hea koostöö ja infovahetus. EJS-i juhatuses on loodud RMK-ga koostöörühm, kes seisab hea selle eest, et olemasolevates tingimustes oleksid nii ulukite kui ka jahimeeste huvid võimalikult hästi kaitstud.

•EJS ostis kokku ulukinahku

Eesti Jahimeeste Selts ostis 12. ja 13. veebruaril kokku soolatud põdra- ja hirvenahku.

Kokku saadi 629 nahka Järva, Harju, Hiiu, Tartu, Valga, Põlva, Võru, Pärnu ja Rapla maakonnast. „Kahtlemata oleks see arv võinud olla suurem, aga ka 629 nahka, mis ei ole metsa alla risustamiseks viidud, on saavutus,” selgitas EJS-i

tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe. „Nagu jahinduse hea tava ütleb, kasutame ära kogu jahiressursi ära.”

•Riigikogu töörühm arutas jahiteemasid

19. veebruaril kogunes Riigikogus jahimeeste töörühma koosolek, kus arutati olulisi jahinduslikke küsimusi. Töörühma juhtis Riigikogu liige Riho Breivel. EJS-i esindasid president Margus Puust ja tegevjuht Tõnis Korts.

Päevakavas oli neli teemat. Vibujahi lubamist metskitsetele esitles Rita-Anette Kohava Mägilaste vibuklubist. Ta meenutas, et 13. juunil 2019. aastal toimunud Eesti Jahimeeste Seltsi ja maaomanike esindusorganisatsioonide ümarlaul tõi tehti, et kuus aastat pärast vibujahi legaliseerimist väikeulukile ollakse valmis astuma järgmist sammu. Mõtet toetasid ka kohal olnud põllumeeste ja maaomanike esindajad. Täna õhtul, kus metskitsete arvukus regiooni on ületanud maa- ja metsaomanike taluvuspiiri ning avariide arv metskitsetele on järsult tõusnud, oleks vibujaht metskitsetele üks võimalus.

Vibujahi kasuks räägivad järgmised argumendid: rikastab jahipidamistraditsiooni ja vorme, mis tõstab kindlasti ka metskitse atraktiivsust jahilukuna, võimaldab pidada jahti piirkondades, kus on suur avariide protsent, kuid ohutuse tõttu on tulirelvadega jahipidamine komplitseeritud. Lisaks on vibujaht vaikne jahipidamisviis, mis ei häiri tiheasustusalade elanikke ja koduloomi. Kohalolijad võtsid info teadmiseks ja jahimeeste seltsi esindajad väljendasid soovi teemat jahimeeste hulgas ja juhatuses arutada.

Riigikogu jahimeeste töörühmas arutati mitme jahindusteema üle. Foto: EJS.

Nurmkanaga seotud teemadel rääkis nurmkana projektiga tegelev Tiit Seer Jõgevamaalt. Töörühma liikmed leidsid teema oleva huvitava ja võtsid info teadmiseks. Leiti, et sellega võiks edasi minna ja eeskujuks seada naabrite kogemusi.

Riigikogu liige Kalle Grünthal avas teema haavatud uluki jälitamisest naaberjahilal. Maakohtu jõustunud otsus on selles osas loonud uue arusaamise, et ka naaberjahimaal haavatud suuruluki jälitamiseks on vaja selle jahipiirkonnas suurulukiluba. Töörühma liikmed ei pidanud sellist regulatsiooni eetiliseks ja soovisid saada selgust. Lepiti kok-

ku, et kohtutakse Keskkonnaministeeriumis (KeM) ja arutatakse küsimust.

EJS-i esindajad esitlesid juhatuse otsust suurkiskjate poolt vigastatud ja tapetud jahikoerte kompenseerimise kohta. Vastav ettepanek otsustati teha KeM-ile ja seda toetas ka töögrupp ning positiivset suhtumist väljendas ka rahvuslooma toetusgrupp.

•Europarlamendi saadik Riho Terras EJS-i juhatuse koosolekul

27. veebruaril toimunud EJS-i juhatuse koosolekul oli külas Euroopa Parlamendi liige kindral Riho Terras, kes kuulub Euroopa Rahvapartei fraktsiooni.

Riho Terras alustas tööd Euroopa Parlamendis veebruari alguses ja osales juba 13. veebruaril toimunud Europarlamendi intergrupi „Bioloogiline mitmekesisus, jahipidamine ja maaelu“ („Biodiversity, Hunting, Countryside“) avalduse koosolekul, kus valiti president ja üheksa asepresidenti. Intergruppi juhib Alvaro Amaro Portugalist.

Riho Terras ja Karel Rüütli.
Foto: EJS.

Riho Terras on aktiivne jahimees, ta kuulub Kohila jahiseltsi ja on igati valmis esindama Brüsselis Eesti ja Euroopa jahimeeste huve. Jahinduse ja maaelu intergrupp teeb tihedat koostööd Euroopa jahimeeste katusorganisatsiooni FACE-ga ning hoiab silma peal kõigil neil probleemidel, mis puudutavad jahindust ja jahipidamist erinevates Euroopa riikides.

•Jahinduse valikkursus Võru Gümnaasiumis

Märtsis avanes Rāpina Aianduskooli õppejõul Arvi Lepiskil võimalus pakkuda Võru Gümnaasiumile välja uus valikaine – jahindus. Kool lisas selle valikuisse ja see osutus üle ootuste populaarseks.

Üle kahekümne gümnaasi valis jahinduskursuse. Kool tegi valiku ja kursusele pääses kuusteist õpilast, nende hulgas kaks neidu. Teadaolevalt on see teine üldhariduskool Eestis, kus valikainena on võimalik süveneda ka jahinduse valdkonda.

Valikainete nädalal, 2.-6. märtsini sai 35-tunnine kursus teoks. Vastavalt kursuse õppekavale süveneti jahinduse valdkonda, kuid oli ka üldharivat nii ökoloogia kui ka meie

Fotod: Arvi Lepisk.

loomastiku tundmaõppimisel. Kõige rohkem meeldis õpilastele praktiline tegevus nii klassis kui metsas ja muidugi lasketiirus laskmine.

Kursuse viimasel päeval toimus arvestus ja mõttevahetus, kuidas võiks õppekava viimistleda. Kursuslased ise arvasid, et veel suurem võiks olla praktiliste tegevuste osa. Jahinduse valikkursuse valikut pidasid õpilased õnnestunuks ja ka kursuse läbiviija jäi rahule.

•Suurkiskjate töörühma koosolek

8. juunil toimus Keskkonnaministeeriumis suurkiskjate töörühma laiendatud koosolek, kus keskenduti peamiselt karu küsimustele.

Ettekanded karu arvukusest ja sellega seotud küsimustest tegid Peep Männil ja Margo Tannik.

Edasi arutati karude lisaõõtmise probleeme. Näidati jahimeeste poolt saadetud rajakaamerate pilte söödakohtadest, kuhu oli viidud loomset sööta. Oli ka selliseid fotosid, kus söödakohtadel oli näha lõpnud koduloomi ja karu neid külastamas. Siit on jahimeestel vaja teha omad järeldused. Kindlasti ei tohi karu regulaarselt toita loomse toiduga, ehk siis loomakasvatuse jääkidega.

Räägiti ka karu jt suurkiskjate salaküttimise karistuse kriminaliseerimisest. EJS on sellele vastu. Täna on lisaks karistusele karu salaküttimise eest ette nähtud loodusele te-

kitatud kahju hüvitamine 2000 euro suuruses. Suurkiskjate tegevuskava eelmine redaktsioon nägi ühe eesmärgina ette loodusele tekitatud kahjumäära tõstmist ilvesel ja hundil kaks korda ehk siis 2000 euroni. Sellega oleks EJS nõus, aga millegipärast jäi see seatud eesmärk täitmata. EJS-i esindajate ettepanek oli mitte kriminaliseerida suurkiskjate salaküttimist, vaid rakendada karmimaid karistusi. Seda enam, et salaküttimise registreeritud juhtumeid keskkonnainspektsiooni andmetel on minimaalselt.

Veel räägiti suurkiskjate poegade sagenenud röövimistest teatud rühmituste poolt, kes tegutsevad väljaspool seaduse raame. Samuti tegi keskkonnaameti esindaja ülevaate karu kahjustustest ja selle dünaamikast.

Jahimehed jõudsid ulukiuurijatega ühele meelele, et meil on 2020. aastal pärast poegimist umbes 1000 karu.

•Kohtumine lasketiirude ohutuse eelnõu osas

9. juulil kohtusid Eesti Jahimeeste Seltsis lasketiirude esindajad Siseministeeriumi ametniku Sven Põierpaasiga. Kohal oli 16 lasketiiru esindajat. Sündmust modeereis EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe.

Arutusel oli eelnõu „Lasketiiru ja laskepaiga ning laskevõistluse ja treeninglaskmise ohutusnõuded“. Küsimusi oli väga palju. Kõige põletavam teema oli kuni viie kilomeetri pikkuse ohutsooni jälgimine. Samuti oli esitatud eelnõus mitmeid nõudmisi, mis tooksid kaasa tiirudes põhjalikke ümberehitusi. Kõige lihtsam lahendus oleks nn „puuri“ ehitamine, milles asuks laskur.

Sven Põierpaas (vasakul) andis ülevaate lasketiirude ohutuse eelnõu osas. Foto: EJS.

Põhjalikult lahati ka ohutustehnikat. Mitmes kohas oli näha militaarmõju eelnõule ehk koostajad on arvestanud inimestega, kes relvaga esimest korda kokku puutuvad.

•Virumaa jahimeeste kokkutulek

25. juulil toimus esimene Virumaa jahimeeste kokkutulek. Päev oli täis meeleolukaid sündmusi, töötubasid ja võistlustel võttis mõõtu üheksa võistkonda.

Alasid oli seekord viis. Kokanduses tuli keeta uhhaad imiteerides looduslikke tingimusi. Supid valmisid elaval

Jahimehed pidid näitama ka oma oskusi. Fotod: EJS.

Uhhaad tuli ka enne valmimist maitsa. Fotod: EJS.

tulel. Tulemused olid väga kunstipärased ja isuäratavad.

Kutsemeisterlikkuses pidid kaheliikmelised võistkonnad läbima takistusraja, mis oli tehniliselt raske, aga see-eest väga huvitav. Seekord oli rada pühendatud karule ja enamuse küsimusi ja ülesandeid olid karuteemalised.

Viktoriini küsimused olid oma raskuse poolest vabariikliku kokkutuleku väärilised. Kõige vaatamängulisem ala pealtvaatajatele oli meeskondlik laskesuusatamine. Viieliikmeline meeskond pidi läbima takistusraja ühistel suuskadel ja laskma õhupüssiga märki. Viimaseks alaks oli jahijutu võistlus, teemaks „Minu jahikoer“.

Virumaa jahimeeste kokkutuleku üldvõitjaks krooniti Kohtla-Nõmme, teise koha saavutas Oonurme-Nugrits ja kolmanda koha Tudulinna jahtkond.

Päeva lõpus loositi kokkutulekul osalejate vahel välja 250-eurone kinkekaart jahiriided.ee-lt ja Purtse metalli valmistatud grill.

•Järvamaal avati jahilasketiir

Juulikuu viimasel päeval avati pidulikult Jalametsa külas Järva vallas Järvamaal jahilasketiir.

Lasketiiru idee üks eestvedajaid Mati Hõbemägi rääkis avakõnes, kuidas sündis mõte rajada Järvamaale lasketiir ja missugused raskused tuli selleks ületada. Hõbemägi meenutas Järvamaalt pärit tuntud laskurit August Liivikut (1903-1942), kes oli 12-kordne maailmameister ja tõi kaks korda koos meeskonnaga koju Argentiina karika. Just August Liiviku 100. sünniaastal tekkis Mati Hõbemäel, Tarmo Kõutsil ning Benno Leesikul idee rajada Järvamaale lasketiir. See oleks kui ausammas kuulsale laskurile ja annaks

Avapäeval korraldati demolaskmine.

Fotod: EJS.

võimaluse noortele käia sama kuulsusrikast teed.

Tiiru sünniga kaasnesid nii valu kui rõõm. Sügava tänutundega meenutas Järvamaa jahimeeste eestvedaja Mati Hõbemägi kõiki, kes aitasid tiiru ehitusele kaasa. Mitmel korral toetasid erinevad institutsioonid ehitustegevust suuremalt, kui seda oli nendelt palutud. Üheks põhjuseks oli kindlasti rajatava objekti olulisus riigile ja teiseks ka Mati Hõbemäe enda isiklik panus tiiru arenguks. Ehitusel osales ka palju vabatahtlikke, kes andsid oma tööga väärrika panuse tiiru valmimiseks.

Avamisele oli tulnud palju külalisi, Riigikogu ja valitsuse liikmeid. EJS-i poolt andis tervitused ja tänusõnad üle tegevjuht Tõnis Korts. Pärast avamist tänati toetajaid ja tutvuti uue lasketiiruga. Korraldati demolaskmine. Kokkutulnutel oli võimalik omavahel mõõtu võtta kompleksvõistlusel, mis koosnes kuuli- ja kettalaskmisest. Võistlust korraldas Igor Homin, kes nimetas ennast lasketiirus vastutavaks isikuks.

Tiirus on kaks kaarrada, mille peal on ka compaki rajad – kaks compaki rada ja kaks automaattrapi rada, 50-meetrine elektrooniline searada ja 100 m elektrooniline põdrarada.

•EJS osales kogu pere metsapäeval

15. augustil toimus Mustamäel Männi pargis kogu pere metsapäev, kus osales ka EJS-i esindus.

EJS-i telgis jagas Peeter Hussar teadmisi metsloomade toiduvõrgustiku ja aastaringi kohta. Samuti sai meisterdada ja joonistada ning loomade sammu kauguse järgi kaugust hüpata. Kohal olid ka kaks jahi- ja teenistuskoea. Toimu-

Lapsed said lähemalt tutvuda eestimaa ulukite elu-oluga. Foto: EJS.

sid mitmed töötoad ja meisterdamisringid. Valiti välja ka parim metsamajandaja, kelleks sai Mihkel Jürisson Pärnumaalt. Muusikalist meelelahutust pakkusid Orelipoiss ja Lenna.

•Grillikoolitusel räägiti jahindusest

15. augustil toimus Raplamaal Järvakandis Eesti Messide poolt korraldatud eesti rahva grillikoolitus.

Koolitusel rääkis EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe jahindusest. Samuti jagati nõuandeid, kuidas grillida ulukiliha.

Foto: EJS.

•Keskkonnainspeksioonile tutvustati EJS-i infosüsteeme

26. augustil toimus jahinduse infosüsteemide Metsis ja Jahis veebikoolitus keskkonnainspeksiooni töötajatele. Koolituse viis läbi EJS-i infosüsteemide koordinaator Karri Urban.

Koolitusel käsitleti 10. augustil toimunud üleminekut KLIS2-lt Metsise infosüsteemile. Teise teemana käsitleti Jahise kaudu dokumentide kehtivuse ja olemasolu kontrollimist. Veel tutvustati EJS-i edasisi plaane infosüsteemide arendamisel. Üheks eesmärgiks on tulevikus võimaldada menetleda suurulukilube lisaks paberile ka elektroonselt.

•Abi Zeider 100. Jahisarvepäev

30. augustil toimus EJS-i majas trompetisti, jahimehe ja jahisarvemängija Abi Zeideri 100. sünniaastapäevale pühendatud jahisarvepäev.

Jahisarvepäeva avas muusik ja jahisarvemängija Andres Peetson, kes juhendas jahisarve õpituba. Käidi Metsakalmistul Abi Zeideri haua, kus toimus austusavaldus tuntud trompetistile ja jahisarvemängijale.

Õhtuse piduliku kontserdi avas EJS-i jahisarveansambel jahisignaallidega „Jahi algus” ja „Lipu heiskamine”. Avakõne pidas EJS-i president Margus Puust, kes meenutas Abi Zeiderit jahimehe ja jahisarvemängijana. Põltsamaa jahisarveansambel mängis Abi Zeideri jahisignaale.

Kõlasid jahisignaale. Foto: EJS.

Jahimeeste seltskond Abi Zeideri hauaplatsil. Foto: EJS.

Suurelt ekraanilt oli võimalik näha vanu telesalvestisi Abi Zeiderist. Muusikut meenutasid Abi Zeideri sõbrad-kollegid Tiit Varts ja Enn Valk. Muusikalise ettekandega esines politsei- ja piirivalveorkester ning laulis Uku Suviste.

•Mooste põhikooli õpilased tutvusid jahindusega

15. septembril külastasid Mooste põhikooli õpilased koos kahe õpetajaga Rápina aianduskooli, kus osaleti kahes õpitoas.

Ühes õpitoas määrati Eestis kasvavaid puuliike ning loeti ketastelt puu vanust, teine õpituba oli jahindusteemaline. Õpilastele tutvustati nahkade ja koljude abil meie ulukiliike, uuriti hirvlaste sarvi, prooviti seakihvade teravust, nuusutati kopranõret ning kuulati jahiulukite salvestatud hääli.

Kuna tegemist oli maakooliga, siis tunti puuliike ja jahiulukeid päris hästi. Uudiseks oli šaakali nahk, samuti hallhülge kolju.

Õpilased tutvusid ulukitrofeedega. Foto: Arvi Lepisk.

•Noorkotkaste ja kodutütarde sügislaagris peeti jahti

2.–4. oktoobril korraldasid Järvamaa jahindusklubi Koi-gi jahtkond ja Kaitseliidu Järva malev Järvamaa noorkot-kaste ja kodutütarde sügislaagri.

Noortelaagri idee ühe autori, Koigi jahtkonna esime-he Asko Osula sõnul oli laagri eesmärgiks õppida lähemalt tundma jahindust ja jahipidamist, mis eeldab head looduse tundmist, looduses orienteerumist ja looduse hoidmist. Ja-hinduslaagrist saadud kogemus haakub hästi noorkotkaste ja kodutütarde igapäevase väljaõppega.

Laagri avapäeval tulid noori tervitama EJS-i tegevjuht Tõnis Korts ja Järvamaa jahindusklubi juhatuse esimees Mati Hõbemägi. Koigi jahimehed andsid noortele õpituba-de kaudu algteadmised jahinduse olemusest ja õpetasid ja-hipidamise ohutustehnikat.

Õhtul lõkke ääres söödi ulukiliha. Foto: EJS.

Teisel päeval toimus ühine põdrajaht, kus noorkotkad ja kodutütred oli jahimeeste juhendamisel ajus ajajateks. Väga paljudele laagrist osavõtnutele oli see esimeseks lähemaks kokkupuuteks jahiga. Elamusi kogunes jahipäeva jooksul kuhjaga. Keerulisel maastikul läbiti kokku ligi kaksteist ki-lomeetrit, mõnel tüdrukul õnnestus kütiliinale välja jõudes näha isegi lähedalt karu ja jahi käigus küttisid jahimehed ka põdra.

Nii nagu sügisestel ühisjahtidel kombeks, praeti õhtul põdramaksa ja -fileed. Koigi vana jahimees Aivar koos abi-listega oli valmistanud sedavõrd maitsva roa, et esialgne de-gusteerimine lõppes kõigile soovijatele korraliku kõhutäie-ga.

Õhtul saabus laagrisse noorkotkaste ja kodutütardega kohtuma Kaitseliidu ülem brigaadikindral Riho Ühtegi, kes rääkis kaitseliidu tähtsusest, meenutas keerulisi aegu, mil Eesti riik taastati ja jutustas enda teest sõjaväelasena. „Kait-seliit on vabatahtlik organisatsioon, siia kuuluvad inimesed, kes ei ole selleks sunnitud, see tähendab, neil on kõrge mo-tivatsioon. Mida rohkem on inimesi, kes soovivad kaitseliidu kaudu olla kasulikud oma riigile, seda tugevam meie riik on,” kinnitas Ühtegi Kaitseliidu üht aluspõhimõtet.

Noorkotkaste Järva maleva pealik Karin Allik on noor-tega tegelenud üheksa aastat. Tema sõnul tõmbab töö noor-tega just sellepärast, et noored võtavad kõike innuga, nad on harjunud olema laagrites ja neil on sära silmis. „Noor-tele meeldib teha ja proovida erinevaid asju, nagu näiteks siin laagris on selleks jahindus. See avarab nende maail-mapilti ja nad imevad siit saadud positiivse kogemuse käs-nana endasse.”

Brigaadikindral Riho Ühtegi (paremal) rääkis Kaitseliidu tegemistest. Fotod: EJS.

EJS-i naistöötajad Juhan Smuuli skulp-tuuri juures, vasakult: Anne Vasarik, Anu Sarapuu, Kaisa Eomais koos lapsega, Viive Tüür, Anne Reitel, Ive Kuningas. Ees paremalt: Tiina Tõnissoo koeraga, Lea Truska ja Anne Sulg.

•EJS-i naistöötajad Muhus

13.–15. oktoobrini toimusid Muhu saarel EJS-i naistöo-tajate motivatsioonipäevad, kus arutati aktuaalseid ja-hindusteemasid ja tutvuti saarega.

Naistöötajate motivatsioonipäevad on toimunud tra-ditsioonina üle 25 aasta. Sel korral osalesid Anne Reitel ja Anne Vasarik Põlva Jahiseltsist, Kaisa Eomais ja Tiina Tõ-nissoo Valga Jahimeeste Ühistust, Anne Sulg Võrumaa Ja-himeeste Seltsist, Viive Tüür Lõuna-Läänemaalt, Ive Ku-ningas Saarte Jahimeeste Seltsist, Anu Sarapuu Hiiumaa Ja-himeeste Seltsist, Andra Hamburg ja Lea Truska EJS-ist, li-saks veel aastane Saskia ja koer Jack.

Motivatsioonipäevadel arutleti EJS-i infosüsteemide, trofeede vääristamise ja jahilubade väljastamise üle. Li-saks tutvuti põhjalikult saare vaatamisväärsuste ja koha-liku kultuuriga, külastati Muhu muuseumit ja käidi savi-kojas.

•EJS arutas partneritega integratsiooniküsimusi

14. oktoobril kohtusid EJS-i esindajad Kultuuriministee-riumi ja Integratsiooni SA inimestega, et arutada integ-ratsiooni puudutavaid küsimusi jahinduse valdkonnas.

EJS-i juhatuse liikme Karel Rüütli sõnul kaardistati aru-telu käigus võimalusi ja väljakutseid panustada valdkonda senisest enam. „Tunnustame Kultuuriministeeriumi ja In-tegratsiooni sihtasutuse initsiatiivi, milles nähakse Eesti Ja-

himeeste Seltsi strateegilise partnerina tuleviku protsessi-des.”

Kultuuriministeeriumist osalesid nõupidamisel kultuu-rilise mitmekesisuse asekanter Piret Hartman ja nõunik Artjom Tepljuk ning Integratsiooni Sihtasutusest administ-ratiivdirektor Eda Silberg. EJS-ist võtsid nõupidamisest osa juhatuse liige Karel Rüütli ja tegevjuht Tõnis Korts.

Rüütli ja Korts tutvustasid EJS-i ajalugu ja organisatsioo-ni, selle tegevusvaldkondi ja arendusi. Integratsiooni vald-konna esindajad selgitasid, missugused on võimalused saa-da sellealast nõustamist. Samuti tutvustati programme ja rahastamise võimalusi. Arutati võimaliku infopäeva korral-damist Ida-Virumaal.

•Riigikogus peeti haavatud uluki jälitamise osas nõu

22. oktoobril toimus Riigikogu jahinduse töögrupi nõu-pidamine, kus otsiti haavatud uluki jälitamise regulat-sioonile toimivat ja mõistlikku lahendust.

EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul tuli seltsi liikmetelt mitmeid pöördumisi, kus osutati haavatud uluki jälitamise regulatsiooni probleemidele. „Eesti jahimeeste esindusorga-nisatsioonina pöördusime kohe Riigikogu jahinduse töögru-pi poole, kes kutsus kokku vastava nõupidamise. Koos Kes-konnainspektsiooni esindajatega arutasime tekkinud olukor-da ja leppisime kokku, et koostöös koostame parandusette-panekud ja esitame need poliitikutele,” selgitas Korts.

Probleem tekkis alates 2013. aasta jahiseaduse regulat-

Fotol paremalt vasakule: kultuuriministeeriumi kultuurilise mit-mekesisuse asekanter Piret Hartman, Integratsiooni Sihtasutuse administratiivdirektor Eda Silberg, EJS-i juhatuse liige Karel Rüütli ja kultuuriministeeriumi nõunik Artjom Tepljuk. Foto: EJS.

sioonist. Teravamalt tuli küsimus päevakorda peale vasta-vat kohtulahendit 4-19-1911. Eelnevalt kehtinud jahisea-duse järgi tuli jahipiirkonna kasutajal teavitada naaberjahi-piirkonna esindajat, kelle maale haavatud uluk edasi liikus. Seejärel oli ulukit haavanud piirkonnal õigus naaberjahi-

Nõupidamine Riigikogus. Foto: EJS.

piirkonda minna haavatud ulukit jälitama. Praegu kehtiva jahiseaduse järgi aga ei pea ulukit haavanud jahipiirkond haavatud ulukist naaberjahipiirkonda teavitama, samas ei tohi ka ulukit haavanud piirkond minna oma jahiloo alusel naaberjahipiirkonda haavatud ulukit jälitama.

Riigikogus koos olnud poliitikud, keskkonnainspekto-rid ja EJS-i esindaja pidasid asja lahendamisel kõige olu- semaks lähtepunktiks ulukit. Hetke regulatsioon jätab ulu- ki ja jahieetilise suhtumise tagaplaanile. Selline suhtumine annab alust loota, et asjad lahenevad positiivselt kõigi osa- poolte jaoks.

• Suur naisküttide ühisjaht

24. oktoobril toimus naisküttide traditsiooniline sügis- jaht. Seoses koroonaviiruse levikuga välditi kogunemisi ning jaht toimus virtuaalselt – kokku käis jahil vähemalt 99 naiskütti.

Naised läksid jahile oma jahiseltsidega ning postitasid endast jahil pildi. Naisküttide selts kogus pildid kokku ning Mäetaguse Jahiselts, kes algselt jahti oleks korraldanud, valis piltide alusel jahikuninganna. Sel aastal sai tiitli Kaie Miller Pärnumaalt, kes küttis põdrapulli.

Kaart 2. Naisküttide sügisjahist osavõtjad.

• Looduspäev Palamuse Nukitsamehe lasteaias

2. novembril külastas Ida-Viru Jahimeeste Seltsi juhatuse esimees lasteaia kutsel Palamuse lasteaeda Nukitsamees.

Metsloomade nädala raames tutvustas Marko Vinni lastele metsloomi. Ta rääkis, kuidas metsloomad oma poegi kasvatavad, kus neid kohata võib, millest toituvad ja milliseid nad välja näevad.

Lisaks said lapsed ülevaate loomade eluviisidest ja loo-

Marko Vinni tutvustas lastele metsloomi. Foto: EJS.

dusest toimuvast üldisemalt. Lapsed tutvusid meie metsa- des elavate loomade topiste, nahkade ja sarvedega.

Loodustunnid viidi läbi kahes rühmas, kokku 28 lapsele ja kuuete lasteaia õpetajale. Päev oli põnev ja loodame, et nii mõneski lapses tärkas loodusepisik.

• Jahimehed arutasid Tehnolaboriga „jahilasketiiru vaguni” arendamist

17. novembril said Ida-Virumaa Jahimeeste Seltsi ja Rakvere Jahindusklubi tegevjuht kokku Toomas Vinteriga, kes on Tehnolabori tegevjuht. Nad on Eestis esimesena tootnud „jahilasketiiru vaguni”, mis on mõeldud märklehe liigutamiseks relsil.

Vagunile saab paigaldada erinevaid märklehti (metssiga,

Päevast võtsid osa: Toomas Vinter, Heimar Lepiksoo ja Jaan Villak ning Gunnar Kõue ja Marko Vinni. Foto: EJS.

põder jm), mida saab vajadusel pöörata. Vagunit saab juhtida juhtpuldil, mis töötab kuni 150 m kauguselt.

Ida-Virumaa Jahimeeste Seltsi juht Marko Vinni tegi etpaneku, et vankril võiks küljes olla ka loendur, mis loeb tabamusi. See lihtsustaks veelgi laskmise sooritamist. Üldiselt on vankri arendus lõpusirgel, mõned täiendused tehakse veel vankrile ja juhtpuldile, samuti vaadatakse, kas on võimalik lisada tabamise fiksaator. Selle vankri ehitamise hind on hetkel 5500 eurot.

Tehnolabori tegevjuhiga arutati veel, kuidas ja mida saaks tulevikus teha. Jahimeeste arvates võiks arendada jooksva karu ja peale jooksva karu lahendust. Sellise märklehe vastu oleks kindlasti huvi suurem ja seda saaks esitleda ka EAS-ile.

Samuti tõstatati üleskutse, et jahimehed võiksid välja pakkuda ideid, mida oleks lasketiirudes vaja, mis oleks innovaatiline ja mida tasuks välja arendada. Jahilasketiiru vagunit saaksid soovijad endale tellida.

• Saaremaa jahimehed annetasid Toidupangale

Metsküla Jahimeeste Selts algatas detsembris toreka kampaania, kus annetati Toidupangale hirveliha konserve. Saarte Jahimeeste Selts kutsus ka teisi jahimehi ulukiliha tooteid annetama.

2020. aasta tõi paljudele peredele katsumusi. Paljud inimesed kaotasid töö ja puudustkannatavate perede arv kasvas. Eesti Toidupank kutsus jõuluoootuses üles meele hoidma abivajajaid ning annetama jõulupühade eel toidukaupa puudust kannatavatele inimestele. Metsküla jahimehed annetasid 137 konserve ja Kärle jahimehed võtsid vastu otsuse, et kui toodang on jahisaagist valmis, viiakse see Toidupanka.

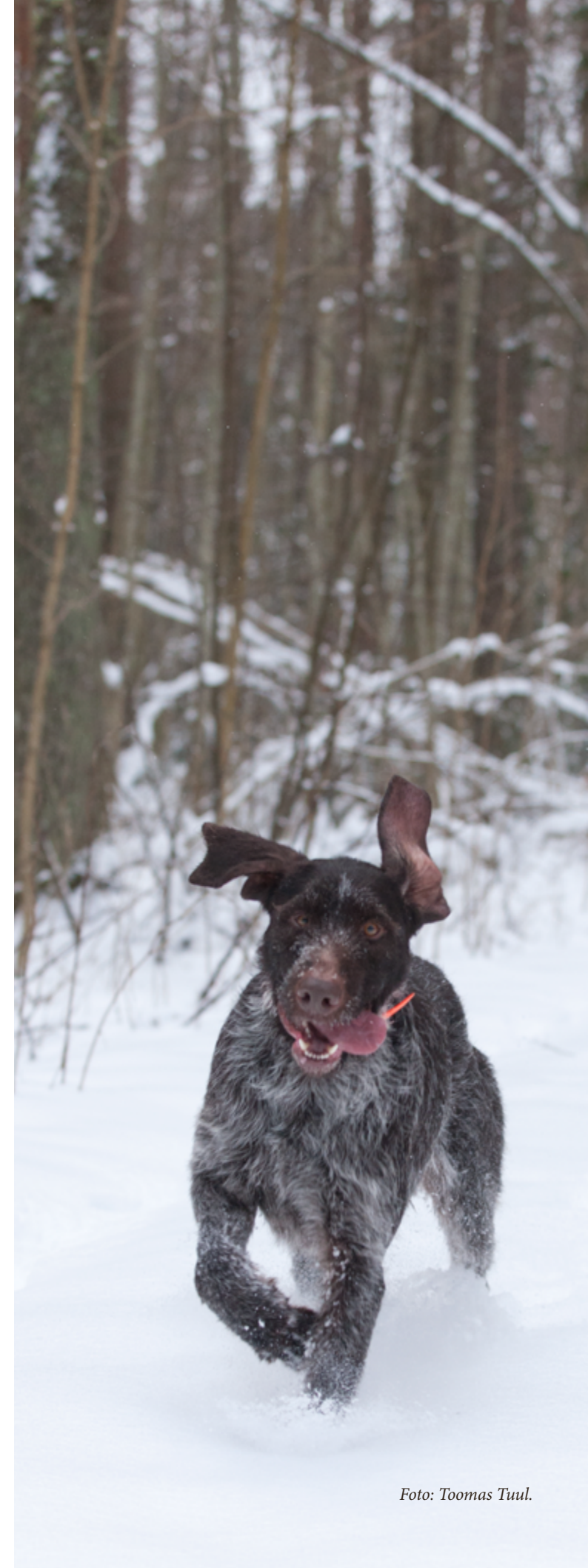

Foto: Toomas Tuul.

Sündmused

Nagu tavaks saanud, korraldas Eesti Jahimeeste Selts 2020. aastal traditsioonilise tegevjuhi vastuvõtu ja kuulutas välja jahirahu. Paraku jäi koroonaviiruse pandeemia tõttu ära suvine jahimeeste kokkutulek.

Tegevjuhi vastuvõtt

15. jaanuaril toimus Kochi aidas traditsiooniline EJS-i tegevjuhi kolmekuningapäeva vastuvõtt, kuhu olid kutsutud nii liikmesorganisatsioonide juhid kui ka partnerid, kellega oli tihe koostöö 2019. aastal.

EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul on kolmekuningapäeva vastuvõtt seltsi üks kolmest olulise tähtsusega aastapäevast. „Kolmekuningapäev on olnud traditsiooniliselt see päev, mil täname kõiki neid, kes eelmise aasta jooksul on töötanud ja mõelnud meiega koos, aidanud täita ko-

Margus Puust ja Tõnis Korts tervitasid külalisi. Foto: EJS.

Vastuvõtul täitati koostööpartnerid jt külalisi. Foto: EJS.

gukonna ja riigi poolt püstitatud ülesandeid ulukiressursi kaitsmisel ja majandamisel ning jaganud meie väärtusi. On kombeks öelda, et kõige tõhusam palve on tänu. Ka meie tänu koostööpartneritele sisaldab palvet edasiseks koostööks. Loodame väga, et meie koostöö jätkub ka jahikoera aastal.“

Vastuvõtt algas EJS-i jahisarvekoori poolt puhutud jahialguse signaaliga ja Kelli Uustani esitas Mari Jürjensi laulu „Sõpradele“. Päeva juht Andres Lillemäe andis tervituseks sõna EJS-i presidendile Margus Puustile, kes peatus jahiohutuse aastal, rääkis koostööst maaomanikega ja arutles kaasaegse jahimehe olemuse üle. Samuti meenutas president eelmisel aastal lahkunud jahimehi Kaarel Rohti ja Jaan Kägu.

Puusti sõnul on tänapäeva jahimees ulukite arvukuse reguleerija, kuid tellimus selleks tuleb ühiskonnalt. „See tellimus tuleb läbi teadlaste kontrolli ja soovitude. Oma sisen-di annavad erinevate huvigruppide esindajad, nagu metsamehed, kalurid, põllumehed, karjakasvatavad, mesinikud, keskkonnakaitsjad, veterinaarid jne. Tihti on selle tellimuse täitmine mitte ainult õigus, vaid kohustus. Kui jahiseltid ei täida neile antud küttimehaatusid, siis võib sellega kaasneda karistus. Ka seda on vaja teada ja mõista, et saada aru, kes on tänapäeva jahimees ja milline on tema põhiline roll.“

Tegevjuht Tõnis Korts tänas seltse, riigi- ja valitsusasutusi, riigikogu, ulukiseire ja teaduse esindajaid, haridusasutusi, jõustruktuure ja meie riigi kaitsevõimekuse esindajaid, looduse- ja keskkonnakaitsse organisatsioone, veterinaarasutusi, rahastajaid, ajakirja Eesti Jahimees tegijaid, ulukiliha kokkuostjaid ja töötlejaid, jahikauplusi, külalisjahtide korraldajaid, jahikoerte seltse, vibujahimehi-naisi, metsameeste ja põllumeeste organisatsioone, abilisid sündmuste korraldamisel, sponsoreid, trofee-eksperte, uluki peibutajaid-võistlejaid, jahisarve puhujaid ja kõiki teisi, kes on panustanud jahimeeste ühistevõimekusse.

Päeva mõtiskluse pidas Eesti pimedate ühingu juhatuse esimees Jakob Rosin, kes rääkis oma elukogemusest pimedana ja tõi värvikaid näiteid. Ta oli väga elurõõmus ja positiivne ning andis jahimeestele mitmeid huvitavaid sõnumeid, mida saab jahinduses kasutada.

Lühikese sõnavõtuga jahikoera tähtsusest esines Val Rajasaar. Väikese demonstratsiooni jahikoera käsklustest esitasid Heino Märks ja tema koer Tiki.

Muusikaliset teatset pakkus Kelli Uustani. Foto: EJS.

Jahirahu väljakuulutamine

18. detsembril kuulutas Eesti Vabariigi president Kersti Kaljulaid välja jahirahu meie metsadesse.

Jahirahu pidulik väljakuulutamine toimus Kadriorus Eesti Jahimeeste Seltsi aias. Pidulikku tseremooniat sisse juhatades tõi EJS-i president Margus Puust esile jahimeeste aktiivse osa ja vastutuse tänases ühiskonnas: „Tänapäeva jahimees osaleb aktiivselt oma teadmiste ja kogemustega tasakaalu otsimises looduse ja inimtegevuse vahel ning seetõttu on jahimeestel vastutus nii metsloomade kui inimeste ees.“

Oma kõnes avas president Kersti Kaljulaid jahikultuuri laiemalt: „Jahikultuur pole ainult jahipidamine, see kätkeb endas lisaks traditsioonide hoidmisele ka keskkonnakaitsset ning elu maal. Paraku oleme inimestena tänaseks nii palju sekkunud looduse loomulikkusse toimimisse ja muutnud loo-

mupärast ökosüsteemi, et peame oma igapäevases suhtumises loodusesse muutuma sama hoolsaks, kui kaitstes muid meile olulisi ühiskondlikke väärtusi.“

Vastates ajakirja Eesti Jahimees küsimusele, milline on jahinduse osa keskkonna- ja looduskaitstes, tõi president välja jahimehe kui loodusliku tasakaalu hoidja rolli: „Näen jahindust looduskaitse osana just selle koha peal, kus inimene ise on loodusliku tasakaalu mingil põhjusel paigast ära löönud ja seetõttu hakkab mõni liik konkurentsis teisele alla jääma. Inimestel on soov, et meie metsade liigirikkus ei väheneks, me püüame ju hoida seda, mis meil on, ja siin tulevad jahimehed appi seda tasakaalu reguleerima.“

Pärast kõnesid pidas riigipea oluliseks vestelda jahimeestega jahinduse aktuaalsetel teemadel. Jahirahu väljakuulutamise muusikalist osa täitis EJS-i jahisarvekoor.

President avas oma kõnes jahikultuuri tähtsust laiemalt.

EJS-i jahisarvekoor puhus jahisignaale.

Fotol vasakult: Karel Rüütli, Ive Kuningas, Endrik Raun, Andra Hamburg, Jaanus Vaiksoo, Kalle Palling, Kersti Kaljulaid, Margus Puust, Tõnis Korts, Andres Vainola, Lea Truska, Priit Vahtramäe, Rimon Kaplan. Fotod: EJS.

Jahiulukite käitlemiskoha investeringutoetus

EJS-i juhatus tegi 2016. aasta septembris maaeluminis-
teeriumile ettepaneku leida rahastus jahiulukite esma-
töötluskohtade rajamiseks. Vajadus oli muutunud eriti
oluliseks riigis leviva SAK-i olukorra tõttu. Ministeerium
toetas ettepanekut ning pakkus lahendust toetada inves-
teeringuid PRIA meetme vahendusel.

Sellist toetusmeedet pole enne rakendatud ja seetõ-
tu tuli meetme kohandamiseks teha kõvasti tööd. Ühised
ettevalmistused maaeluministeeriumi ja Põllumajandus- ja
Toiduametiga algasid juba 2018. aasta oktoobris. Olukorra
tegi raskemaks see, et jahiseltsidel on väga erinev juriidiline
staatus: on eraldiseisvad juriidilised isikud, ühinenud juriidilised
isikud ja osakonnastaatustes klubide liikmed. Juriidilise
isiku nõudele lisaks peab taotleja omama ka jahiõigust
jahipiirkonnas ehk võimalust rakendada lepingust tulenevat
jahimaa kasutusõigust.

EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul on loodav meede ja-
himeestele väga oluline lisaks aastaringsele SAKi- vastu

võitlemisele ka ulukiliha kvaliteedi osas. „Sellega loodame
senisest enam väärtustada ulukiliha,” sõnas Korts. „Nõue-
tele vastavate esmatöötluskohtade rajamine on jahimeeste-
le hädavajalik, kuna kaasaegsete toiduohutusnõuete raken-
damise kaudu tõuseb nii liha kvaliteet kui ka jahikultuur.”

Väga paljudele jahindusorganisatsioonidele oli PRIA
taotluse esitamine esmakordne. Seetõttu korraldati 22. juu-
lil sellekohane õppepäev veebis, kus PRIA spetsialistid tegid
põhjaliku ülevaate meetme tingimustest.

Taotlusi võeti vastu 22. juulist 12. augustini. Planeeri-
tud eelarve oli kaks miljonit eurot. Toetuse saamiseks esi-
tati kokku 174 avaldust. Taotletud toetuse kogusumma oli
1 905 523 eurot. Täpsema ülevaate saab tabelist 6.

Kokkuvõte 2020. aasta toetusmeetmest

2021 aasta 7. jaanuaril toimus EJS-i, PRIA ja maaelumi-
nisteeriumi ühine infopäev jahiulukite käitlemiskoha
investeringutoetuse teemal, mille eesmärk oli teha toi-
munud taotlusvoorst kokkuvõte, anda juhiseid ehituse

Rakendused	Taotluste arv	Määratud toetuste summa
Harju maakond	12	152 480
Hiiu maakond	3	20 385
Ida-Viru maakond	6	61 425
Jõgeva maakond	9	95 646
Järva maakond	12	144 597
Lääne maakond	5	49 234
Lääne-Viru maakond	12	105 094
Põlva maakond	6	46 136
Pärnu maakond	19	204 705
Rapla maakond	6	77 517
Saare maakond	14	215 429
Tartu maakond	17	261 557
Valga maakond	8	98 810
Viljandi maakond	16	223 350
Võru maakond	13	149 157
KOKKU	158	1 905 523

Tabel 6. Investeeringu taotlused ja määratud toetus. Allikas: PRIA.

PRIA spetsialistid Kaimo Puniste, Kadri Töldsepp ja Bella Štenov veebiseminaril Tartu Jahindusklubis. Foto: EJS.

Teavet jagama oli palutud PRIA spetsialistid Bella Štenov,
Kaimo Puniste, Kadri Töldsepp. Infopäeva ülekanne toimus
veebis Tartu Jahindusklubi kontorist. Veebis osalejaid oli 69.
Veebiseminari avas EJS-i tegevjuht Tõnis Korts, kes muu-
hulgas tänas PRIA meeskonda väga abivalmis ja osavõtliku
koostöö eest ning avaldas lootust, et esimene PRIA jahin-
dustegevust toetav investeringutoetus ei jääks viimaseks.

Jahimehed tänavad maaeluministeeriumi töötajaid
Pille Tammemäed, Enno Piisangut, Ülle Paud ja Harles
Kaupi PTA-st ning paljusid teisi pühendunud ametnik-
ke, kes tõsise tahtmisega aitasid meedet ette valmistada.
Bella Štenovi sõnul määrati pärast taotluste läbivaata-
mist toetusi 137 juriidilise isiku 158 taotlusele summas
1 905 523,29 eurot. „Mittevastavaks tunnistati seitse taot-
lust, sh ei vastanud kuus taotlust käitlemiskoha registreeri-
mise nõuetele ja üks sisuliselt antud meetme tingimustega.
Seitse taotlejat võtsid taotlused menetlusperioodil tagasi.

Arvuliselt kõige rohkem taotlusi rahuldati Pärnu- ja Tartu-
maal. Järelepärimiste sagedasemaid põhjused käsitlesid eda-
sist menetlusprotsessi, dokumentide esitamist, objektide tä-
histamist ja järelkontrolli tingimusi,” selgitas Štenov.

Kaimo Puniste, PRIA arendusbüroo arengutoetuste bü-
roo nõunik, käsitles lähemalt meetmega kaasnevaid ehitus-
küsimusi. Tema sõnul on olulised eksimused selles vallas
olnud erinevate teatiste edastamine PRIA-le, ehituspäevi-
ku igapäevane täitmine ja projekti muudatuste teatiste esi-
tamine rahastajale. Puniste soovitas kaasata võimalikult va-
rases ehitusjärgus omaniku ehitusjärelevalvet, et vähem ek-
sida. „Oluline on enne viimast makset objekti kasutusõigu-
se dokumentide korrasolek,” tõdes ta.

Kadri Töldsepp, ePRIA spetsialist, näitas praktikas doku-
mentide esitamise võimalusi e-prias.

Meedia

Meedial ja kommunikatsioonil on tänapäeval kahtlemata väga oluline osa nii ühiskonnas laiemalt kui ka kogukondades, kuhu jahimehed on koondunud. EJS paneb sellele pidevalt rõhku, et olla ühiskondlikult pildis ja levitada oma sõnumit väljapoole. Kasutame selleks erinevaid strateegiaid ja väljundeid, et teha seda võimalikult laiapõhiselt ja läbipaistvalt.

Jahindusuudistega kursis olemiseks ja monitoorimiseks kasutame keskkonda Station, jahindusteavet ja -uudiseid edastame kodulehe kaudu. Aasta kohta koostame meediaplaani, et planeerida jahindusalaseid teavitusi. Lisaks anname toimuvast teada pressiteate, eelinfo ja uudiskirja vahendusel. Samuti kasutame suhtluseks ja infovahetuseks sotsiaalmeedia kanaleid: Facebooki, Instagrami ja Youtube'i.

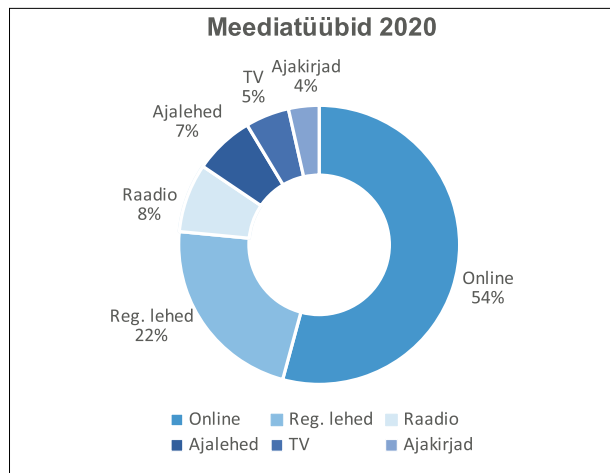
Station

Station on meediamonitooringukeskkond, mis lubab jälgida meie oluliste sõnumite levikut üle kogu meediaruumi, kattes nii trüki, veebi, riigi kui ka kohaliku meedia kanaleid, aga ka televisiooni- ja raadiosaated ning osaliselt sotsiaalmeediat.

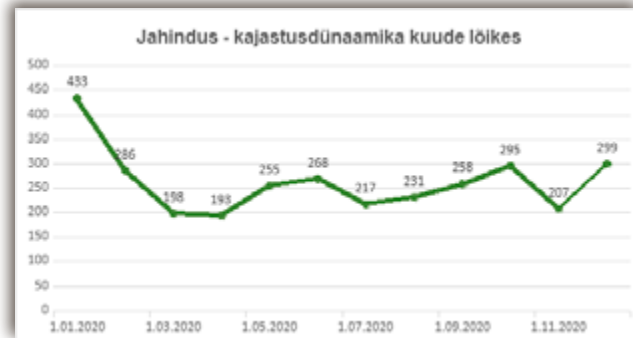
Station analüüsib meediakanalites meie valikul kolme teemavaldkonda. Nendeks on jahindus – võimaldab leida kõike valdkonnaga seonduvat; jahimeeste selts – seirab jahindusorganisatsioonide kohta käivat teavet; Loomus – võimaldab jälgida, milliseid sõnumeid jahivastased levitavad.

2020. aastal oli jahindusteemalisi kajastusi kokku 1052, mis on mõnevõrra vähem kui 2019, mil ilmus 1173 lugu. Aasta jooksul on uudiste kajastusdünaamika jäänud vahemikku 200–500 lugu (graafik 6). Enim (433) kajastusi oli jaanuaris. Ülejäänud aastal oli kajastusi 200 ümber.

Graafikust 7 nähtub, et valdav enamus (54,18%) jahinduse meediakajastusi oli online- ehk veebimeedias. Rohkelt kajastust leidis ka piirkondlikes ajalehtedes, eriti aktiivsed on olnud Lääne-Virumaa (201 kajastust) ja Järvamaa (156

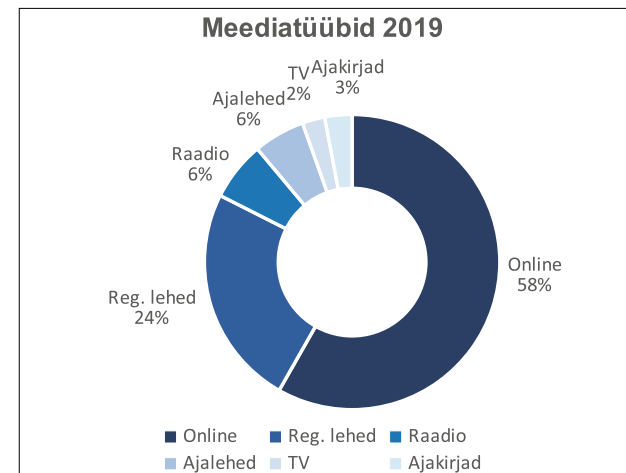
kajastust) ajalehed (graafik 8). Samuti näib, et veebimeedia ja regionaalsete lehtede osakaal on viimase aasta jooksul vähenenud, samas kui raadio, ajalehtede, ajakirjade ja televisiooni osakaal on mõnevõrra tõusnud selgub graafikust 7. 2020. aastal kajastas meie teateid enim Virumaa Teataja veebitoimetuse. Aktiivselt on meie tegemisi kajastanud ka Õhtuleht, raadio Kuku ning piirkondlikud veebiväljaanded (graafik 9). Enamik (~66%) kajastatavaid uudiseid oli

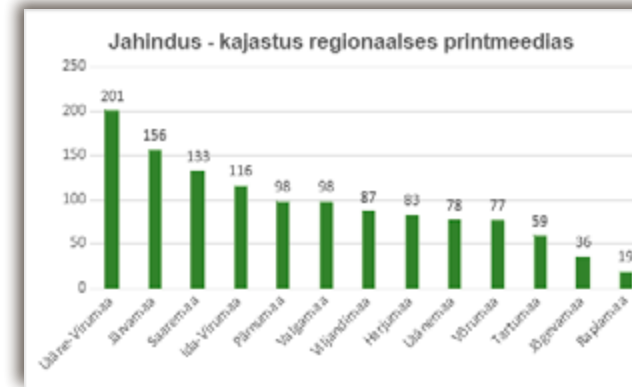
Graafik 6. Kajastusdünaamika kuude lõikes 2020. aastal. Allikas: Station.

2020. aastal graafiku 10 järgi seotud jahindusega (hõlmates jahikultuuri, -eetikat, jahilkäike jms), seejärel konkreetse jahiseltsi või jahiühendusega (~26%) ning kõige vähem jahivastaste uudistega (~8%).

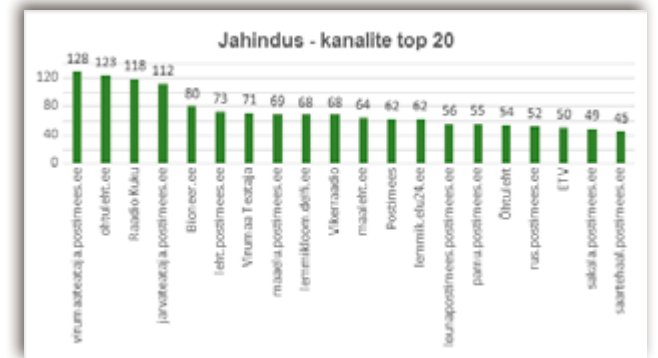
Monitooringusüsteem võimaldab ka Eesti Keele Instituudi emotsionaalse kõne korpuse abil tuvastada uudiste emotsionaalset tonaalsust. Saab vaadata, kas uudis sisaldab viha, rõõmu, kurbust või neutraalseid ütlusi. 2020. aastal oli valdav osa kajastustest neutraalsed (~64%), positiivset oli ~25% juhtudest ning negatiivset ~13% (graafik 11).

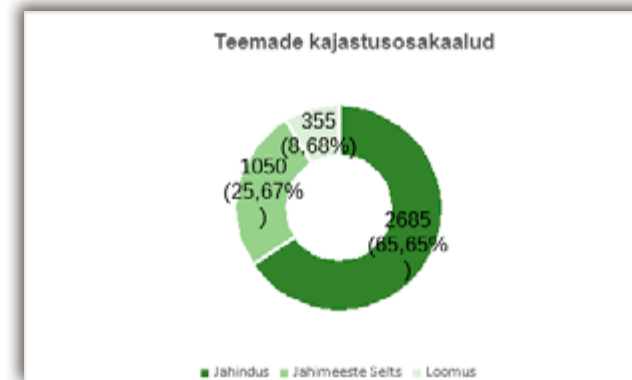
Graafik 7. Jahinduse kajastused meediatüüpide järgi 2020. ja 2019. aastal. Allikas: Station.

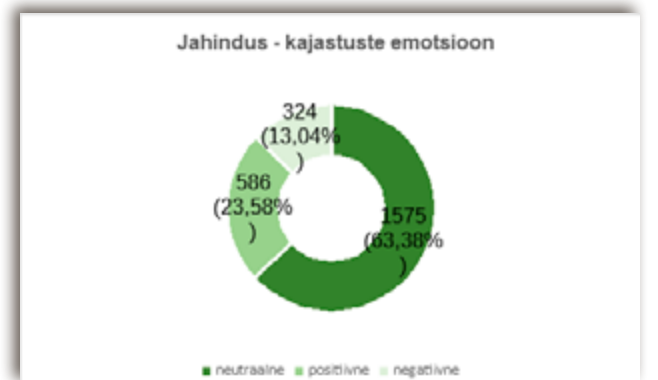
Graafik 8. Kajastus regionaalses printmeedias 2020. aastal. Allikas: Station.

Graafik 9. Jahinduse meediakajastuste kanalite paremik 2020. aastal. Allikas: Station.

Graafik 10. Jahindusteemade kajastuste osakaal 2020. aastal. Allikas: Station.

Graafik 11. Jahinduste meediakajastuste emotsionaalsus 2020. aastal. Allikas: Station.

Meediaplaan

EJS on neljandat aastat järjest koostanud meediaplaani. See on tegevusplan, mis kirjeldab, kuidas aasta lõikes toimub EJS-is meediaga suhtlemine ja milliseid erinevaid meetodeid selleks kasutatakse. Meediaplaan sisaldab ülevaadet, kellele, miks, mida, millal ja kuidas kajastada. See võimaldab teatud sündmuste ja juhtumite kajastamist ette planeerida.

Meediaplaani kava koostades pani EJS paika kommunikatsiooni eesmärgid, sihtrühma, konkreetseid sõnumid, kanalid ja vastutajad. Meediaplaan vajab alati töö käigus korrigeerimist, mõned tegevused asendamist. EJS-i meediaplaan sai suurel määral täidetud.

Pressiteade

Pressiteade on kõige parem viis, kuidas organisatsioonil toimuvast avalikust teavitada. Selle kaudu jõuab meie sõnum kõige kiiremini ja efektiivsemalt laia publikuni.

2020. aastal saatsime pressiteateid välja kokku kümnel korral, mis on veidi vähem kui 2019. aastal (18). Lisaks tegime pressiteateid koostöös Veterinaar- ja Toiduametiga, Maanteeametiga ja If kindlustusega. Pressiteated võimalda-

sid meil hoida jahindusvaldkonda aktiivselt pildis, tõstada ja käsitleda aktuaalseid jahindusteemasid meedias ning kujundada jahinduse mainet.

Eelinfo

Eelinfo ehk nädalainfo on jahinduses toimuva sündmuse ja kohtumiselane teave, mis on suunatud seltsi liikmetele, ajakirjanikele jt huvilistele. Eelinfo sisaldab mõnelauselist infot sündmuse sisu kohta ning sellega seotud inimeste kontaktandmeid.

Põhiliselt kajastatakse eelinfos kohtumisi ja nõupidamisi, organisatsiooni arendusega seonduvat, avalikke üritusi (nt pressikonverents, näitus), esindusüritusi (seminarid, infopäevad), valmivaid uuringuid, publikatsioonide ilmumisi ja välisvisiite. EJS alustas eelinfo edastamisega 2017. aasta märtsis ning need avaldatakse reedeti koduleheküljel.

Kodulehekül

EJS-i kodulehekül www.ejs.ee on mõeldud aktuaalse jahindusalase teabe edastamiseks. Koduleheküljele on EJS koondanud kogu jahindusealase operatiivse teabe. Lisaks praktilisele teabele (õigusaktid, jahitrofeed, koolitused jms) saab kodulehelt lugeda uudiseid jm aktuaalset teavet.

2020. aastal ilmus kodulehel kokku 1030 uudist, mis on ligi 200 uudist rohkem kui 2019. aastal, mil ilmus 874 uudist. Seega ilmus ligikaudu 85 uudist kuus ning 2,8 uudist päevas.

Alates 2015. aastast on kodulehe külastavus pidevalt tõusnud. Mullu oli külastajaid 165 535 (2019. a 144 466), kes vähemalt korra kodulehel viibisid. Kodulehe uudiste ja teadete vaatamisi oli möödunud aastal kokku 851 693, mis on mõnevõrra vähem kui 2019. aastal (877 904 vaatamist). Kodulehel viibimise aeg on jäänud stabiilselt kahe minuti piirsesse.

Enim külastajaid (4942 inimest) oli kodulehel 31. detsembril. Kõige rohkem vaatamisi oli aga 30. detsembril, mil ilmus uudis Vääna jahiseltsi maadel liikuvast valgelaigulisest põdrast.

Enamik (54,15%) kodulehe lugejatest on mehed ja vanuses 25-34-aastat.

Aasta loetum lugu oli sel aastal seotud eripärase valgelai-

Kodulehe loetumad lood:

- **Vääna Jahiseltsi maadel liigub eripärane põder - 12 132 vaatamist**
- **Piltuudis: sokkudel juba sarved hargnevad - 10 933 vaatamist**
- **Aasta loom 2020 – nahkhiir - 7205 vaatamist**
- **Tabiveres jäi hunt auto alla - 6911 vaatamist**
- **Märtsis jõustuvad relvaseaduse muudatused - 6142 vaatamist**
- **Rakkes ründas karu jahimeest - 5687 vaatamist**
- **ÜLESKUTSE: Püssita jahile! - 5356 vaatamist**
- **Hundijaht on osaliselt peatatud - 5067 vaatamist**
- **Mäger langes hundi saagiks - 4376 vaatamist**
- **Jahiselsid saavad toetust ulukite käitlemiskohtade väljaehitamiseks - 3995 vaatamist**

gulise põdraga Vääna jahiseltsi maadel (12 132 vaatamist). Samuti pakkus lugejatele huvi huntide, metskitsede ja aasta looma käekäik, relvaseaduse muudatused, aga ka käitlemiskohtade toetus jm.

Sotsiaalmeedia

•Facebook

Facebook on aastatega populaarsust kogunud ning teated jõuavad seal kõige kiiremini lugejani. EJS-i Facebooki jälgijate arv on jätkuvalt tõusutrendis, 2020. aasta lõpuks kogunes sinna 7004 jälgijat. Seega lisandus aastaga 337 inimest (2019. a 6667 jälgijat).

EJS-i Facebooki tegemisi jälgivad enim 25-34-aastased. 57% kogu jälgijaskonnast moodustavad mehed. Enamik (6444) jälgijatest on eestlased, aga on ka soomlasi, lätlasi, leedulasi, austraallasi, ameeriklasi, inglasi jt, kes hoiavad meie tegemistel silma peal.

Kõige sagedamini külastati Facebooki neljapäeviti ning ajavahemikest enim hommikuti kell 11. Kõige enam külastusi toimus 3. oktoobril, mil meie Facebooki lehe postitused jõudsid 34 799 inimeseni. Kõige enam vaatamisi (42 003) kogus jahimehe sügisloos koostöös Baltic Trophy, Minu Pusa ja Mudilasvihikuga. Samuti vaadati rohkelt ulukitega seonduvaid uudiseid, pilte rajakaameratest, hulkuma läinud koertest, algavatest jahikursustest jm.

•Youtube

Youtube võimaldas jahindusealast teavet tuua vaatajateni videopildis. 2020. aastal avaldasime 17 videot, mida kuvati automaatselt EJS-i kodulehel.

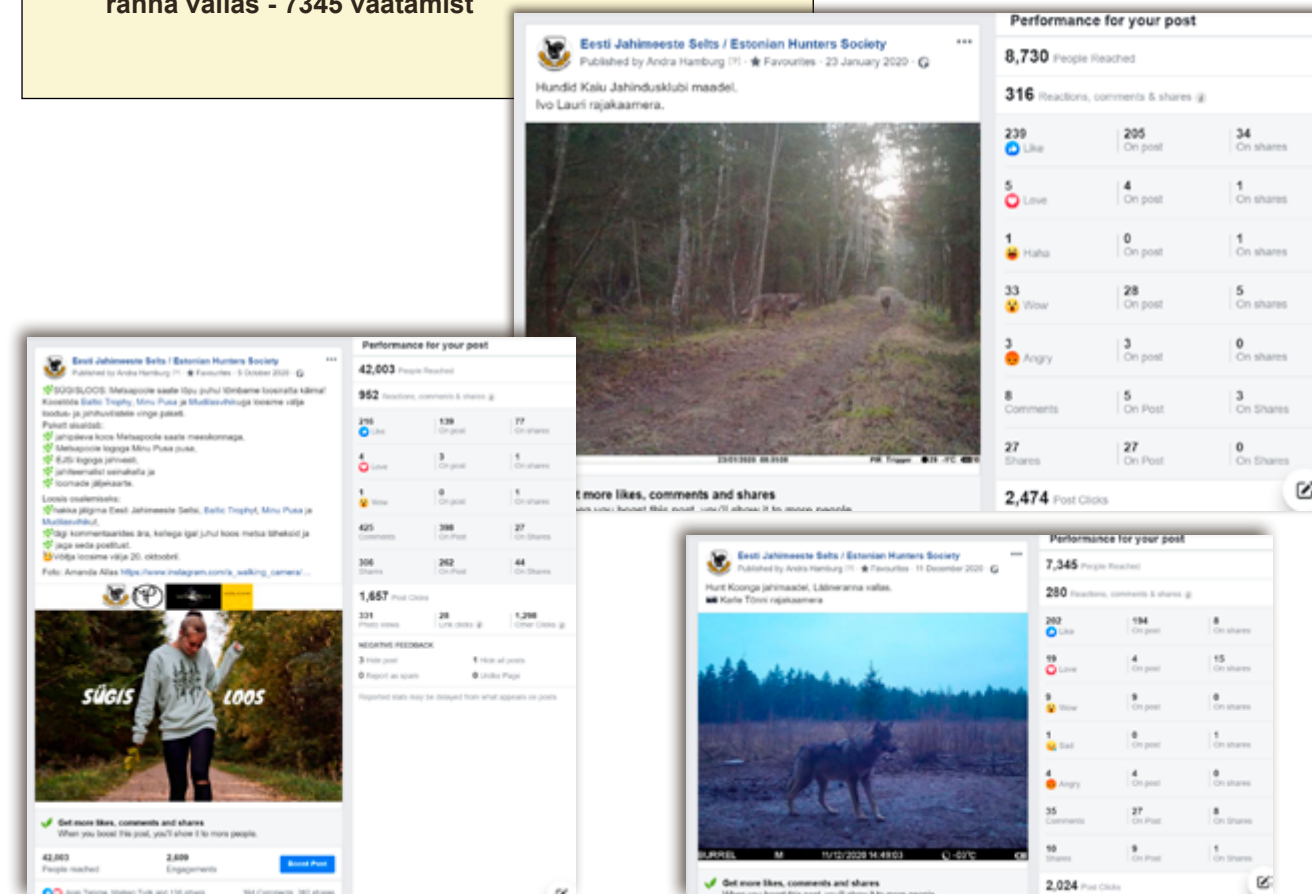
Videod sisaldasid intervjuusid nii kodu- kui välismaiste jahinduseksperptide ja partneritega, ulukite ja metsaelu jäädvustusi, infot ulukitest teel, vabariigi presidendi poolt jahirahu väljakuulutamist jm. Kõige rohkem vaatamisi (19 211) kogus video, kus Harjumaal Rae vallas taluhoovis pidas ilves jahti kassile.

•Instagram

Alates 2017. aastast on EJS-il Instagrammi (foto- ja videojagamiskeskond mobiilirakenduses) konto. Instagram on noorte seas populaarne rakendus. 2020. aastal jagasime rajakaamerapilte jm fotosid ning videoid ürituste ja jahimeeste tegemiste kohta. Aasta lõpuks kogunes sinna 1300 jälgijat, mis on üle 300 jälgija rohkem kui 2019. aastal. Kõige populaarsem (371 like) oli rajakaamera foto, kus mudased metssead käisid karjaga koos söödaplatsil.

Facebooki vaadatuimad lood:

- **Jahimehe loos koostöös Baltic Trophy, Minu Pusa ja Mudilasvihikuga - 42 003 vaatamist**
- **Harku vallas läks kaduma pikakarvaline saksa lam-bakoer - 21 212 vaatamist**
- **Üleskutse - saada video ulukitest teel! - 17 117 vaatamist**
- **Lääne-Virumaa Viru-Nigula kandis jookseb ringi jahikoer - 16 082 vaatamist**
- **Rajakaamera foto: Hundid Kaiu Jahindusklubi maadel - 8730 vaatamist**
- **Rakveres, Valtus, Tartus ja Viljandis algab jahikursus - 7950 vaatamist**
- **Rajakaamera fotod: Hundid Jõgevamaal Kullavere Jahiseltsi maadel - 7870 vaatamist**
- **Üleskutse: Püssita jahile! Ootame põdra, hirve, metskitse ja metssea fotosid - 7766 vaatamist**
- **Rajakaamera fotod: Pärnumaal Rahnoja jahiseltsi maadel ristusid mägra ja hundi teed - 7441 vaatamist**
- **Rajakaamera foto: hunt Koonga jahimaadel, Lääneranna vallas - 7345 vaatamist**

Trükised

Jahinduslike trükiste väljaandmine on alati moodustanud olulise osa EJS-i tööst. 2020. aastal ilmus mitmeid jahindusalaseid väljaandeid, et ühiskonda rohkem ja hinduse osas informeerida ja valgustada ning käsitleda aktuaalseid jahindustemasid.

Ajakiri Eesti Jahimees

2020. aasta jooksul andis EJS välja ajakirja Eesti Jahimees kuus numbrit, mis saadeti otsepostitusena EJS-i füüsilisest isikust liikmetele jt lugejatele. Ajakirja tiraaž püsis 11 000 eksemplari ringis. Ajakirjas kajastati aktuaalseid jahindusalaseid teemasid ja sündmusi, mh jahiseltside tegemisi, samuti räägiti aasta jooksul erinevatest jahikoera tõugudest, ulukite käekäigust, ulukihaigustest, projektist „Ulukid teel“, ulukiliha käitlemisest, jahimoonast, EJS-i infosüsteemist, jahilindudest, vibujahist ning jahist välismaal. Ajakirja olulisemaid teemasid käsitleti ka EJS-i kodulehel.

Ajakirja väljaandmine on muude kaasaegsete teabekanalite kõrval endiselt EJS-i üks tähtsamaid ettevõtmisi. Iga numbril ilmumise järel toimusid regulaarselt ajakirja toimkonna koosolekud. Ajakirja rahastati osalt liikmemaksudest ning KIK-i sihtfinantseerimislepingust.

Jahimeeste kalender 2020

EJS-i trükiste üks suurprojekte on mitu aastat olnud jahimeeste kalender. 2020. aasta jahimeeste kalendrisse mahtus nii suurulukeid kui linde. Kalendris on ka jahiseltside kontaktandmed, samuti on ära märgitud jahindusega seotud tähtpäevad ja jahitähjad.

Kalendri kaant kaunistab Jüri Jõepera foto EJS-i vapilinnust metsisest. Samuti leiab kalendrist kauneid loomapilte Ingmar Muusikuselt ja Remo Savisaarelt, oma panuse andsid ka jahimehed Arvi Lepisk ja Kalev Laast.

Kalendri valmimisele aitasid kaasa meie koostööpartnerid ja reklaamiandjad: Möller auto, Anome, Olerex, Matkasport, Premia, Veikand, Huntfish, Adavere meat, Latvian safari club, Vipis, Sirloin, Saare uluk. Aitäh teile!

Aastaraamat 2019

2020. aastal ilmus möödunud aastat kokkuvõttev aastaraamat, kust saab lugeda EJS-i tegemistest ja jahihooaja statistikast.

Aastaraamat annab ülevaate seltsi ja juhatuse tegemistest, selles on esitatud halduslepingu tulemused, küttimisstatistika, ulukahjustuste ülevaade, liiklusõnnetuste statistika jm.

Õppeleht Sinu Mets

2020. aastal jätkasime kaastööd õppelehele Sinu Mets, mis ilmus aprillis, juunis, septembris ja detsembris ajalehe Postimees vahel. Trükis on saadaval ka elektroonilisel kujul Erametsakeskuse kodulehel (www.eramets.ee).

Sarnaselt varasemate aastatega oli jahinduse artiklite ja uudiste jaoks eraldatud rubriik, kus käsitleti aasta jooksul mitmeid teemasid, nagu pliimoon keelustamine, liiklusõnnetused ulukitega, EJS-i infosüsteemid, sigade Aafrika katk, ulukikahjustused, vibujaht, jahikoerad, jahipiirkonna kasutusload jm.

Loodushariduslikud õppelehed

Jaauari alguses tutvustasime EJS-i majas lastele uusi loodushariduslikke õppelehti.

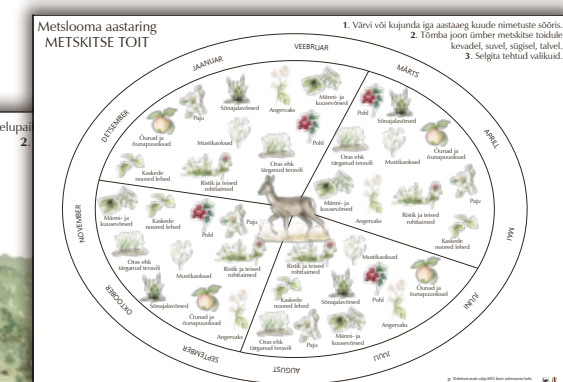
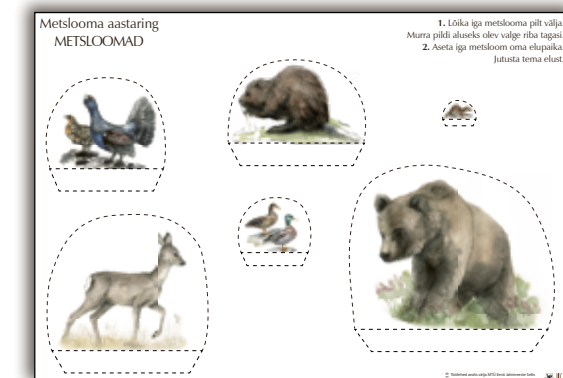
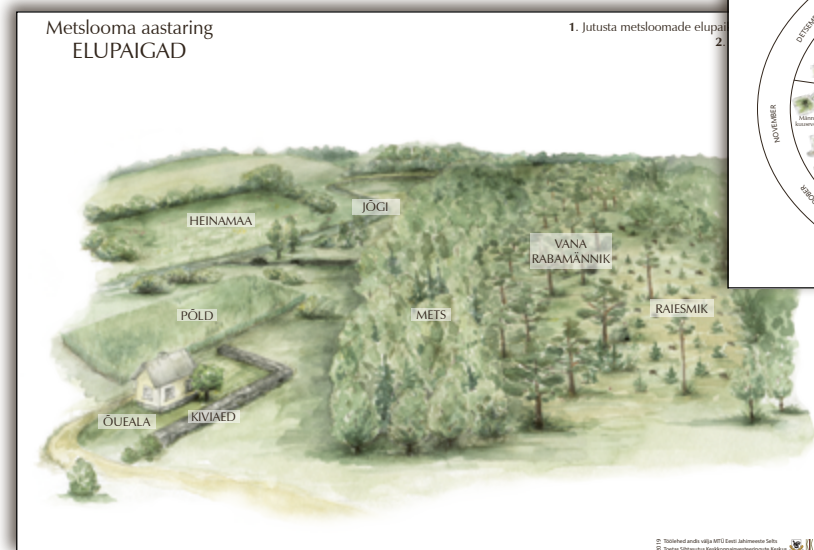
Infograafilistel teemalehtedel on ülevaade metsloomade toiduvõrgustikust ja loomulikust elukorraldusest läbi nelja aastaaja. Üks teemaleht on inimese ja ulukite probleemolukordadest, millele antakse selgitused nii inimese kui ka ulukite vaatenurgast.

Õppematerjali eesmärk on teadlikkuse tõstmine metsloomade eluviisist ja nende loomlikest vajadustest, et oskaksime metsloomadega rohkem arvestada ja mõista paremini looduse toimimist. Me ei tohi unustada, et jagame Maad elamiseks teiste elusolenditega, sealhulgas metsloomadega – nad on osa elurikkusest, kes loovad Maal elutingimusi jätkusuutlikuks eluks. Teadlik inimene väärtustab, austab ja hoiab loodust.

Teemalehtede juurde kuuluvad 17 töölehte koos selgitava abimaterjaliga.

Infomaterjali töölehtede sihtrühmaks on lasteaiaväga vanuserühm, koolis I ja II kooliastel, kuid nii teemalehed kui ka osad töölehed sobivad ka vanematele õpilastele.

Teemalehed on väljaprintitavad A3 formaadis ja saadaval EJS-i kodulehel.

Raamat „Ulukihaigused ja jahihügieen”

EJS andis 2020. aastal välja Sauli Laaksoneni raamatu „Ulukihaigused ja jahihügieen”. Tegemist on soome ja inglise keelest tõlgitud jahimeestele mõeldud praktilise raamatuga. See on suurepärase käsiraamat jahihügieeni põhitõedest, mis kehtivad kõikjal maailmas. Raamat hõlmab põhiteadmisi ulukite bioloogiast ja ökoloogiast, aga ka ulukite haigustest ja nende tekkepõh-

justest. Väga tähtis osa jahihügieenist on haiguslike muutuste äratundmine ja oskus õigesti hinnata ulukihaigustest tingitud riske inimese tervisele. Samuti on ohutuse tagamisel väga olulised jahipidamisviisid, hügieeni tagamine uluki käitlemisel ja käitlemisrajatistes ning meetodid, mida kasutatakse koduköögis ulukiliha valmistamisel.

Teose tekstiosa täiendavad just selle raamatu jaoks tehtud fotod ja autori akvarellijoonistused. Aastatepikkune materjali kogumine, autori enda kogemus ja tihe koostöö teiste riikide ekspertidega teeb sellest raamatust haarava avastusretke loodusesse.

Raamatu läbivaks teemaks on inimese ja looduse tervise seotus, mida maailmas teatakse ühise tervise (One Health – üks tervis) ideena. Ühtse tervise mõiste järgi puudutavad kõik looduses toimuvad muutused suuremal või vähemal määral inimest.

Raamatu toimetaja Jaanus Vaiksoo toonitas, et selle raamatuga on täidetud üks oluline tühimik, teos on heaks abivahendiks haiguste tundmisel ja hügieeni hoidmisel. EJS tänab ka raamatu tõlkijaid Merle Kuusi, Age Kärssinit, Epp Moksi ja Katrin Peiki.

Plakat“Eestis levinud jahikoeratõud”

Jahikoera-aasta puhul valmis jahikoerte tõuge tutvustav plakat.

justest. Väga tähtis osa jahihügieenist on haiguslike muutuste äratundmine ja oskus õigesti hinnata ulukihaigustest tingitud riske inimese tervisele. Samuti on ohutuse tagamisel väga olulised jahipidamisviisid, hügieeni tagamine uluki käitlemisel ja käitlemisrajatistes ning meetodid, mida kasutatakse koduköögis ulukiliha valmistamisel.

Teose tekstiosa täiendavad just selle raamatu jaoks tehtud fotod ja autori akvarellijoonistused. Aastatepikkune materjali kogumine, autori enda kogemus ja tihe koostöö teiste riikide ekspertidega teeb sellest raamatust haarava avastusretke loodusesse.

Raamatu läbivaks teemaks on inimese ja looduse tervise seotus, mida maailmas teatakse ühise tervise (One Health – üks tervis) ideena. Ühtse tervise mõiste järgi puudutavad kõik looduses toimuvad muutused suuremal või vähemal määral inimest.

Raamatu toimetaja Jaanus Vaiksoo toonitas, et selle raamatuga on täidetud üks oluline tühimik, teos on heaks abivahendiks haiguste tundmisel ja hügieeni hoidmisel. EJS tänab ka raamatu tõlkijaid Merle Kuusi, Age Kärssinit, Epp Moksi ja Katrin Peiki.

“Jahikoerte plakatile” on joonistatud 25 meil enam levinud jahikoeratõugu. Plakat on A2 suurus. Plakatiid on saadaval EJS-i majas (Kurstiku 7, Tallinn) hinnaga 2 eurot tükk.

Sigade Aafrika katk (SAK)

Sigade Aafrika katku viirus pole metssigade hulgas kuhugi kadunud. Kokku uuriti 2020. aastal SAK-i tunnuseid 7327 metsseal, neist 77 olid positiivsed (viirus+antikeha) (Tabel 9).

2020. aasta augusti lõpus tuvastati SAK-i viiruse levik Raplamaal, kokku 13 metsseal, aasta lõpus kahel metsseal Lääne-Virumaal ja ühel Harjumaal. Just need juhtumid ilmetavad olukorda ja näitavad selgelt, et SAK-i viirus on metssigade populatsioonis endiselt ringlemas ning kõige olulisem on see, et haigus nendest piirkondadest edasi ei leviks.

2019. aastal oli katkutunnustega isendeid 82, 2018–276, 2017–866, 2016–1568.

2020. aasta esimese kaheksa kuu jooksul ei tuvastatud Eestis ühtegi SAK-i viirusega nakatunud metssiga. Siiski tuvastati SAK-i antikehadega metssigu, keda ei saa käsitleda täiesti tervete loomadena, kuna pole saajaprotsendilist kindlust, et looma organismis haigustekitajat üldse ei esine. SAK-i viiruspositiivsed leiud metssigade hulgas näitavad, et mingil määral on viirus endiselt ringlemas.

Juba kolm aastat pole Eestis olnud ühtegi SAK-i taudikollet kodusigadel. Viimane taudipuhang jääb 2017. aasta

septembrisse. See aga ei tähenda, et taudi leviku oht täielikult möödas oleks. Alates 2014. aastast on SAK-i farmidest eemale hoidmiseks rakendatud ranged bioohutusnõudeid ning metssigade populatsiooni vähendamise tulemusena on SAK-i levik meie metsades pidurdunud. Kuue aastaga on ära tehtud suur töö ning selle tulemusel on SAK-i farmidesse leviku risk vähenenud. Metssigade teadliku kütimisega on oluliselt vähendatud arvukust.

SAK positiivsete metssigade arv on jäänud sellel aastal ühe protsendi juurde uuritud metssigadest. Enim katkujuhtumeid Eestis oli 2020. aastal Rapla maakonnas – 19 SAK isendit. 66 katkutunnustega isendit oli kütitud, lisaks 11 surnuna leitud või hukatud SAK-i tunnustega (Tabel 7).

Seakatki on levinud 14 Euroopa riiki. 2020. aastal andsid SAK positiivsetest metssigadest kõige rohkem teada Poola ja Ungari. Eelmise aasta septembri alguses tuvastati esimesed SAK positiivsed metssead ka Saksamaal. Samuti on seakatki levinud jõudsalt Aasias. Täna on Tšehhi ja Belgia deklareerinud, et nad on SAK-i likvideerinud metssigade populatsioonis.

Alates 2015. aastast on jahimehed tauditõrjemeetmena matnud metssigu. Matmise projekt toimub EJS-i ja Põllumajandus- ja Toiduameti (PTA) koostöös. Kokku maeti PTA andmetel 2020. aastal 15 metssiga (2019–17, 2018–23, 2017–241, 2016–1465). Lisaks paigutati konteinerisse 66 rümpa, mis on pisut vähem kui aasta varem (2019–77).

Maakond (proovivõtu koht)	Kokku SAK positiivseid loomi	Kütitud	Surnuna leitud/hukatud
Harju maakond	4	4	
Hiiu maakond	0	0	
Ida-Viru maakond	4	4	
Jõgeva maakond	2	2	
Järva maakond	2	2	
Lääne maakond	5	5	
Lääne-Viru maakond	7	7	
Põlva maakond	0	0	
Pärnu maakond	4	4	
Rapla maakond	19	8	11
Saare maakond	17	17	
Tartu maakond	2	2	
Valga maakond	0	0	
Viljandi maakond	6	6	
Võru maakond	5	5	
KOKKU	77	66	11

Tabel 7. Sigade Aafrika katku leiud metssigadel 2020. aastal. Allikas: Põllumajandus- ja Toiduamet.

Kaart 3. Euroopa Liidu kehtestatud tauditsoonide piirid. Allikas: Euroopa Komisjon.

Maakond	Maetud	Konteinerisse viidud
Harjumaa		
Hiiumaa	1	
Ida-Virumaa		1
Jõgevamaa		2
Järvamaa	2	1
Läänemaa		2
Lääne-Virumaa		8
Põlvamaa	3	
Pärnumaa	2	6
Raplamaa	1	21
Saaremaa		15
Tartumaa		2
Valgamaa		
Viljandimaa	5	2
Võrumaa	1	6
KOKKU	15	66

Tabel 8. Metssigade matmine ja konteinerisse paigutamine 2020. aastal. Allikas Põllumajandus- ja Toiduamet.

Kaart 4. Sigade Aafrika katku kitsendustega tsoonid Eestis. Sinine ala – I kitsendustega tsoon. Helepunane ala – II kitsendustega tsoon. Allikas: Põllumajandus- ja Toiduamet.

Aasta	Uuritud metssigade arv	SAK pos metssigade arv	neist SAK viiruse leiuga metssigade arv
2014	1056	73	73
2015	9565	1095	1005
2016	15 978	1570	1277
2017	9574	866	590
2018	4961	284	58
2019	4836	82	6
2020	7327	77	16

Tabel 9. SAK-ile uuritud ja neist positiivsete ning viirusele positiivsete metssigade arv 2014.–2020. aastal. Allikas: Põllumajandus- ja Toiduamet.

SAK-i nõupidamised

Veterinaar- ja jahimeeste vaheline kohtumine. Foto: EJS.

Jahimehed kohtusid Läti veterinaar- ja jahimeeste esindajatega

3. märtsil toimus Veterinaar- ja Toiduametis (nüüdne PTA) kohtumine Läti endise veterinaar- ja jahimeeste esindajatega.

Kohtumise eesmärk oli viia läbi arutelu SAK-i tõrjemeetmete osas Eestis ja Lätis. Eelkõige anti ülevaade Eesti tegevustest metssigade populatsiooni ohjamisel ja bioohutusest jahipidamisel. Samuti räägiti väikemajapidamistele ja tootmisfarmidele kehtestatud bioohutuse meetmetest.

Meie Maaeluministeriumi esindaja Pille Tammemägi tutvustas jahimeestele mõeldud ja peatselt käivituvat toetuskeemi ja selle rakendamist. KAUR-i spetsialist Peep Männil ja Keskkonnaameti spetsialist Margo Tannik tutvustasid olukorda SAK-i ohjamisel. EJS-ist osalesid Tõnis Korts ja Andres Lillemäe.

Erakorraline seakatqualane koosolek

9. septembril toimus Karitse jahispordi- ja puhkekeskuses sigade Aafrika katku erakorraline koosolek.

Koosolekul osalesid Kadri Kaugrand ja Enno Piisang Maaeluministeriumist, Hele-Mai Sammel, Anne-Ly Veeamm, Harles Kaup ja Maarja Kristian Põllumajandus- ja Toiduametist (PTA) ja Tõnis Korts, Margus Puust, Tiit Tammsaar, Andra Hamburg Eesti Jahimeeste Seltsist ning Heiti Arro Kaiu jahindusklubist.

Koosolekut modereeris EJS-i tegevjuht Tõnis Korts. Tervitussõnad ütles EJS-i president Margus Puust. Seejärel andis ülevaade toimunust EJS-i juhatuse ja Kaiu Jahindusklubi liige Tiit Tammsaar ja Kaiu Jahindusklubi liige Heiti Arro.

Kohalikud jahimehed suhtusid juhtunusse äärmise tähelepanekulikkusega ja aktiivne metssigade küttimine jätkus.

Erakorraline seakatqualane koosolek Karitses. Foto: EJS.

Sel hetkel oli SAK-i viirus tuvastatud kahel metsseal (emisel ja põrsal).

PTA poolt tegi ettekande Maarja Kristian, kes rääkis SAK-i viimaste aastate olukorrast Eestis. Viimane SAK-i leid Raplamaal oli 2019. aasta veebruaris. Maarja Kristiani sõnul oli septembris tuvastatud SAK-i viirusesse nakatanud emis lisaks ka antikeha positiivne. Kristian osutas tähelepanu sellele, et kuna polnud teada, kust emis nakkuse sai, siis tuleb antikeha positiivseid endiselt käsitleda nakkusohhtlikena.

Erakorraline seakatqualane koosolek

21. detsembril toimus veebis erakorraline SAK-i teemaline koosolek, mille ajendiks oli värske viiruspositiivne leid Lääne-Virumaal.

Koosolekul osalesid PTA esindajad, Arvo Viltrop Maaülikoolist ning EJS-i tegevjuht Tõnis Korts.

Arutati tekkinud olukorda ja sellest tulenevat käitumist. Oli teada, et 15. detsembril Viru-Nigula vallas Simunamäel kütitud täiskasvanud kuldilt võetud vereproovis avastati SAK-i viirus. Tegemist oli Mahu jahipiirkonnaga. Puudus info, kuidas viirus võis sinna sattuda. Välistati võimalus, et viirus oleks poolteist aastat säilinud maapinnas. Teatavasti oli metssigadel jooksupäev ja viiruspositiivne kult võis tulla mõnest teisest jahipiirkonnast. Seega tuleb edaspidi olla ümberkaudsetes jahipiirkondades ettevaatlik ja arvestada võimaliku viiruse levikuga. Jahimehed peavad jälgima kõiki ettevaatusabinõusid ja bioohutuse nõudeid kütitud metssigade käitlemisel.

Piirkonnas tuleb aktiivselt jätkata metssigade küttimisega. Samuti tuleb arvestada võimalusega, et ümbruskonnas võib leida viirusesse surnuid metssigu ja kui neid leitakse, tuleb anda sellest viivitamatult teada PTA piirkonna ametiisikule.

Kohalikul PTA esindajal oli palve ümbruskonna jahimeestele, kes toimetavad viiruspositiivse metssea ise AS Viireeni utiliseerimisele: kirjutada saatelehele jahiloo number. Sellega välditakse hilisemaid probleeme.

Eesti jahiulukid

Suurulukid

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomekeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Pöder	<i>Alces alces</i>	Hirvi	Elk, Moose (USA)	Elch	лось
Punahirv	<i>Cervus elaphus</i>	Saksanhirvi	Red Deer	Rotwild	благородный олень
Metskits	<i>Capreolus capreolus</i>	Metsäkauris	Roe Deer	Reh (Rehwild)	косуля
Metssiga	<i>Sus scrofa</i>	Villisika	Wild Boar	Wildschwein	кабан
Karu	<i>Ursus arctos</i>	Karhu	Bear	Bär	медведь
Hunt	<i>Canis lupus</i>	Susi	Wolf	Wolf	волк
Ilves	<i>Felis lynx</i>	Ilves	Lynx	Luchs	рысь
Hallhüljes	<i>Halichoerus grypus</i>	Harmaahylje	Grey Seal	Kegelrobbe	длинномордный тюлень

Väikeulukid

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomekeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Rebane	<i>Vulpes vulpes</i>	Kettu	Fox	Fuchs	лисица
Šaakal	<i>Canis aureus</i>	Šakali	Golden jackal	Goldschakal	(обыкновенный) шакал
Kährikkoer	<i>Nyctereutes procyonoides</i>	Supikoirra	Raccoon dog	Marderhund	енотовидная собака
Mink	<i>Mustela vison</i>	Minkki	American Mink	Mink	американская норка
Tuhkur	<i>Mustela putorius</i>	Hilleri	Polecat	Iltis	(чёрный) хорь
Metsnugis	<i>Martes martes</i>	Näätä	Pine Marten	Baummarder	лесная куница
Kivinugis	<i>Martes foina</i>	Kivinäätä	Beech Marten	Steinmarder	каменная куница
Mäger	<i>Meles meles</i>	Mäyrä	Badger	Dachs	барсук
Kobras	<i>Castor fiber</i>	Majava	Beaver	Biber	бобр
Ondatra	<i>Ondatra zibet hica</i>	Piisami	Muskrat	Biisamratte	ондатра
Halljänes	<i>Lepus europaeus</i>	Rusakko	Brown Hare	Feldhase	заяц-русак
Valgejänes	<i>Lepus timidus</i>	Metsäjänis	Northern Hare	Schneenhase	заяц-беляк
Kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Merimetso	Great Cormorant	Kormoran	большой баклан
Rabahani	<i>Anser fabalis</i>	Metsähanhi	Bean Goose	Waldsaatgans	гуменник
Hallhani	<i>Anser anser</i>	Merihanhi	Greylag Goose	Graugans	серый гусь
Suurlaukhani	<i>Anser albifrons</i>	Tundrahanhi	Greater White-fronted Goose	Europäische Blässgans	белолобый гусь
Kanada lagle	<i>Branta canadensis</i>	Kanadanhanhi	Canada Goose	Kanadagans	канадская казарка
Valgepõsklagle	<i>Branta leucopsis</i>	Valkoposkihanhi	Barnacle Goose	Nonnengans	белощёкая казарка
Viupart	<i>Anas penelope</i>	Haapana	Eurasian Wigeon	Pfeifente	свиязь
Rääkspart	<i>Anas strepera</i>	Harmaasorsa	Gadwall	Schnatterente	серая утка
Piilpart	<i>Anas crecca</i>	Tavi	Eurasian Teal	Krickente	чирок-свистунок
Sinikaelpart	<i>Anas platyrhynchos</i>	Sinisorsa (Heinäsaorsa)	Mallard	Stockente	кряква
Soopart	<i>Anas acuta</i>	Jouhisorsa	Northern Pintail	Spissente	шилохвость
Rägapart	<i>Anas querque dula</i>	Heinätaavi	Garganey	Knäkente	чирок-трескунок

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomekeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Luitsnokkpart	<i>Anas clypeata</i>	Lapasorsa	Northern Shoveler	Löffelente	широконоска
Punapeavart	<i>Aythya ferina</i>	Punasotka	Common Pochard	Tafelente	красноголовый нырок
Tuttvart	<i>Aythya fuligula</i>	Tukkasotka	Tufted Duck	Reiherente	чернеть хохлатая
Mustvaeras	<i>Melanitta nigra</i>	Mustalintu	Common Scoter	Trauerente	синьга
Sõtkas	<i>Bucephala clangula</i>	Telkkä	Common Goldeneye	Schellente	гоголь
Laanepüü	<i>Tetrastes bonasia</i>	Pyy	Hazel Grouse	Haselhuhn	рябчик
Faasan	<i>Phasianus colchicus</i>	Fasaani	Common Pheasant	Fasan	фазан
Nurmkana	<i>Perdix perdix</i>	Peltoppy	Grey Partridge	Rebhuhn	серая куропатка
Lauk	<i>Fulica atra</i>	Nokikana	Common Coot	Blässhuhn	лысуха
Tikutaja	<i>Gallinago gallinago</i>	Taivaanvuohi	Common Snipe	Bekassine	бекас
Metskurvits	<i>Scolopax rusticicola</i>	Lehtokurppa	Eurasian Woodcock	Waldschnepfe	вальдшнеп
Naerukajakas	<i>Larus ridibundus</i>	Naurulokki	Black-headed Gull	Lachmöwe	обыкновенная чайка
Kalakajakas	<i>Larus canus</i>	Kalalokki	Mew Gull	Sturmmöwe	сизая чайка
Hõbekajakas	<i>Larus argentatus</i>	Harmaalokki	Herring Gull	Silbermöwe	серебристая чайка
Merikajakas	<i>Larus marinus</i>	Merilokki	Great Black-backed Gull	Mantelmöwe	морская чайка
Kodutuvi	<i>Columba livia domestica</i>	Kesykyyhky	Domestic Pigeon	Haustaube	сизой голубь
Kaelustuvi	<i>Columba palumbus</i>	Sepelkyyhky	Common Wood Pigeon	Ringeltaube	вяхирь
Hallrästas	<i>Turdus pilaris</i>	Räkättirastas	Fieldfare	Wacholderdrossel	рябинник
Künnivares	<i>Corvus frugilegus</i>	Mustavaris	Rook	Saatkrähe	грач
Hallvares	<i>Corvus corone cornix</i>	Varis	Hooded Crow	Nebelkrähe	серая ворона

Jahiulukite küttime Eestis 2020/2021 jahihooajal

Liik	Harjumaa	Hiiumaa	Ida-Virumaa	Jõgevamaa	Järvamaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa
Pöder	476	106	361	182	269	378	392	183
Punahirv	1	368	6	20	6	0	83	14
Metskits	1783	384	930	2027	1111	1385	2095	1422
Metssiga	614	1690	395	330	430	311	447	367
Pruunkaru	6	0	8	18	10	0	16	3
Hunt	10	0	11	4	9	8	15	8
Ilves	0	0	0	0	0	0	0	0
Hallhüljes	0	2	0	0	0	0	0	0
Šaakal	1	0	2	0	0	34	0	0
Rebane	371	120	234	300	221	332	247	233
Kährik	452	164	356	482	318	547	320	155
Metsnugis	146	54	75	157	92	113	52	91
Kivinugis	7	0	3	6	8	0	3	2
Tuhkur	12	0	19	32	10	3	12	12
Mink	14	0	6	8	0	8	0	8
Mäger	9	0	5	13	4	16	3	1
Saarmas	0	1	5	11	0	0	3	2
Halljanes	108	6	84	117	85	61	165	34
Valgejanes	7	0	41	8	4	2	31	2
Kobras	508	22	475	320	207	208	269	258
Ondatra	0	0	0	0	0	0	0	0
Laanepüü	0	0	20	2	1	2	0	1
Nurmkana	6	0	0	0	0	2	0	0
Faasan	12	0	0	0	0	0	25	0
Metskurvits	2	104	93	5	0	41	9	1
Tikutaja	0	1	0	1	0	0	0	1
Kaelustuvi	265	10	79	22	23	121	11	3
Kodutuvi	85	50	59	2	0	58	297	0
Hallvares	82	144	105	3	0	119	14	13
Künnivares	1	1	0	1	0	4	5	0
Ronk	0	0	0	0	0	0	3	0
Hallrastas	7	0	6	32	0	22	24	2
Höbekajakas	1	0	0	0	0	0	0	0
Merikajakas	0	1	0	0	0	0	17	0
Naerukajakas	0	0	0	0	0	0	0	0
Kalakajakas	0	3	0	0	0	2	0	0
Lauk	0	0	46	0	0	0	0	0
Kormoran	6	15	1	0	0	9	8	1
Hallhaigur	0	0	0	0	0	1	2	0
Rabahani	61	4	153	73	147	315	105	7
Suur-laukhani	188	16	34	13	7	55	134	9
Hallhani	19	9	110	8	33	169	26	5
Valgepõsk-lagle	172	14	101	2	2	315	29	0
Kanada lagle	5	0	0	0	0	3	1	0

Pärnumaa	Raplamaa	Saaremaa	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Võrumaa	EV 2020/2021 küttime kokku	EV 2019/2020 küttime kokku	EV 2018/2019 küttime kokku
596	403	287	233	290	420	237	4813	6304	7163
74	12	1733	1	76	122	66	2582	2543	2757
2874	1876	2040	1993	1406	2829	1581	25 736	31 032	24 146
616	559	1933	474	512	824	476	9978	4820	4761
5	6	0	9	1	8	1	91	67	60
21	20	0	4	2	7	10	129	64	67
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	0	1	0	0	0	0	19	20	18
15	0	7	1	0	0	0	60	26	76
437	279	671	214	216	538	246	4659	4382	5117
653	344	378	190	276	736	221	5592	5551	5781
383	53	102	121	98	122	68	1727	1517	3365
7	2	0	4	3	5	5	55	40	87
9	3	0	18	22	28	8	188	156	243
4	2	0	7	27	4	8	96	91	118
13	9	77	4	14	13	44	225	225	184
1	1	1	2	2	2	6	37	49	44
127	100	69	63	30	76	24	1149	1063	1295
18	4	6	4	9	6	0	142	240	171
529	252	42	331	801	498	831	5551	7127	6837
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3	0	0	0	0	1	0	30	63	35
0	1	0	0	0	0	0	9	16	47
0	0	0	0	0	0	0	37	70	36
211	20	224	0	0	0	0	710	3371	2384
6	0	1	0	0	0	0	10	8	4
201	130	71	56	2	58	22	1074	1057	1037
19	9	60	15	7	70	129	860	698	975
48	16	235	14	5	40	9	847	893	1150
2	1	3	2	0	2	0	22	49	25
0	1	0	0	0	0	0	4	3	19
27	27	0	0	0	58	0	205	421	174
0	0	0	0	0	0	0	1	0	4
0	0	0	0	0	0	0	18	19	23
0	0	5	0	0	0	0	5	4	8
0	0	2	0	0	0	0	7	13	55
0	0	15	16	20	0	0	97	89	78
274	1	352	31	0	2	0	700	690	909
0	1	0	0	0	0	3	7	5	17
118	81	34	25	6	46	7	1182	1346	1985
40	18	18	39	2	58	3	634	652	714
67	10	70	3	0	13	9	551	677	933
5	68	72	1	0	0	4	785	2194	4474
2	0	10	0	0	0	0	21	39	9

Liik	Harjumaa	Hiiumaa	Ida- Virumaa	Jõgevamaa	Järvamaa	Läänemaa	Lääne- Virumaa	Põlvamaa
Haned kokku	445	43	398	96	189	857	295	21
Viupart	62	22	64	0	0	69	10	0
Rääkspart	27	2	92	1	1	38	12	0
Piilpart	98	162	104	3	1	173	36	7
Sinikaelpart	481	131	473	143	36	323	161	153
Soopart	11	17	5	1	1	23	21	0
Rägapart	6	23	13	0	0	7	24	0
Luitsnokkpart	24	5	13	0	0	15	10	0
Punapeavart	0	0	0	0	0	1	0	0
Tuttvart	0	2	11	0	0	4	0	0
Hahk	0	0	0	0	0	0	0	0
Aul	0	0	0	0	0	0	0	0
Mustvaeras	1	0	14	0	0	0	0	0
Sõtkas	14	17	5	0	0	8	63	0
Pardid kokku	724	381	794	148	39	661	337	160

Pärnumaa	Raplamaa	Saaremaa	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Võrumaa	EV 2020/2021 küttimine kokku	EV 2019/2020 küttimine kokku	EV 2018/2019 küttimine kokku
232	177	204	68	8	117	23	3173	4908	8115
273	3	118	16	3	1	1	642	1039	1371
57	0	42	1	0	0	1	274	172	86
194	6	293	27	2	6	11	1123	1522	1527
536	129	623	422	139	148	233	4131	4688	5237
29	0	21	3	0	2	0	134	212	336
17	0	15	11	0	0	0	116	158	95
20	0	56	5	0	1	0	149	203	233
0	0	0	0	0	0	0	1	7	2
1	0	1	2	0	0	0	21	15	29
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	4	0	0	0	19	0	0
2	0	5	4	0	0	1	119	129	180
1129	138	1174	495	144	158	247	6729	8145	9096

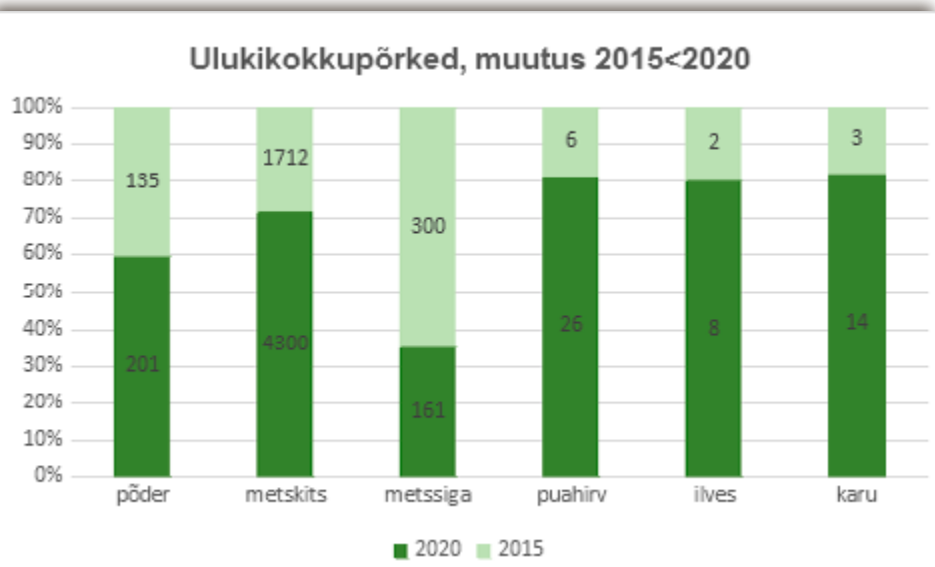
Liiklusõnnetused

Aastanumber 2020 märgib metsloomaõnnetuste mõningast vähenemist.

Kui 2020. aasta jooksul toimus suurulukite ja liiklusvahendite vahel umbkaudu 5000 kinnitatud kokkupõrget (Häirekeskus, 2020), siis enamik neist ehk pea 90% vaid pimedal ajal või hämaras. Kannatada saavad nii metsloomad, autojuhid, kaasreisijad kui ka autod. Kaotsi läheb mõõtmata suur hulk kasulikke töötunde, mil inimesed saaks teha oma igapäevatööd ja vältida asjaajamisi autoremondi-töökodades või neil tuleb halvemal juhul viibida haiglaravil.

Häirekeskuse infotelefoni 1247 andmete põhjal toimus 2020. aastal enim liiklusõnnetusi metskitsetega (4325). Põtradega oli liiklusõnnetusi mullu 200, metssigadega 161, punahirvedega 26, karudega 14 ja ilvestega 8. Enamik liiklusõnnetusi toimus Harju maakonnas.

Graafikus 12 on toodud aastate 2015 ja 2020 võrdlus. Kui kontrast muidu silma ei paista, siis sellelt graafikult on see igale numbri tunduvalt inimesele üheselt selge - ulukitega toimunud liiklusõnnetused on valdavalt suurenenud.

Graafik 12. Ulukikokkupõrked 2015. ja 2020. a. Allikas: Häirekeskuse 1247 andmebaas. Autor: Urmas Salmu.

Ulukiõnnetused 2017-2020				
	2017	2018	2019	2020
Põder	319	407	246	200
Metskitse	2916	4408	4884	4325
Metssiga	173	134	116	161
Hirv	9	10	10	26
Ilves	2	11	6	8
Karu	2	10	8	14

Tabel 10. Ulukiõnnetused 2017-2020. Allikas: Häirekeskuse 1247 andmebaas. Autor: Urmas Salmu.

Metskits

Silma hakkab eelkõige metskitsetega seotud registreeritud kokkupõrgete vähenemine. Metskitsetega juhtus liiklusõnnetusi mullu ligi 11% vähem (2019-4884 vs 2020-4315), vt tabel 10. Kuigi metskitsetega toimunud liiklusõnnetuste languse kindlaid põhjuseid pole teada, on selleks pakutud nende arvukuse kergest langust ja liikluse vähenemist, aga langus võis tuleneda ka koosmõjust. Kas õnnetuste vähenemine metskitsetega oli tingitud ka „Ulukid teel“ projekti käigus paigaldatud ulukeid peletavate reflektorite mõjust, seda on veel vara öelda.

Samas võis juhtumeid olla ka rohkem, kuna pole harvad juhud, kui liikluses toimunud kokkupõrkest Häirekeskusele ei teatata. Kergemad kontaktid metskitsetega ei tekita kuigi suuri kahjustusi autoomanikule, mis reeglina jäävad kasko-kindlustuse lepingus toodud omavastutuse piiridesse. See tõttu võiks Häirekeskuses registreeritud juhtumitele lisada 1/5 osa ehk ligikaudu 900 registreerimata juhtumit. Lohutust pakub aga teadmine, et registreeritud juhtumite arvud 2018. ja 2019. aasta kohta olid lüüdnud aastastest kõrgemad.

Hirvedega juhtunud liiklusõnnetused aastal 2020													
Maakond	Jaanuar	Veebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember	Üldkokkuvõte
Harjumaa									1				1
Hiiumaa													
Ida-Virumaa							1						1
Jõgevamaa								1					1
Järvamaa					1				1				2
Läänemaa													
Lääne-Virumaa				1							1		1
Põlvamaa					1								1
Pärnumaa							2						2
Raplamaa								1					1
Saaremaa	3	1	1	1			1			2	2	3	14
Tartumaa													
Valgamaa													
Viljandimaa													
Võrumaa										1			1
KOKKU	3	1	1	2	2		4	2	2	3	3	3	26

Tabel 11. Punahirviga toimunud liiklusõnnetused maakonniti 2020. a. Allikas: Häirekeskuse 1247 andmebaas. Autor: Urmas Salmu.

Põder

Põtrade arvukus on viimaste aastate küttimissurve tõttu languses, seda ilmestab ka 200 juhtumile langenud liiklusõnnetuste arv, mis veel 2018. aastal ulatus 407-ni. Tavapäraselt on kiirelt liikuvaks osapoolaks auto, selgub aga, et selleks võib olla ka moodne traktor. Nii on kirja saanud Viljandimaal Suislepa külas aprilli keskpaigas toimunud juhtum, kus põder jäi jõukatsumises traktorile selgelt alla. Järvamaal sattusid õnnetusse aga korraga nii karu kui põdravassikas, kus arvatavalt esimene püüdis endale lõunat vormistada.

Foto: Arvi Lepisk.

Ilvestega juhtunud liiklusõnnetused aastal 2020													
Maakond	Jaanu	Veebru	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember	Üldkokku-võte
Harjumaa	1			1									2
Hiiumaa													
Ida-Virumaa			1									1	2
Jõgevamaa													
Järvamaa					1								1
Läänemaa													
Lääne-Virumaa												1	1
Põlvamaa					1								1
Pärnumaa													
Raplamaa													
Saaremaa													
Tartumaa										1			1
Valgamaa													
Viljandimaa													
Võrumaa													
KOKKU	1		1	1	2					1		2	8

Ilves

Ilves, kes ju küllalt arukas ja kaval loom, on kaslastest liiklusesse ohverdanud siiski kaheksa isendit, neist Harjumaal lausa kaks (vt tabel 12). Ülejäänud jaotusid vastavalt: Ida-Virumaal kaks, Lääne-Virus, Järva-, Tartu- ja Põlvamaal üks isend. Märgatavat kõikumist eelnevate aastate võrdlustes pole.

Õnnetusi juhtub ka raudteedel

Eesti pole küll kuigi tiheda rongiliiklusega riik, ometi on igal aastal omad ohvrid nõudnud ka raudruunade depoo. Kummalisel kombel ei suuda raudteed õigel ajal ületada just põder, nii on koguarvust kuuel juhul toimunud rongi kokkupõrge põdraga. Palamuse kandis jäi rongile ette ka üks karupoeg, lisaks on raudtee noolinud viis metskitse ja isegi kaks metssiga.

Tabel 12. Ilvesega toimunud liiklusõnnetused maakonniti 2020. a. Allikas: Häirekeskuse 1247 andmebaas. Autor: Urmas Salmu.

Ulukid teel

EJS algatas „Ulukid teel” projekti, mille eesmärk on vähendada liikluses inimeste ja metsloomade vahelisi kokkupõrkeid.

Selleks alustasime uluki valgustõkke reflektorite paigaldamisega üle Eesti. 2020. aasta jooksul kasvas ulukite teedelt tõrjumiseks kasutatavate reflektorite arv algselt planeeritud 250 ühikult pealt enam kui tuhandele. Samaaegselt kasvas proportsionaalselt ka reflektoritega piiritletud teelõikude kogupikkus 3000 meetrilt 23 000 meetrini ehk tervelt 23 km!

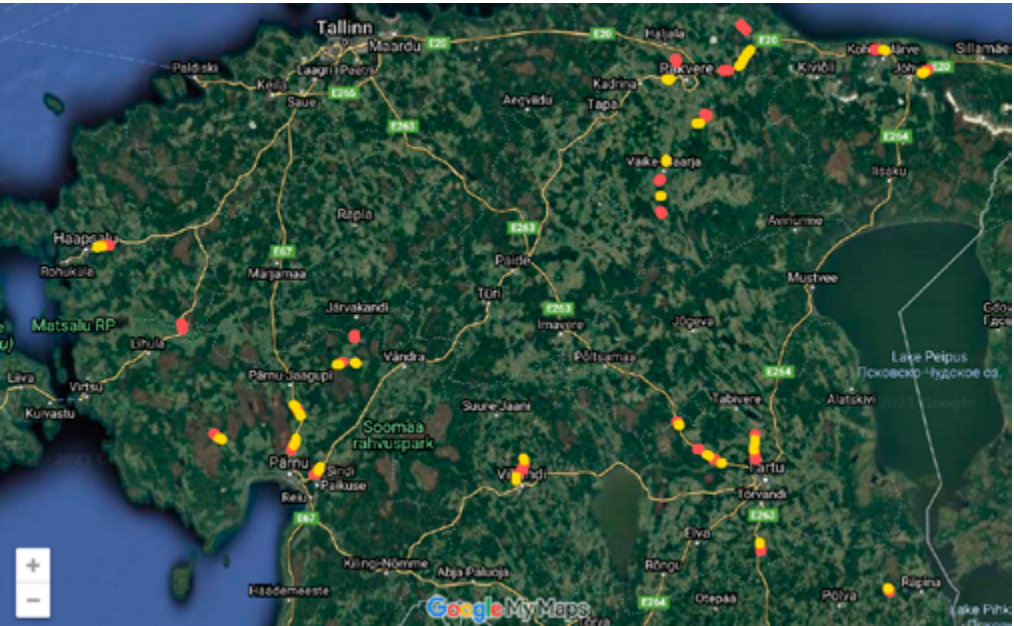
Sügisel liitus koostööpartneriks ka If kindlustus, kes pro-

jekti toetab. Koostöös If-iga andsime välja sõnumeid projekti kohta meedias ja esinesime teles. Ülesastumisi näeb EJS-i kodulehelt (www.ejs.ee/ulukid-teel).

Septembris 2020 alustati uluki valgustõkkereflektorite paigaldamist teelõikudele. Reflektorid paigaldati:

- 17. septembril Rakveres,
- 23. septembril Tartus,
- 24. septembril Põlvas,
- 26. septembril Viljandis,
- 29. novembril Pärnumaal,
- 17. detsembril Ida-Virumaal.

Reflektoritega paigaldatud teelõike ja võrdluslõike näeb kaardilt 5.

Kaart 5. Reflektoritega paigaldatud teelõigud (punane lõik) ja võrdluslõigud (kollane lõik).

Valgusreflektorid on paigaldatud maantee piirdepostide peale ja nende tööpõhimõte on selline, et kahe järjestikuse piirdeposti vahele tekib auto tuledest metsa poole valgusmüür, mis hoiab metslooma teest eemale. See mõjub ulukile kui valgusfoor, andes hoiatussignaali, et teed ei ole mõistlik sel ajahetkel ületada. Inimsilmale see valgus eristatav ei ole.

Projekti käigus paigaldati Eestis seitsme maakonna 24 maanteelõigule kokku ligi 1000 valgustõkke reflektorit. Eesmärk ei ole lihtsalt reflektoritega maanteid palistada, vaid eelkõige vähendada õnnetuste kasvu kurba statistikat, mis 2020. aastal võrreldes 2019. aastaga siiski tagasikäigu tegi. Vähenesid nii metskitsede kui ka põtradega juhtunud õnnetused (vaata lk 54–55), põhjustest on siinkohal veel vara kirjutada.

Juba septembri lõpus kaetud esimesed teelõigud hakkasid andma märku positiivsetest tulemustest, mis samas küll suuremat statistilist pilti oluliselt veel ei mõjutanud. Aasta lõpuks sai selgeks, et meetmed mõjuvad, sest piiratud teelõikudelt kadusid suurulukite korjused. Kuidas edasi ja mida toovad järgmised vaatlusaastad (2021–2023), näeme

Reflektori paigaldamine Viljandis. Foto: EJS.

aastal 2024. Vahekokkuvõtted on paljulubavad, aga toovad juba välja ka kõrvalmõju – reflektoritega piiratud aladelt liiguvad loomad aladele, mis pole sarnaselt piiratud.

Selgub, et nn valgusaiana mõjuv tõkend toob kaasa vajaduse luua siiski piiramata ala, mis oleks kui koridor, sarnaselt ökoduktidele või teistele riigi poolt juba ehitatud koridoridele. Uute teede projekteerimine aga jätkub. Teadaolevalt pole nende arendamise planeeritud sentigi valgusaiale, vaid ikka reaalsetele traadist aedadele, millised killustavad ulukite populatsioonid kahele poole maanteed. Nii on väitnud ka ulukite käitumist uurivad teadlased.

Aasta jooksul toimus „Ulukid teel“ projekti raames mitmeid olulisi nõupidamisi, et parendada metsloomadega toimuvate liiklusõnnetuste olukorda Eestis ning muuta efektiivsemaks koostööd huvigruppide vahel. Novembris kuulutas Euroopa jahindusorganisatsioon FACE „Ulukid teel“ projekti bioloogilise mitmekesisuse teemalise kuu projektiks.

Toimunud nõupidamised

•EJS kohtus Häirekeskusega

4. veebruaril toimus EJS-i majas EJS-i ja Häirekeskuse ühine kokkusaamine, milles osalesid Häirekeskuse koostöö korraldamise talituse ekspert Rasmur Laar, EJS-i tegevjuht Tõnis Korts, EJS-i IT süsteemide koordinaator Karri Urban ja „Ulukid teel“ projektijuht Urmas Salmu.

Koosolekul osalesid (vasakult): Karri Urban, Tõnis Korts, Urmas Salmu ja Rasmus Laar. Foto: EJS.

Päevakorra teemad puudutasid Häirekeskuse ja Jahise ühise andmebaasi võimalikult ladusat edaspidist haldamist. Eesmärgid said seatud kaheetapilisteks, millest esimeses uuendatakse EJS-i liikmete andmebaase vastavaks tänastele kontaktidele.

Esimene eesmärk oleks EJS-i ja Häirekeskuse kontaktisikute nimekirja uuendamine otse Jahise kaudu. Selle arendamise võttis enda kanda Karri Urban. Tulemusi loodame rakendustes juba peatselt kuvada.

Töö seondub ka teise etapi arendamisega, mille eesmärk on viia sõnumid maanteedel ulukite hukkumise kohta jahimeesteni e-posti või SMSi kaudu.

Fotol vasakult: Meelis Telliskivi, Ergo Tammel, Villu Lükk ja Urmas Salmu. Foto: EJS.

•EJS kohtus Maanteeametiga

11. augustil toimus Maanteeametis nõupidamine jahimeestega, kus arutati EJS-i projekti elluviimist, mis on suunatud loomade ja sõidukite kokkupõrgete vähendamisele.

Nõupidamisel osalesid Tõnis Korts, „Ulukid teel“ projektijuht Urmas Salmu, Maanteeameti keskkonnatalituse juhataja Villu Lükk, liiklusdirektor Meelis Telliskivi ja liikluskorralduslike nõuete koordinaator Ergo Tammel.

Projekti viivad ellu jahiseltsid EJS-i koordineerimisel. Plaanis on paigaldada valitud teelõikudele septembri ja oktoobri jooksul valgustõkke reflektorid, mis peaks hämaras ja öisel ajal maanteedelt eemale hoidma ulukid. Maanteeamet ise projektis ei osale, küll aga on andnud nõusoleku reflektorite paigaldamiseks riigimaanteele valitud lõikudele.

•Tartus räägiti liiklusohutusest

25. augustil kogunesid Tartu Jahindusklubi ümarlauda asjaosalised – Tõnu Peterson, Tiit Randveer, Jaanus Põldmaa, Priit Vahtramäe, Karri Urban ja Urmas Salmu, et koos anda viimane lihv ulukite valgustõkke reflektorite paigaldamiseks Eestis.

Jaanus Põldmaa, Karri Urban, Tõnu Peterson, Priit Vahtramäe, Urmas Salmu ja Tiit Randveer. Foto: EJS.

Omapoolse kinnituse on väljastanud Maanteeamet, kes järgneva kolmeaastase testperioodi jooksul võtab kohustuse hooldada kokkulepitud teelõikudele paigaldatavaid reflektoreid. Kokku sai lepitud nii vastava kaardirakenduse käivitamiseks, milleks saab olema Jahise infosüsteem, kui kaasnevates detailides.

Lisaks Jahises kogutavale statistikale lepiti koostöös Eesti Maaülikooli dotsendi Tiit Randveeriga kokku algatada kolm aastat vältav uurimustöö, et analüüsida teedelt kogutavat statistikat ja seeläbi selgitada reflektorite mõju liiklusohutusele Eestis.

•EJS arutas liikluses toimuvate kokkupõrgetega seonduvaid küsimusi

Karri Urban, Tõnis Korts ja Urmas Salmu arutamas „Ulukid teel“ projekti. Foto: EJS.

28. septembril arutas EJS liiklusvahendite ja ulukite kokkupõrgete info koondamise, edastamise ja kajastamisega seonduvaid küsimusi.

Samal päeval toimus kohtumine ka Häirekeskuses, kus lepiti kokku valgusreflektoritega varustatud teelõikudel toimuvate metsloomaõnnetuste kohta kogutava info sisus ja täpsustati selle edastamise viise. Samas arutati võimalusi, et täpsustada sündmuste toimumise asukohti geopositsioneeringu põhisel.

Kohtumisele järgnes kokkusaamine EJS-is, kus Urmas Salmu koos Tõnis Kortsu ja Karri Urbaniga arutasid info koondamist ja kokkupõrgete kajastamist Jahise infosüsteemis.

•EJS-i ja Häirekeskuse vaheline nõupidamine infosüsteemide osas

14. oktoobril toimus Tallinnas EJS-i majas kohtumine Häirekeskuse abi- ja infoteenistuse juhi Karmen Oksaga. Arutati koostöö tõhustamist infosüsteemide arendamise kaudu ja teisi esile kerkinud küsimusi.

EJS-i tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul on jahimeestel seadusest tulenev ülesanne liiklusõnnetuses hukkunud ja liiklus-

õnnetuse tõttu surmatud tarbimisväärtuseta suuruluk utiliseerida või matta. „Meie ühine väljakutse Häirekeskusega seisneb selles, kuidas võimalikult täpselt määrata hukkunud suuruluki asukoht ja kuidas see info edastada õigele kontaktisikule jahiseltsis ja teha seda võimalikult operatiivselt ja korrektselt. Siin on meile asendamatuks tööriistaks EJS-i arendatavad andmebaasid Jahis ja Metsis,” selgitas Korts.

Nõupidamisel kaardistati varasemalt tekkinud kitsaskohtad ja jagati ülesanded nendega tegelemiseks ning vastavate muudatuste tegemiseks. Mõlema asutuse esindajad hindasid senist koostööd väga heaks ja otsustasid kaasata osade probleemide lahendamisse ka kolmandaid ametkondi.

EJS-i poolt osalesid nõupidamisel „Ulukid teel“ projektijuht Urmas Salmu, Tõnis Korts, Karri Urban, Rakvere Jahindusklubi tegevjuht Jaan Villak, Harju Jahindusklubi Ardu Jahiseltsi esimees Ruttar Roht ja veebi teel Viljandi Jahimeeste liidu juhatuse esimees ja EJSi juhatuse liige Priit Vahtramäe ning Tartu Jahindusklubi tegevjuht Tõnu Peterson.

•Tartus arutati „Ulukid teel“ projekti

Ulukid teel projekti arendajad Tiit Randveer, Karri Urban, Tõnu Peterson ja Urmas Salmu kohtusid 26. novembril Tartu Jahindusklubi suures saalis.

Põhjus kokkusaamiseks oli ikka jahimeeste algatatud projekt „Ulukid teel“. Karri Urban tegi ülevaate kaardirakenduse kujunemise protsessist, uuringu eestvedaja Tiit Randveer markeeris ja täpsustas loodavas rakenduses uuringu läbiviimist mõjutavaid kirjeldusi.

Enne, kui kaardirakendus muutub kõigile projektis osalevatele jahimeestele kättesaadavaks, saame katsetada ka prooviversiooni. 2021. aasta algusega kõlab uuringu avapauk. Sellest hetkest saavad kõik sissekanded ulukite ja liiklusvahendite kokkupõrgetest kolmeaastase uuringu aluseks.

Ulukite valgustõkke reflektor. Foto: Urmas Salmu/EJS.

Ulukikahjustuse kahjunõuded riigimetsas on madalad

Riigimetsa Majandamise Keskus esitas 8 jahiühendusele kahjunõude 2020. aasta jooksul riigimetsas 8,5 ha tekkinud oluliste ulukikahjustuste eest, kus RMK-l tuleb kul- tuure täiendada või uuesti uuendada.

Võrreldes eelmise aastaga on esitatud kahjunõuete pind- ala jätkuvalt vähenenud, natuke alla kolme korra, vähene- des 8,5 hektarini, selgub graafikust 13. Kokku hinnati 2020. aastal ulukikahju 2240 eurole, millest jahiühendused pea- vad tasuma pea 2000 eurot, sest katavad osa kulust oma tööga. Pool kahjunõuetest langes Valgamaale, järgnesid Saare-, Lääne- ja Pärnumaa.

Vastavalt metsa korraldamise juhendile fikseeritakse riigimetsas kahjustused, kui esimeses rindes on kahjustatud vähemalt 25% puudest. Samuti hinnatakse metsa majan- damise eeskirja alusel tervete puude arvu hektaril (miini- mumnõue kuni noorendiku vanuseklassini vähemalt 1000 kuuske või 1500 metsa uuenenuks lugemisel arvesse võeta- vat puuliiki ha kohta) või esimese rinde rinnaspindala lati- metsa vanuseklassis. Nende kriteeriumide alusel on uluki- kahjustuste pindala eelmise aastaga võrreldes suurenenud.

Aasta	Aktid tk	Pindala ha	Uuesti uuendami- ne tk	Täiendami- ne tk	Kogusum- ma eurodes	KHA summa ha kohta
KHA 2015	10	14,9	5	5	5438,00	366
KHA 2016	22	38,9	17	5	28 298,00	727
KHA 2017	40	42,6	10	30	11 670,80	274
KHA 2018	61	79,8	6	55	20 333,40	255
KHA 2019	17	23,5	1	16	7629,96	325
KHA 2020	10	8,5	1	9	1984,87	232
6 aastat kokku	160	208,2	40	120	75 355,00	362
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fikseeritu kahjustused, ha	3527,9	1976,3	1813,3	1050,3	778,8	1037,05
sh oluline, ha	672,5	477,8	677,7	548,9	432,6	589,29

Tabel 13. Ulukikahjustuste hüvitamine riigimetsas 2015.-2020. aastal. Allikas: RMK.

Töenäoliselt on uluksõraliste arvukus langenud Eestis ta- semele, mis oluliste kahjustuste fooni hoiab riigimetsas ta- lutaval tasemel. Metskitsekahjustuste suurenemise vältimi- seks nõuaks küttemismahu hoidmist eeloleval jahiaastal vä- hemalt samal tasemel.

Põhiliseks metsakahjustajaks on jäänud põder (92% juh- tudest), kusjuures Tartu-, Jõgeva- ja Lääne-Virumaa arvele langeb pea pool põdrakahjustustest. Tabeli 14 järgi on pu- nahirvekahjustusi täheldatud vaid Hiiumaal. Tartu- ja Val- gamaa arvele langeb 2020. aastal olulistest metskitsekahju- dest pea 70%. Koprakahjustusi on fikseeritud pea 5 ha.

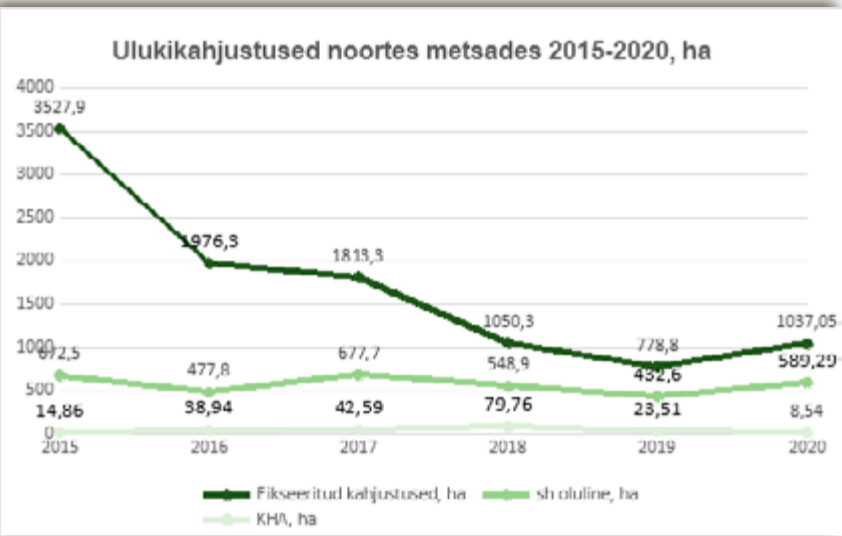
Riigimetsas noortes metsades arvel olevate oluliste ulu- kikahjustuste pindala 2020. aasta lõpus oli 4183 ha, mille- le RMK-l tuleb metsakasvatuseks erilist tähelepanu pöö- rata. Võrreldes oluliste kahjustuste olemit (noortes metsa- des näitab tõusu) ja ulukikahjustuste lisandumist noortes metsades võib kokku võtta, et ühelt poolt on kahjunõuete pindala vähenenud, kuid teisalt on suurenenud registree- ritud kahjustuste pindala. Jätkuvalt on oluline, et sõraliste küttemismahude kokkulepped peaksid arvestama kahjus- tuste olemit ja paiknemist, vähemalt maakonna tasandil.

Jahiühenduste põdra arvukuse hinnangute ja Keskkon- naagentuuri küttemissoovituste alusel sõlmitavad põdra küttemiskokkulepped peaksid lähitulevikus üldjuhul jääma juurdekasvu piiresse. Põhikarja suurus peaks jääma alla 4 isendi 1000 ha metsamaa kohta, mis hinnanguliselt väldiks kahjustuste fooni suurenemist. Analoogsed põhimõtted

võiks kehtida ka punahirve kohta. Hirvekahjustuste mar- ginaalsuse taustal riigimetsas peaks jätma vastutuse opti- maalse küttemismahu rakendamiseks jahiühendustele. Tä- helepanu peaks pöörama fikseeritud kahjustuste süvenemi- se vältimisele.

Arvestades, et metskits on jätkuvalt Eestis põhiline saak- loom ilvesele ja hundile, jääb jahiühendustele mõnevõr- ra väiksem roll metskitse arvukuse reguleerimises. Siiski

on metskitse oluliste kahjustuste pindala võrreldes eelmi- se aastaga suurenenud pea kaks korda. RMK on aastaid ka- sutanud reppellente metsakultuurides, kus kahjustuste tek- kimise/süvenemise ohtu on hinnatud kõrgeks. Lumerohke talv koondas metskitsed karjadesse, mis lokaalsete kahjus- tuste riski oluliselt suurendas. Metskitsede küttemist peaks jahipiirkonnas suunama just kahjustuskohtadesse, et välti- da kahjunõuete suurenemist.

Graafik 13. Ulukikahjustused riigimetsas 2015.-2020. aastal. Allikas: RMK.

Maakonnad	Põder	Punahirv	Metskits	Metssiga
Harjumaa	6,52		0,46	
Hiiumaa	1,35	3,06		
Ida-Virumaa	22,24		2,02	
Jõgevamaa	82,21			
Järvamaa	13,86			
Läänemaa	3,01		0,52	
Lääne-Virumaa	87,79		4,62	
Põlvamaa	52,26		2,7	
Pärnumaa	50,13		15,61	
Raplamaa	12,78			
Saaremaa	2,3			
Tartumaa	91,43		1,3	3,67
Valgamaa	49,63		10,3	
Viljandimaa	44,44			
Võrumaa	22,97			
KOKKU	540,22	3,06	37,53	3,67

Tabel 14. 2020.a lisandunud olulised uluksõraliste kahjustused maakonniti, hektari kohta. Allikas: RMK.

Jahikoera aasta

2020. aasta kuulutas EJS jahikoera aastaks. Paljudele selle teemalistele ettevõtmistele tõmbas kahjuks kriipsu peale maailmas vallandunud pandeemia.

EJS andis välja plakati enim kasutatavate jahikoera tõugudega. Kui kõrvutada koerte pilte ja nende arvu, siis joonistub välja pilt, mis paneb natuke mõtlema. Kõige rohkem on registreeritud retriivereid (vt tabel 15). Retriivereid, kel-

lest enamus ei ole jahil kasutuses, on vaat ehk rohkem kui ülejäänud jahikoeri kokku.

Kui vaatame ka setterite ja pikakarvaliste takside arvu, kellest enamus on samuti ilukoerad, siis olemegi praegu olukorras, kus seltsikoerte arv jahikoera tõugude seas ületab tublisti kasutuscoerte arvu. Kas on see aja märk, aga kindlasti on ühiskonna või jahinduse arengus tekkinud uus suund. Jahikoer ei ole mõeldud linnakividel pidamiseks, ta vajab väga palju liikumisruumi.

Tõug (eesti keeles)	Tõug (inglise keeles)	Koeri
Saksa jahiterjer	GERMAN HUNTING TERRIER	128
Foksterjer, siledakarvaline	FOX TERRIER, SMOOTH	97
Foksterjer, karmikarvaline	FOX TERRIER, WIRE	259
Taks, karmikarvaline	DACHSHUND STANDARD, WIRE-HAIRED	157
Taks, pikakarvaline	DACHSHUND STANDARD, LONG-HAIRED	618
Taks, lühikarvaline	DACHSHUND STANDARD, SMOOTH-HAIRED	380
Jämtlandi koer	JÄMTHUND	166
Hall norra põdrakoer	NORWEGIAN ELKHOUND GREY	141
Karjala karukoer	KARELIAN BEAR DOG	62
Vene-euroopa laika	RUSSIAN-EUROPEAN LAIKA	554
Ida-siberi laika	EAST SIBERIAN LAIKA	36
Lääne-siberi laika	WEST SIBERIAN LAIKA	850
Soome hagijas	FINNISH HOUND	25
Vene hagijas	RUSSIAN HOUND	31
Vene laiguline hagijas	ANGLO-RUSSIAN SCENTHOUND	1
Eesti hagijas	ESTONIAN HOUND	507
Saksa karmikarvaline linnukoer	GERMAN WIRE-HAIRED POINTING DOG	74
Saksa lühikarvaline linnukoer	GERMAN SHORT-HAIRED POINTING DOG	49
Inglise setter	ENGLISH SETTER	54
Labradori retriiver	LABRADOR RETRIEVER	2 256
Kuldne retriiver	GOLDEN RETRIEVER	2 905
Hannoveri verekoer	HANOVERIAN SCENTHOUND	1
Baieri verekoer	BAVARIAN MOUNTAIN SCENT HOUND	35
Vene jahispanjel	RUSSIAN SPANIEL	89

Tabel 15. Perioodil 01.01.2011–31.12.2020 registreeritud koerte arv tõugude kaupa. Allikas: Eesti Kennelliit.

Toimunud sündmused ja nõupidamised

•EJS kohtus Eesti Seisukoerte Liidu esindusega

3. märtsil kohtus EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe Eesti Seisukoerte Liidu esindusega.

Kohal olid Eili Moldau, Jane-Kristi Ruben, Reet Ots, Mart Marandi, Tatajana Mihailjova ja Tiina Tammet. EJS-i poolt oli veel kutsustud Tiit Seer.

Arutati praegusel hetkel jahikoerte kasvatamisel ja kasutamisel tekkinud valupunkte ja otsiti koostöövõimalusi.

Eesti Seisuskoerte Liidul on liikmeid 22, neist seitse on jahimehed. Liikmetel on kokku 27 koera, 6 seisukoerte tõust: Ungari lühikarvaline linnukoer, Saksa lühikarvaline linnukoer, Saksa karmikarvaline linnukoer, Weimari lühikarvaline linnukoer, Itaalia karmikarvaline linnukoer ja Iiri punane setter.

Liit tegeleb põllutreeningute ja praktilise jahiga. Seisukoerte koolitaja tunnistust ei oma keegi. Seniks on plaan korraldada ametlikke koolitusi külaliskoolitajate osavõtul. Samas on treeningud olnud tulemuslikud, koolituse mõte vilja kandnud ja huvi on kasvanud.

•EJS kohtus seisukoerte koolitusklubi ja takside tõuklubi esindajatega

26. mail kohtusid Kuristiku tänaval EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe, Aivo Kivitar Eesti Seisukoerte Koolitusklubist ja Kristin Kerem ning Jelena Vdovina Eesti Takside Tõuklubist. Arutati koostöövõimalusi.

„Õeldakse, et jaht ilma koerata ei ole jaht. Jahikoer on oluline jahikultuuri osa. Koeratõugusid on mitmeid, samuti ka neid esindavaid organisatsioone. Jahindus ei ole kõiki de ühiskonna kihtide seas populaarne, nagu ka koerte kasutamine küttimisel. Eesti Jahimeeste Selts püüab koondada enda ümber kõiki, kes on huvitatud jahinduse heast käekäigust, heast tavast ja jahikoerte võimalikult laiaast kasutusest küttimisel,” selgitas Andres Lillemäe.

Kõige lähem ja tähtsam eesmärk on moodustada EJS-i juurde ümarlaud, mis ühendaks kõik jahikoerte organisatsioonid. Läbi tuleks arutada jahikoerte katsetamise eeskirjad, mis on silmnähtavalt jäänud ajale jalgu. Samuti tuleks alustada jahikatsete kohtunike koolitusega.

Kuna kõik jahikoerad on võimelised töötama verejäljel, siis kaugem eesmärk oleks kujundada välja üleriigiline verejäljel töötavate koerte võrgustik. See annaks võimaluse jahimeestel vajadusel operatiivselt asuda jälitama haavatud või avariiis vigastada saanud ulukit. Arutati ka koerte kasutamise laiendamist veelinnujahil.

Foto: Mari-Ann Rehk.

•Tallinna Jahimeeste Selts korraldas eksamipäeva jahikoertele

28. juunil toimus Tallinna Jahimeeste Seltsi poolt organiseeritud järjekordne eksamipäev kunstlikus verejäljes Raudojal, mis oli sellel hooajal kolmas.

Kohtunikud olid Aili Pärtel-Beljaev ja Mari-Ann Rehk. Osalejaid oli rohkelt. „Tore, et jahitõugu koerte omanikud soovivad üha rohkem oma neljajalgsetele pakkuda tõuomast tegevust. Ja et on jahiselts, kes lubab oma jahimaadel treeninguid-eksameid-võistlusi korraldada. Seekordne ilm ei hellitanud, alustasime suhteliselt varakult paugutaluvuse testiga, aga ilm aina kuumenes, viimased koerad läksid rajale + 26 palavusega. Aga tegelikult head koera ilm ei sega. Just sellise palavusega on vajadus kõrgest rohust sokud kiirelt leida,” selgitas kohtunik Mari-Ann Rehk.

Enamik osalejatest olid seekord taksid. „Ei ole vahet, kui suur või väike, mis karva oled, kui instinktid on olemas, neid on lihvitud-treenitud, siis tulemused tulevad. Kahju, et kõik ei pääse metsa, päris otsingule oma oskusi kinnitama. Rihmas tööks tuleb veel harjutada ja treenida,” toonitas Rehk.

Eksamipäeval ei pääsenud ka looduse üllatustest. Ühe jälje läheduses olid rebaseurud, mistõttu muudeti jälje trajektoori, aga rebasepojad olid ikka käinud öösel jälgi „lugemas”. Koer, kes jäljel, oli üllatunud, aga alustas tööga, nuusutas üle rebasekutsikate hullamise kohad, kuni esimese pöördeni oli väga uuriv, tähelepanelik, kontrolliv töö. Samu kutsikaid nähti päeva jooksul korduvalt samas kohas. Veel jooksis kits ühel jäljel eest läbi ja rikkus tulemuse, III järk sellelt tegijalt oli üllatus. Nähti ka põdraema vasikaga.

Neljateistkümnest kirjas olnud koerast töötas üheksa järgule: kuus esimest järku, üks teine järk ja kaks kolmandat, mis oli sellises suvepalavuses igati tubli tulemus.

•Jahikoerte teemaline ümarlaud

30. juunil toimus Eesti Jahimeeste Seltsis jahikoerte teemaline ümarlaud.

Osa võtsid Anne Toompalu Lõuna-Eesti Jäljekoerte Ühingust, Aivo Kivitar Eesti Seisukoerte Koolitusklubist,

Mari-Ann Rehk Eesti Jahikoerte Tõuühingust, Tatjana Mihailova Eesti Seisukoerte Liidust, Ivar Lints Eesti Suurulukikoerte Klubist ja Kristin Kerem Taksid Ühingust. Ümarlauda juhatas EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe.

Peateemaks oli kõigile tõugudele sobiva verejälje katse koostamine. Kaugemaks teemaks on püstitatud üle Eestilise verejälje diplomit omavate koerte võrgustiku loomine, et vähendada jahipraaki.

•EJS kohtus Kennelliidu esindusega

10. augustil kohtus EJS-i tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe ja Mari-Ann Rehk Tallinna Jahimeeste Seltsist Eesti Kennelliidu esindusega, kellest kohal olid juhatuse esimees Alvar Ristikivi ja esimehe asetäitja Piret Reinsalu.

Arutati jahikoortega seotud põletavaid päevateemasid ja planeeriti koostööd tulevikus.

•Sügisene jahikoerte näitus

Traditsiooniliselt toimub iga-aastane jahikoerte erinäitus kevadel, kuid sel aastal löi koroonaviirusest tingitud riiklik eriolukord kõik plaanid sassi ja näituse korraldamine oli kahtluse all. Õnneks viirus sügiseks taandus ja üritus sai toimuda.

Kohtunikud olid sel korral kõik Eestist, mis jällegi oli tingitud rahvusvahelistest liikumispiirangutest. Koeri registreeriti 256 ja esindatud oli 48 erinevat jahikoeratõugu. Kõige rohkearvulisemalt olid esindatud Lääne-Siberi laika, Vene-Euroopa laika ja Eesti hagijas. Haruldasemad tõud olid Friisi linnukoer, barbet, Vendeeni väike basset-grifoon.

Näituse parimaks kasutusklassi koeraks valiti Jack Russelli terjer. Kogu näituse kaunimaks jahikoeraks valiti sile-dakarvaline retriiver.

Fotod: Kaja Lillemets.

Foto: Toomas Tuul

Jahiulukid

Hallhüljes

Lähtudes liigi seirearuannetest on hallhülge arvukus nii Eesti vetes kui ka kogu Läänemeres olnud pikemat aega tõusutrendis ning väljendab meil pärast mõne aastast (näilist) seisakut või kerget langust taas tõusu.

2019. aasta lennuloendusel loendati Eesti territooriumil kevadsuvel lesilates karvavahetusel olevaid hallhülgeid kokku 5468, mis on küll pisut vähem, kui 2018. aastal loendatud 5882 ning märksa enam, kui 2017. aastal loendatud 3737 isendit. 2019. aastal loendati hallhülgeid ka kogu Läänemere basseinis ning saadi viimase kahekümne aasta kõrgeim tulemus.

Viimased kaks aastat on paistnud silma suurenenud huviga hülge küttimise vastu: kui esimesel kolmel jahiaastal kütiti kümmekond isendit aastas, siis 2020/2021 ja 2019/2020 hooajal lasti neid vastavalt 19 ja 20. Suur enamus hüljestest lastakse jätkuvalt Kihnu jahipiirkonnas. Kütitud isendite hulk on siiski veel tagasihoidlik võrreldes küttida lubatud isendite arvuga. 2019. aasta küttimiskvoot oli 58 ning 2020. aastal 50.

Hallhülge jahi algusaastate küttimiskvoodiks on vastavalt liigi kaitse tegevuskavale kokku lepituna pakutud 1% eelmisel aastal loendatud isendite arvust. 2020/2021 jahihooajal kütiti 19 hallhüljest, vaata tabel 16.

Foto: Flickr.

Maakond	Jahipiirkond	Kütitud
Hiiumaa	Emmaste	1
Hiiumaa	Kõrgessaare	1
Pärnumaa	Kihnu	14
Pärnumaa	Orajõe	1
Pärnumaa	Tahkuranna	1
Saaremaa	Kaavi	1
Kokku		19

Tabel 16. Hallhülge küttimine 2020. jahiaastal. Allikas: Keskkonnaagentuur.

Hallhunt

Hundi vaatlusi edastati Jahise infosüsteemi kaudu 2020/2021. jahihooajal kokku 2711 (2019 esitati keskkonnaagentuurile 1922, 2018. aastal 2110 vaatlust).

Hundi tekitatud kahjustuste hulk karjakasvatusele oli eelnenud kahe aasta omast mõnevõrra madalam ja jaotus jätkuvalt ebaühtlane. Enim ründeid kariloomadele toimus Harju- ja Raplamaal, samas kui Jõgevamaal ei toimunud ühtegi rünnet ning Lääne-Virumaal registreeriti vaid üks juhtum. Küll aga on viimastel aastatel märgatavalt suurenenud koerte murdmine huntide poolt – 2018. aastal akteeriti Keskkonnaameti poolt 18 ja 2019. aastal 22 koera murdmist.

Alates 2018. aastast korraldatakse Eestis huntide küt-

timist mitte enam maakondade piiride, vaid ohjamisala- de põhiselt, et suunata küttimissurvet eelkõige kahjustus- ja loomakasvatuspriirkondadesse, säästes samal ajal loodusmaastikes elavaid ja kahjusid mittepõhjustavaid hundikarju. Nii on võimalik säilitada hundi asurkonna soodne seisund ja vähemalt piirkonniti tema ökoloogiline funktsioon, hoidudes samal ajal ülemäärastest kahjustest lambakasvatusele.

2020/2021. jahihooajal kütiti Eestis kokku 131 hunti (tabel 17 ja 18), lisaks üks eriloaga Harjumaal. Keskkonnaamet kehtestas jahihooajaks küttimismahu 140 isendit. See- ga enamik küttimismahust täideti, 18 luba jäi realiseerima- ta. Enim kütiti hunte Pärnumaal – 24 isendit.

Hundijahti peatas osaliselt ka 22. novembril MTÜ Ees-

ti Suurkiskjad poolt halduskohtule esitatud kaebus kesk- konnaameti käskkirjaga kehtestatud hundi küttimismahu tühistamiseks. Tallinna Halduskohus rahuldas 7.12.2020 määrusega MTÜ esialgse õiguskaitse taotluse osaliselt ja peatas Keskkonnaameti 29.10.2020 käskkirja kehtivuse ku- ni haldusasjas tehtava lõpplahendi jõustumiseni osaliselt, s.o 64 isendi osas, küttida võis kokku 76 isendit.

Foto: Flickr.

Tabel 17. Hundi küttimine maakonniti. Allikas: Keskkonnaamet.

Maakond	Kütitud jahiajal	Kütitud eriloaga
Harjumaa	11	1
Hiiumaa		
Ida-Virumaa	10	
Jõgevamaa	4	
Järvamaa	13	
Läänemaa	5	
Lääne-Viru	16	
Põlvamaa	7	
Pärnumaa	24	
Raplamaa	17	
Saaremaa		
Tartumaa	4	
Valgamaa	2	
Viljandimaa	7	
Võrumaa	11	
KOKKU	131	1

Keskkonnaamet palus 3.12.2020 seisukohas jätta esialgse õiguskaitse taotlus rahuldamata, sest see on põhjendamata ja puudub kahjuliku tagajärje oht.

Tallinna Ringkonnakohus tühistas 2021. aasta alguses Tallinna Halduskohtu määruse, millega jät- tis MTÜ Eesti Suurkiskjad esialg- se õiguskaitse taotluse rahuldama- ta. Sellega taastati Keskkonnaame- ti algselt kehtestatud hundi kütti- mismahut. Enamik küttimismahust realiseerisid jahimehed jahihooaja käigus, ent kohtumenetlus pole veel lõppenud.

Pikema aja keskmisena on hun- di asurkonna potentsiaalne juurde- kasvumäär olnud 40% juures, kõi- kudes aastati vahemikus 30–50%. Kuna 2019. aastal jäi küttimissurve vaid 26% ligi, mis on veelgi enam al- la populatsiooni juurdekasvumäära, prognoositi keskmisi juurdekasvu- näitajaid arvestades 2020. aasta pe- sakondade arvuks sügisel 32–34.

Tabel 18. Hundi küttimine ohjamisalade kaupa. Allikas: Keskkonnaamet.

Ohjamisala	Limiit I osa	Limiit II osa	Limiit kokku	Kütitud jahiajal	Kütitud eriloaga	Veel küttida
Alam-Pedja	6		6	6		0
Lääne-Pärnumaa	8		8	8		0
Lääne-Viru	15	1	16	15		1
Pärnu-Rapla	15	1	16	15		1
Pärnu-Viljandi		2	2			2
Saare			0			0
Tartu-Jõgeva			0			0
Põlva-Tartu	6		6	6		0
Valga-Tartu	8		8	8		0
Võru	10		10	10		0
Viru	5		5	5		0
Ida-Harju	3		3	3	1	0
Põhja-Läänemaa			0			0
Hiiu			0			0
Ida-Viru	8		8	8		0
Järva	20	3	23	20		3
Lõuna-Läänemaa	10	2	12	10		2
Lõuna-Pärnumaa	8		8	6		2
Viljandi-Valga	4		4	2		2
Harju	14		14	9		5
KOKKU	140	9	149	131	1	18

Pruunkaru

Karu vaatlusi edastati Jahise infosüsteemi kaudu 2020/2021. jahihooajal kokku 5363, mis on tunduvalt rohkem kui 2019/2020. jahihooajal (2701 kirjet).

Pruunkaru seisund on väga hea ning arvukus valdavalt tõusuteel. Suvel toimunud suurkiskjate tööühmas jõudsid jahimehed ulukiuurijatega ühele meelele, et Eestis on 2020. aastal pärast poegimist umbes 1000 karu.

Karu pesakondade arvu jõuline suurenemine viimasel paaril aastal väljendab ühelt poolt kindlasti arvukuse jätkuvat kasvu ning teiselt poolt on selle muutuse suurus olulisel määral tingitud ka vaatluste arvu ja kvaliteedi hüppelisest kasvust, mille üheks olulisemaks põhjuseks on Jahise kasutuselevõtt vaatluste esitamisel. Niisiis võib üsna veendunult väita, et arvukuse kasv on olnud varem hinnatust kiirem ja arvukus oli kõrgem ka juba aastaid varem, kuid eelkõige varasemate andmete puudulikkusest tingituna ei paistnud see välja.

2019. aastal oli pesakonna keskmine suurus 2,46, mis on

Foto: Priit Tederi rajakaamera.

varasemate aastate keskmisest (2,33) kõrgem. 2020. a võis see veelgi tõusta, kuid täpsema pildi annab ulukiseirearuanne. Nelja pojaga emasid registreeriti rekordiliselt üheksa, lisaks neile ka üks viie pojaga emakaru Järvamaal.

Pruunkaru on Euroopa Liidu loodusdirektiivi IV lisasse

Metssiga

Metssea arvukus on Eestis viimase aastaga selgelt suurenenud ja seda kinnitavad kõik arvukuse muutusi iseloomustavad seirenäitajad. Aastatel 2015–2018 metssea arvukust drastiliselt vähendanud sigade Aafrika katk (SAK) ei ole 2019. aastal ja 2020. aasta esimesel poolel asurkonnale olulist mõju avaldanud.

Kui esimesel poolaastal võis arvata, et seakatk hakkab vaikselt metssea populatsioonis taanduma, siis augusti lõpus tõstis see taas pead. Kuigi tuvastati SAK-i antikehadega metssigu, keda ei saa käsitleda täiesti tervete loomadena, pole sajaprotsendilist kindlust, et looma organismis haigus-tekitajat üldse ei esine. SAK-i viiruspositiivsed leiud metssigade hulgas näitavad, et mingil määral on viirus endiselt

kuuluv rangelt kaitstav liik, keda võib vastavalt jahieeskirjale küttida vaid kahjustuskohtades kahjustuse vältimise eesmärgil.

2020. jahiaastal küttiti Eestis kokku 94 pruunkaru. Keskkonnaamet kehtestas küttimismahuks 93 pruunkaru. Küttimisluba ületas ühe isendi võrra Ida-Virumaa. Kõige rohkem väljastati ja ka küttiti karusid Jõgevamaal (18) ja Lääne-Virumaal (17). Küttimislube sel korral ei eraldatud Hiiu- ja Läänemaale ja Saaremaale. Samuti ei väljastatud karude küttimiseks seekord erilubasid, vt tabelist 19.

Maakond	Küttimismaht	Kütitud
Harjumaa	6	6
Hiiumaa	0	0
Ida-Virumaa	8	9
Jõgevamaa	18	18
Järvamaa	10	10
Läänemaa	0	0
Lääne-Virumaa	17	17
Põlvamaa	3	3
Pärnumaa	5	5
Raplamaa	6	6
Saaremaa	0	0
Tartumaa	10	10
Valgamaa	1	1
Viljandimaa	8	8
Võrumaa	1	1
KOKKU	93	94

* Ida-Virumaal küttiti 1 isend etteantud mahust enam.

Tabel 19. Karu küttimine 2020. jahiaastal. Allikas: Keskkonnaamet.

ringlemas.

SAK-i viiruse levik tuvastati 28. augustil Raplamaal ühel metsseal. Aasta jooksul tuvastati taud Raplamaal kokku 13 metsseal ning aasta lõpus ka kahel metsseal Lääne-Virumaal ja ühel Harjumaal. SAK-i positiivsete metssigade arv on jäänud ühe protsendi juurde uuritud metssigadest. 2020. aastal uuriti SAK-i tunnuseid 7327 metsseal, neist 77 olid positiivsed (viirus+antikeha).

Metssea ja auto kokkupõrgetes hukkus 2020. aastal 161 metssiga, mis on veidi rohkem kui 2019. aastal. Enim metssigu hukkus kokkupõrkes Harjumaal (31), järgnesid Tartumaa (25) ja Lääne-Virumaa (21).

2020/2021. jahihooajal küttiti Eestis kokku 9978 mets-siga. Keskkonnaamet kinnitas minimaalseks küttimismahuks 7800 isendit, kuid seoses SAK-i leviku piiramisega

Maakond	Küttimiskohustus	Kütitud
Harjumaa	400	614
Hiiumaa	1300	1690
Ida-Virumaa	400	395
Jõgevamaa	250	330
Järvamaa	400	430
Läänemaa	200	311
Lääne-Virumaa	400	447
Põlvamaa	300	367
Pärnumaa	450	559
Raplamaa	350	616
Saaremaa	1300	1933
Tartumaa	450	474
Valgamaa	500	512
Viljandimaa	600	824
Võrumaa	500	476
KOKKU	7800	9978

Tabel 20. Metssea küttimine 2020/2021. jahihooajal. Allikas: Keskkonnaagentuur.

Pöder

Viimase seitsme aasta jooksul on metsa- ja lii-kluskahjude vähendamise eesmärgil põdra arvukust asurkonna aastast juurdekasvu ületava küttimisega samm-sammult langetatud, mida näitab ka graafik 14.

Kuna põdra, nagu ka teiste meie uluksõraliste, puhul ei ole selgelt määratletud nende asurkondade soodsa seisundi tagamiseks ja erinevate huvigruppide ootustega arvestavaid arvukuse sihttasemeid, siis seati ohjamise eesmärgiks Keskkonnaagentuuri poolt senistele kogemustele tuginevalt põdra arvukuse langetamine tasemele 10 000-11 000 isendit talvise asurkonnas. Ülemöödunud jahihooaja lõpuks põdra arvukus antud tasemele ka suure tõenäosusega langes, selgub graafikust 14.

Jahipiirkondade kasutajate poolt 2020. aasta märtsis antud arvukuse hinnangute kogusumma langes võrreldes 2019. aastaga 12,5%. Enim langesid jahipiirkondade kasutajate poolt põdra arvukusele antavad hinnangud Rapla-, Lääne-Viru- ja Harjumaal. Ainukene maakond, kus põdra arvukus jäi jahipiirkonna kasutajate hinnangul püsima eelneva aasta tasemele, oli Põlvamaa.

Keskkonnaagentuur soovitas 2020. aastal küttida 4300 põtra, jahindusnõukogud otsustasid Eestis seada küttimismahuks 4623. Kokku küttisid jahimehed 4809 põtra. 2019. aastal küttiti Eestis kokku 6305 põtra ja 2018. aastal 7163

täideti küttimismaht 125%-liselt. Lisaks leiti surnult 30 ja hukati SAK-i tunnustega 45 metssiga.

Küttimismahu täitsid enamik jahiseltse: Harjumaa, Hiiumaa, Jõgevamaa, Järvamaa, Läänemaa, Lääne-Virumaa, Põlvamaa, Pärnumaa, Raplamaa, Saaremaa, Tartumaa ja Viljandimaa. Tabelist 20 selgub, et enim (1933 isendit) küttiti Saaremaal, rohkelt küttiti ka Hiiumaal (1690), Viljandimaal (824), Raplamaal (616) ja Harjumaal (614). Valdavalt küttiti kulte või kesikkulte.

Kuigi jahiaasta alguses ei olnud küttimismahu täitmise osas pilt nii optimistlik, siis soodsate talveolude ja mõnel määral suurenenud arvukuse tõttu võib siiski lugeda jahihooaja ning SAK-i ohjamise edukaks.

põtra. Võrreldes 2019. aastaga küttiti põtru vähem – 1496 isendi võrra, võrreldes 2018. aastaga 2354 isendi võrra ja võrreldes 2017. aastaga 2529 isendi võrra.

Kõik 15 maakonna jahindusorganisatsioonid täitsid jahindusnõukogudes kokkulepitut minimaalse küttimismahu. Kokkuvõttes täideti limiidid 105%-liselt. Tabelist 21 selgub, et kõige rohkem küttiti põtru Pärnumaal (600), siis Harjumaal (483), Viljandimaal (419) ja Raplamaal (402).

Keskkonnaagentuuri ulukiseire (KAUR) soovitus oli vas-

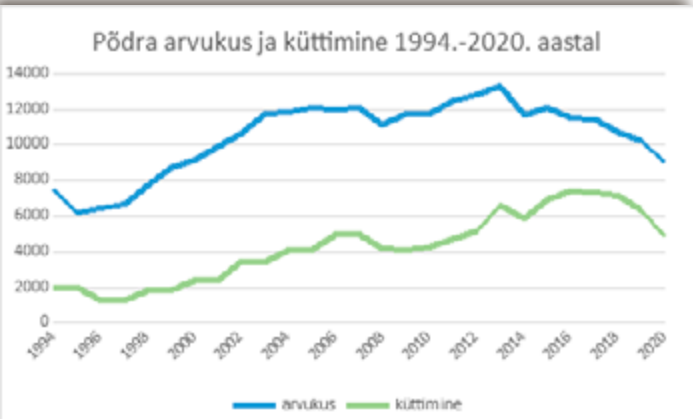

Foto: Kaarel Roht.

tavalt seireandmetele ja juurdekasvule küttida 4300 isendit, mis oleks taganud küttimise juurdekasvu piires ega oleks arvukust säilitanud. Kütiti 509 isendit rohkem, kui seda oli juurdekasv, seega lõpptulemusena viisid jahimehed talvituma jäänud põtrade arvukuse alla 10 000 isendi, mis on võrreldes 2013. aastaga langenud kaks korda ja saavutanud taseme, kus metsa on võimalik kasvatada, kuna metsakahjud on minimaalsed ja talutavad ning ka põdrad mahuvad elama koos kasvava metsaga.

Seda kinnitavad ka RMK metsakahjustuste kokkuvõtted, et kahjustuste summa üle Eesti on langenud alla 2000 euro, vt lähemalt lk 60. Lisaks kütitud põtradele hukkus meie teedel 200 põtra (lk 54), mis oli viimase kolme aasta väiksem hulk, kuid ka need hukkunud viivad arvukuse kiiremale langusele. Enim põtru (54) hukkus Harjumaal.

Graafik 14. Põdra arvukus ja küttimine 1994.-2020. aastal.

Maakond	KAUR soovitab 2020	Jahindus-nõukogu otsus 2020	Küttimine 2020	Täitmise %	pullid	lehmad	vasikad	Pull+lehm+ vasikas
Harjumaa	450	450	483	107	206	166	111	43+34+23
Hiiumaa	100	106	106	101	48	29	29	45+27+27
Ida-Virumaa	290	349	361	103	154	111	96	43+31+27
Jõgevamaa	170	171	185	108	73	59	53	39+32+29
Järvamaa	250	262	270	104	106	85	79	39+31+29
Läänemaa	370	370	378	102	137	127	114	36+34+30
Lääne-Virumaa	320	370	373	101	142	120	111	38+32+30
Põlvamaa	160	166	183	110	74	48	61	40+26+33
Pärnumaa	500	590	600	102	218	198	184	36+33+31
Raplamaa	400	400	402	101	143	144	115	36+36+29
Saaremaa	250	280	287	103	95	96	96	33+33+33
Tartumaa	190	219	233	106	94	75	64	40+32+27
Valgamaa	250	290	291	100	113	92	86	39+32+30
Viljandimaa	400	400	419	105	150	134	135	36+32+32
Võrumaa	200	200	238	119	93	65	80	39+27+34
KOKKU	4300	4623	4809	104,8	1846	1549	1414	38,4% + 32,2% + 29,4%

Tabel 21. Põdra küttimise soovitused ja küttimismahu täitmine maakonniti 2020/2021 jahihooajal.

Tulenevalt metsakahjustustest ongi jahimeeste peamine ülesanne põtrade arvukust vähendada. 2020. aasta keskmiseks küttimisstruktuuriks kujunes pulle 38,4%, lehmi 32,2% ja vasikaid 29,4%. Võrreldes 2019. aastaga kütiti pulle 2% rohkem ja lehmi pea 2% vähem, vasikate küttimine jäi samaks. Tublimad maakonnad, kes jälgisid struktuuri oli Saaremaa, kelle küttimisstruktuur jagunes võrdselt (33%) ja ka Viljandimaa jahimeestel oli struktuurist kinnipidamine väga hea (pulle 36% + lehmi 32% + vasikaid 32%).

Kokkuvõtteks võib juba prognoosida, et kuna arvukus on langenud, siis järgmisel jahiaastal sünnib veel vähem vasikaid ja KAUR-i soovituslik küttimismaht langeb juba alla 4000 isendi.

Šaakal

Seoses Jahise kasutuselevõtuga on šaakali vaatlusandmeid hakanud laekuma mõnevõrra enam (2020/2021 – 29 kirjet), kuid siiski selgelt ebapiisavalt, et ainuüksi nende põhjal saaks arvukusdünaamikat jälgida.

Šaakali arvukus suurenes 2012.–2018. aastal, kuid 2019. aastal väljendas arvukus selget langust. Samas tõusis küttimine aga 2020. aastal taas. Kui 2018. aastal kütiti 76 isendit, siis 2019. aastal vaid 26, aga 2020. a juba 60. Enamus (34 isendit) kütiti Läänemaa (vt tabel 22), aga ka Pärnumaalt (15 isendit), Saaremaalt (7), Ida-Virumaalt (2), Harju- ja Tartumaalt (1).

Arvukuse kõrval paistab aga silma mõningane levikuala laienemine. Nimelt kütiti 2019. aastal Saaremaal Sõrve poolsaarel üks isend teadaolevalt kolmeliikmelisest grupist, mis viitab üsna selgelt pesakonna olemasolule saarel.

2019. aasta šaakali vaatlustest (kaart 6) nähtub, et enamasti liigub šaakal rannikualadel, Lääne- ja Pärnumaal, aga ka Saaremaal, Tartumaal, Põlvamaal, Harjumaal ja Ida-Vi-

Kaart 6. 2019. a tehtud šaakali vaatlused. Allikas: Keskkonaagentuur.

rumaal on šaakalid liikvel. Ehk põhileviala on läänernik Lääne- ja Pärnumaal ning lisaks sellele väike tuumikala Peipsi ääres Tartu- ja Põlvamaal.

Šaakali tekitatud kahjude kohta karjakasvatusele usaldusväärsed andmed puuduvad, kuna tema tekitatud kahjusid riik ei hüvita, mistõttu ei toimi tõhusalt ka teavitust juhtumitest.

Maakond	Kütitud
Harjumaa	1
Hiiumaa	
Ida-Virumaa	2
Jõgevamaa	
Järvamaa	
Läänemaa	34
Lääne-Virumaa	
Põlvamaa	
Pärnumaa	15
Raplamaa	
Saaremaa	7
Tartumaa	1
Valgamaa	
Viljandimaa	
Võrumaa	
KOKKU	60

Tabel 22. Šaakali küttimine 2020/2021. jahihooajal. Allikas: Keskkonnaagentuur.

Eesti jahinduse hea tava

Vastu võetud EJSi volinike koosolekul 16.04.2014.

Hea tava punkti 1 muudetud EJSi volinike koosolekul 25.05.2017.

I. Suhtu austavalt loodusesse, ulukitesse ja maaomandisse!

1. Pea meeles, et sa jahimehena ei ole ainuke looduses liikuja ja looduse kasutaja.
2. Hoia loodus puhas.
3. Õpi tundma oma jahimaadel liikuvate ulukite asurkonda.
4. Küti alati säästlikult, arvestades uluki-asurkondade jätkusuutlikkust. Jahimehes ei tohi iialgi vallanduda kirg loomi tappa.
5. Austa ulukite õigust elule. Jahti pidades jäta neile võimalus õnnelikuks pääsemiseks. Iialgi ära jälita ega küti abitus seisukorras viibivaid ulukeid.
6. Pea jahti selliselt, et see ei kahjustaks maaomaniku vara.
7. Toeta maaomanikku jahialastes küsimustes, koostöö on mõlemale osapoolle kasulik.

II Ole jahimehena korrektne!

1. Jahirietus olgu korrektne ja puhas, relvastus korras ja kontrollitud.
2. Jahipasuna olemasolu korral alustatakse jahti signaaliga „Jahi algus!” ja jaht lõpetatakse signaaliga „Jahi lõpp!”.
3. Enne lasku tunne uluk ära, suurulukite puhul ka sugu ja vanus.
4. Tugevaid, asurkonna arenguks oluliste omadustega, loomi tuleb küttida alles siis, kui nad on oma funktsiooni asurkonna jaoks täitnud. Küttimisel säästa heade omadustega, produktiivseid emasloomi, tugevad isasloomad küti alles parimas trofeevanuses ja jahihooaja lõpus.
5. Emalooma küttimise tõttu noorloomade abitusse seisundisse jätmise ei ole põhjendatud tegu.
6. Kütina tegutsev jahimees peab olema omandanud piisavalt hea laskeoskuse.

7. Looma piinamine – halvasti lastes – on lubamatu.
8. Korrektne jahimees ei lase mitte mingil juhul ulukit kaugemalt kui vahemaa, millelt on tagatud kindel tabamus.
9. Ära tulista kunagi huupi lendavat linnuparve. Mitmed linnud võivad minema lennata kehasse tunginud haavlitega, mis tähendab neile piinarikast surma.
10. Ära küti rohkem linde või teisi väikeulukeid, kui sina ise ja/või sinu (jahi-)sõbrad vajavad.
11. Ära tulista magavat ulukit või ujuvat veelindu, välja arvatud haavatud looma puhul.

III Haavatud ulukit metsa ei jäeta!

1. Tulistatud lask ei ole kunagi möödalask seni, kuni pole tõestatud vastupidist.
2. Tabamuse saanud looma tuleb kohuse-tundlikult (võimalusel koos koeraga) otsida.
3. Haavatud uluki liikumisel naaberjahialale teavitatakse sellest alati sealse piirkonna kasutajat.
4. Haavatud suuruluk surmatakse halastuslasuga kaela ülemisse ossa või kõrva taha.
5. Haavatud väikeuluk surmatakse kas ülelaskmisega või kuklalöögiga.
6. Haavatud linnud surmatakse kas ülelaskmise või kuklatorkega.
7. Reeglina tuleb kõrvalisi isikuid tapmisakti juurest eemale hoida.

IV Kohtle tabatud saaki lugupidavalt!

1. Kõiki ulukeid – sõltumata liigist, soost või vanusest – koheldakse võrdselt.
2. Tabatud suurulukit austatakse tema paremale küljele asetatud halja oksaga (kuusk, kadakas, tamm või nende puudumisel rohhtaim). Isasloomale asetatakse oks tüvepoolega, emasloomale ladvapoolega pea poole.
3. Uluki lihakeha viiakse võimaluse korral metsast välja nahastamata ja tükeldamata. Vajadusel eemaldatakse siseelundid metsas.
4. Metskitse ja sellest väiksemaid ulukeid ei lohistata, vaid võimalusel kantakse metsast välja.
5. Hirvest väiksemate ulukite siseelundid eemaldatakse käiseid üles käärimata.
6. Jänes on otstarbekas vääristada laskekohal ehk

tal eemaldatakse kusepõis ja sooled.

7. Linde kantakse kaelast, riputatuna linnurihma otsa või jahivõrgus.
8. Kui ühisjahi lõpus tabatud loomad „paraadiks” välja pannakse, on üle saagi astumine rangelt keelatud! Loomi ei tohi ka jalaga togides kohale lükata!
9. Medaliväärset jahitrofeed ei tükeldata suveniirideks ega kasutada muul viisil tarbeesemete valmistamiseks.

V Käitu jahirelvaga ohutult!

1. Käsitse jahirelva alati nii, nagu see oleks laetud.
2. Ära mitte kunagi suuna relva inimese poole.
3. Veendu enne tulistamist, kas kuuli või haavlite lennutrajektor on kõrvalistele ohutu.
4. Juhul kui olukord jahil muutub ebakindlaks, nõuab eetika, et sa valdaksid lasust loobumise rasket kunsti.
5. Püssi lahti võttes, vinnastades, laadides, kinni pannes ja padruneid välja võttes suunatakse püssiraud maapinna poole selliselt, et keegi poleks ohustatud.
6. Puhkepausidel või koos kaaslastega ühest kohast teise liikudes peab relv olema laadimata ja avatud lukuga või lahti murtud.

VI Ole hea jahikaaslane!

1. Austa teiste jahimeeste õigust jahti pidada.
2. Ära ole jahikaaslaste vastu üleolev ega kade nende jahiõnne peale.
3. Naaberküti laskesektoris asuvat looma ei tulistata.
4. Edukat kütti austatakse tema peakattele kinnitatava halja oksaga, mis murtakse tabatud ulukile asetatud oksa küljest. Ühisjahil austab jahimeest oksaga jahijuhataja.
5. Saak jagatakse enne jahti teatavaks tehtud tingimustel. Üheks võimalus on teha seda loosimise teel. Siinjuures tunnustatakse head tööd teinud koerte omanikke lisaportsuga.
6. Kui ühisjahi puhul valitakse jahikuningas, kroonitakse selleks jahimees, kes on saanud väärtuslikuma saagi. Esile võiks tõsta ka muid positiivseid käitumisi (teiste abistamine, keerulises olukorras laskmata jätmise jne).
7. Kuuliga (nii vint- kui ka sileraudsega) lastes on uluki tabajaks see jahimees, kes esimesena

tabas looma rinnaõõnde (kopsud, süda).

8. Haavilasu puhul on uluki tabajaks see jahi-meis, kes tabas looma viimasena (halastuslask looma piinade kergendamiseks ei lähe arvesse).
9. Jahitrofee kuulub suurulukit esimesena surmavalt tabanud kütile. Kui suurulukit aga tabasid üheaegselt mitu kütti ja esimest tabajat pole võimalik selgitada määrab jahi-juhataja trofee saaja või jäetakse trofee jahi korraldanud jahtkonna jahimaja seinale.

VII Jahikoer on küti sõber ja kaaslane

1. Koerad viiakse jahile ja tuuakse jahilt lõastatult.
2. Jahil kasutatav koer peab olema väljaõpetatud ja kuuletuma peremehe korraldustele.
3. Jahil kaasas olevate väljaõpetamata koerte omanikud peavad tagama, et koerad ei sega jahti.
4. Võõras jahipiirkonnas kasuta oma koera ainult siis, kui jahipiirkonna omanik seda soovib või lubab.
5. Ulukit ei lasta võõra koera eest. Võõrasteks ei loeta oma jahigrupi koeri vaatamata sellele, kes on antud grupis koera peremees.
6. Kütt ei omasta jahikaaslase koera poolt murtud kährikut või mõnda teist väikeulukit.
7. Väikeulukijahil koera eest lastud looma ei võta kütt enne üles, kui jälitav koer on seda nuusutanud.
8. Talvel või kui koer on saanud märjaks, ära jäta teda autosse külmetama. Ära unusta koera ka palava ilmaga autosse.
9. Kui koer saab jahi käigus vigastada, on tal õigus (vajadusel) kohesele arstiabile.
10. Pärast jahti on koeral õigus saada rahu, sooja, head süüa ja puhast vett.

Mälestame

LUULE ARM

09.09.1934–18.06.2020

Lahkunud on meie Luule – Eesti Jahimeeste Seltsi maja perenaine, hoidja ja hing. Luule ei töötanud enam ammu jahimeeste seltsis, aga ilma temata oli Eesti Jahimeeste Seltsi raske ette kujutada. Teda tundsid küllap kõik Eesti jahimehed alates noorjahimeeste kursustel osalejatest ja lõpetades EJS-i tegevjuhtide, juhatuse ning presidendiga. Ta oli jahimeestele nagu ema: tegi süüa, kuulas, õpetas, pragas ja naeris... Just see, Luule naer, jääb meelde – haruldaselt hea huumorimeelega inimene.

Eesti Jahimeeste Selts

MATI TANG

17.05.1961–10.06.2020

Mati Tang oli jahimees alates 1992. aastast, ta kuulus Pihltla ja Kaali jahiseltsi. Aastal 2012 sai temast Saarte jahimeeste seltsi juhatuse liige ja aasta hiljem juhatuse esimees. Tema juhtida oli Eesti suurim maakondlik katusorganisatsioon. Mati lõpetas Kuressaare gümnaasiumi esimese lennu. Kõrghariduse omandas ta Tallinna tehnikaülikoolis masinaehitustehnoloogia erialal. Pere elas Kuressaares, kuid Matile oli väga hingelähedane Reo küla. Sinna asus ta rajama perele suvekodu, tegi kõvasti tööd: ehitas, haris, istutas, niitis ... ja puhkas koos pere, sugulaste ning sõpradega. Alates 1998. aastast töötas Mati üle 20 aasta Kuressaare lennujaama juhatajana. Ta oli Saaremaa Rotary, tiibvarju ja golfklubi liige, võttis osa Saaremaa ettevõtjate liidu tööst. Mati suurim hobi oli jahindus. Ta käis Eestis ja kaugemates maades lendamas purilennuki ning paraplaaniga, tegeles mäesuusatamisega ja püüdis kala. Ta oli kursis tehnika arenguga ja temaga võis jääda pikalt masinatest arutlema. Koos abikaasa Pillega tegeles Mati seltskonnatantsuga. Kõike, mida Mati tegi, tegi ta suure põhjalikkuse ja pühendumisega.

**Saarte jahimeeste selts
EJS**

